

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΔΙΜΕΡΕΣ
ΕΜΠΟΡΙΟ
ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ

2007-2013

ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
2014-2015

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΠΑΠΑΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	σελ.3
1.0 ΡΩΣΙΑ	σελ. 4
1.1 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ.....	σελ. 4
1.2 ΑΕΠ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ.....	σελ. 5
1.3 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	σελ. 7
1.4 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	σελ. 8
1.5 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	σελ. 11
2.0 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	σελ. 14
2.1 ΑΕΠ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	σελ. 15
2.2 ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	σελ. 17
2.3 ΜΙΣΘΟΙ.....	σελ. 22
2.3.1 ΚΑΤΩΤΑΤΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.....	σελ. 24
2.4 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	σελ. 25
2.5 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	σελ. 29
3.0 ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	σελ. 30
3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ.....	σελ. 31
3.2 ΡΩΣΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	σελ. 33
3.3 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	σελ. 36
3.4 ΕΝΕΡΓΕΙΑ.....	σελ. 44
3.4.1 ΑΓΩΓΟΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΜΠΟΥΡΓΚΑΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ.....	σελ. 48
3.4.2 ΑΓΩΓΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ SOUTH STREAM.....	σελ. 49
4.0 ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ	σελ. 49
5.0 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ. 67
6.0 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 68

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία έχει ως κυρίως θέμα το διμερές εμπόριο μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας. Σκοπός της παρούσης εργασίας είναι να αναδείξει την σπουδαιότητα που υπάρχει σε αυτή τη συνεργασία μεταξύ δυο χωρών 'φίλων από τα παλιά', σε μια χρονική περίοδο που όχι μόνο ευνοϊκή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί για την άνθιση του εμπορίου και την οικονομική ευημερία των χωρών, αλλά σε μια περίοδο που χαρακτηρίστηκε από βαθιά οικονομική ύφεση σε όλους τους τομείς της οικονομίας τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατ' επέκταση και για την Ρωσία.

Η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων που συνδέονται με το διμερές εμπόριο μεταξύ των δυο χωρών και η σχηματική απεικόνισή τους προέρχεται από νούμερα του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στα επόμενα κεφάλαια αναλύονται ακόμα, οι έννοιες και οι θεωρίες γύρω από το εμπόριο, οι οικονομικές καταστάσεις των δύο κρατών, οι οικονομικές τους συναλλαγές πέραν του εμπορίου και οι πορείες των οικονομιών τους ανεξάρτητα η μία από την άλλη.

1.0 ΡΩΣΙΑ

Ο χάρτης της Ρωσίας:

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

1.1 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Την τελευταία δεκαετία η Ρωσική αγορά, με τις αγορές της Κίνας, της Βραζιλίας και της Ινδίας αποτελεί μία από τις πιο ενδιαφέρουσες αγορές των αναδυόμενων χωρών. Η πολιτική σταθερότητα έχει συμβάλει στην ανάπτυξη και την μακροοικονομική σταθερότητα και τα τελευταία έτη η ρωσική οικονομία παρουσιάζει σημαντική αναπτυξιακή δυναμική με τον μέσο ρυθμό ανάπτυξης το διάστημα 2000-2008 να κυμαίνεται μεταξύ 6-7% ετησίως κατά μέσο όρο. Επίσης σε μια πρόσφατη μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας αποδεικνύεται, ότι η αγορά της Ρωσίας είναι περισσότερο ελκυστική για εξαγωγές, παρά εκείνη της Κίνας. Η Ρωσία διαθέτει πλεονεκτήματα στο πλαίσιο της διεθνούς οικονομίας που την τοποθετούν σε ευνοϊκή θέση.

Λόγω του μεγέθους της χώρας (τόσο όσον αφορά στην έκταση όσο και στον πληθυσμό της), της γεωγραφικής γεινιάσής της με την ΕΕ, της επάρκειας σε πρώτες ύλες, του υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και του χαμηλού σχετικά εργατικού κόστους, καθίσταται μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα αγορά για τις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές επιχειρήσεις. Παράλληλα, η σταθερή οικονομική ανάπτυξη των τελευταίων ετών, η αύξηση της κατανάλωσης των νοικοκυριών κ.α. δημιουργούν κίνητρα για τους επενδυτές που ενδιαφέρονται να εισέλθουν ενεργά στη ρωσική αγορά.

Η Ρωσία δεν αποτελεί μόνο μια εξαγωγική δύναμη προϊόντων πετρελαίου, που ενδιαφέρεται να επανεπενδύσει τα κεφάλαια που εισρέουν στη χώρα με την εξαγορά ξένων εταιρειών, αλλά αποτελεί, επίσης, μία αγορά με μεγάλη ανάπτυξη, η οποία προσφέρει στις ελληνικές επιχειρήσεις μεγάλες ευκαιρίες. Οι ελληνικές εταιρείες, λόγω της ποιότητας των προϊόντων τους, δύνανται να έχουν ενεργή παρουσία στη ρωσική αγορά, εφόσον θα μπορούν να εξασφαλίσουν σταθερή προμήθεια μεγάλων ποσοτήτων προϊόντων.

1.2 ΤΟ Α.Ε.Π. ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Πιο συγκεκριμένα η ρωσική οικονομία παρουσίασε σημαντική αναπτυξιακή δυναμική με το μέσο ρυθμό ανάπτυξης το διάστημα 2000-2006 να ανέρχεται σε 6,55% ετησίως, ενώ το 2007 είχε διαμορφωθεί σε 8,1% και το 2008 σε 5,6%. Το δημοσιονομικό πλεόνασμα και τα υψηλά συναλλαγματικά αποθέματα αποτελούν θετικό στοιχείο της οικονομίας που επέδρασαν θετικά στην προσπάθεια αντιμετώπισης των προκλήσεων από τη διεθνή οικονομική κρίση. Παρ' όλα αυτά, λόγω αδυναμιών της οικονομίας όπως η εξάρτηση από τον τομέα πετρελαίου και φυσικού αερίου και η περιορισμένη βιομηχανική βάση, οι επιπτώσεις της διεθνούς κρίσης ήταν σημαντικές και στη ρωσική οικονομία.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση, χτύπησε την Ρωσία το δεύτερο μισό του 2008, οπότε και η οικονομία της χώρας μπήκε σε ύφεση. Συνολικά το 2009 το ΑΕΠ της χώρα μειώθηκε εντυπωσιακά κατά 7,8%. Από το δεύτερο μισό του 2009, η οικονομική κατάσταση στην Ρωσία άρχισε να βελτιώνεται ακολουθώντας την ανάκαμψη παγκοσμίως. Τελικά και παρά την ξηρασία και την μεγάλη πτώση της αγροτικής παραγωγής που αυτή προκάλεσε, το ΑΕΠ κατέγραψε συνολικά αύξηση κατά 4,0%. Το 2010 μετά την περυσινή θεαματική συρρίκνωση της Ρωσικής οικονομίας κατά 7,8% κατά τη διάρκεια της διεθνούς οικονομικής κρίσης του 2009, το ΑΕΠ της χώρας κατέγραψε και πάλι ανοδική πορεία +4% φτάνοντας τα 44,9 τρις ρούβλια. Η ως άνω επίδοση οφείλεται στην αναστροφή του κλίματος στις παγκόσμιες αγορές, η οποία επηρέασε θετικά και την οικονομία της Ρωσίας. Η ως άνω αύξηση της παραγωγής οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση της καταναλωτικής ζήτησης κυρίως από το εσωτερικό αλλά και των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου η οποία ανήλθε στο 6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αξιόλογα επενδυτικά αποτέλεσαν αυτό της Hyundai η οποία άνοιξε οκτώ εργοστάσια κατασκευής εξαρτημάτων αυτοκινήτων στην Ρωσία και της Titan-Esm σε συνεργασία με την Rosnano για την κατασκευή εργοστασίου παραγωγής ηλεκτροχημικών μηχανών. Ουσιαστική βελτίωση επίσης σημείωσε ο κλάδος των κατασκευών, ο τομέας του λιανικού εμπορίου και γενικά οι δείκτες που αφορούν στον κλάδο των μεταφορών. Οι ανωτέρω θετικές εξελίξεις στην οικονομία οδήγησαν σε ανάλογη πορεία τα εισοδήματα και γενικότερα την αγορά εργασίας. Το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε κατά 4,3% και οι πραγματικοί μισθοί κατά 4,2%. Το 2011 συνεχίστηκε η πορεία ανάκαμψής της Ρωσικής οικονομίας. Παρά την αβεβαιότητα του εξωτερικού περιβάλλοντος και την αναταραχή στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, το ΑΕΠ της Ρωσίας αυξήθηκε και πάλι το 2011 κατά 4,3%. Από την πλευρά της προσφοράς η αύξηση αυτή ανάγεται ως επί τω πλείστο στην αύξηση του παραγόμενου προϊόντος της μεταποίησης, στην διεύρυνση του τομέα των κατασκευών και στην αύξηση, με πρωτοφανείς ρυθμούς, της παραγωγής του αγροτικού τομέα. Από την πλευρά της ζήτησης, η άνοδος του ΑΕΠ οφείλεται στην αύξηση της κατανάλωσης και των επενδύσεων καθώς και στην άνοδο των αποθεμάτων. Αρνητική στοιχείο συνιστά το εξωτερικό εμπόριο, όπου οι εξαγωγές υπολείπονται σε δυναμική των εισαγωγών. Το 2012 συνεχίστηκε σταθερά η ανάπτυξη της Ρωσικής οικονομίας. Ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας ήταν μάλιστα ταχύτερος σε σύγκριση με άλλες αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Βραζιλία, Νότια Κορέα, Τουρκία κλπ. Παρά την οικονομική αστάθεια στο αμέσως γειτονικό περιβάλλον της Ε.Ε. το ΑΕΠ της Ρωσίας ανήλθε στα 62,3 τρις ρούβλια (\approx 2 τρις \$Η.Π.Α.) αυξανόμενο, αν και με χαμηλότερο

ρυθμό από πέρυσι, κατά 3,4% (2011: 4,3%). Η μείωση αυτή του ρυθμού ανάπτυξης ανάγεται στην μείωση των επενδύσεων αλλά και της καταναλωτικής ζήτησης, εν μέσω διεθνούς υφέσεως και μείωσης της ζήτησης διεθνώς. Αρνητικά επηρέασαν επίσης, οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, οι οποίες είχαν ως συνέπεια την απώλεια εσοδείας και την αύξηση των τιμών των τροφίμων. Το Σεπτέμβριο του 2012 η Κεντρική Τράπεζα προκειμένου να συγκρατήσει τον πληθωρισμό, αύξησε τα επιτόκια τα οποία με τη σειρά τους προκάλεσαν μείωση των δανείων και άρα των επενδύσεων από πλευράς των επιχειρήσεων. Παρόλα αυτά, η διατήρηση ισχυρής της εσωτερικής ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες, η οποία στηρίχθηκε στην αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων, την αύξηση της απασχόλησης και του τραπεζικού δανεισμού στάθηκε ικανός παράγοντας για την αύξηση τελικά του ΑΕΠ και το 2012. Από την πλευρά της παραγωγής η αύξηση αυτή ανάγεται ως επί τω πλείστο στην αύξηση της δραστηριότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα (15% έναντι 3,6 το 2011) και του εμπορίου (6,5% έναντι 3,3% το 2011. Για το 2013 τα αποτελέσματα της εθνική στατιστικής υπηρεσίας της Ρωσίας έδειξαν ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ υπολογίζεται στο 1,3% αντί 3,4% το 2012, γεγονός που σε συνδυασμό με εκτιμήσεις Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών για το 2014, δικαιολογούν το συμπέρασμα ότι η Ρωσική οικονομία διανύει περίοδο στασιμότητας. Βασικά χαρακτηριστικά αυτής συνιστούν η επιβράδυνση της ζήτησης (εσωτερικής και εξωτερικής, καταναλωτικής και επενδυτικής) και η συναμφότερη στασιμότητα στην βιομηχανική παραγωγή, η μείωση των επενδύσεων σε βασικό κεφάλαιο, παράλληλα με την μείωση της παραγωγικότητας και την επιδείνωση των ισολογισμών των επιχειρήσεων. Την ίδια περίοδο συρρίκνωση κατέγραψε και η δραστηριότητα στο τομέα των κατασκευών.

ΑΕΠ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (δισ. Ρούβλια)</u>	<u>Εισόδημα κατά κεφαλή (\$Η.Π.Α/Χρόνο)</u>	<u>Μεταβολή ΑΕΠ</u>
2007	33.247,50	9.152,8	+8,1%
2008	41.276,80	11.704,3	+5,6%
2009	38.807,2	8.616,5	-8,5%
2010	46.321,8	10.407,9	+4%
2011	55.798,7	55.798,7	+4,3%
2012	62.356,9	13.764,776	+3,4%
2013	66.755,3	14.611,70	+1,3%

Πηγή: Ρωσική Στατιστική Υπηρεσία IMF

ΣΥΝΘΕΣΗ ΑΕΠ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ(2012)

ΓΕΩΡΓΙΑ	6%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	36,1%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	57,90%

Πηγή: Υπουργείο Εξωτερικών Β2 Δ/ση-οικονομικών σχέσεων με Ρωσία και λοιπές χώρες ΚΑΚ

1.3 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Το 2009, ο ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας ήταν 75,81 εκ. κάτοικοι, δηλαδή λίγο περισσότερο από το μισό του πληθυσμού της χώρας. Το ποσοστό ανεργίας σημείωσε πτώση τα τελευταία χρόνια, παρόλα όμως αυτά το 2009 έφθασε το 8,9% έναντι 7,7% το 2008 και 6,1% το 2007. Παράλληλα, μετά το 2000, παρατηρείται αύξηση των μισθών και των πραγματικών εισοδημάτων του πληθυσμού. Η ανάπτυξη της οικονομίας συνετέλεσε στη συνεχή αύξηση της κατανάλωσης, η οποία, μετά τον περιορισμό της κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, αυξήθηκε κατά 70% σε σχέση με το 2000. Μετά όμως την πρόσφατη οικονομική κρίση, που επηρέασε και την Ρωσία από τον Ιούλιο 2008 και ιδιαίτερα σε δύο τομείς, όπως τον τραπεζικό και τον τομέα κατασκευών φαίνεται, ότι η ανεργία αρχίζει να αυξάνεται (8,1% και 8,5% τους δύο πρώτους μήνες του 2009) χωρίς όμως ακόμη να αποτελεί ανησυχητικό φαινόμενο. Η ανεργία επηρεάζει σχεδόν στον ίδιο βαθμό τους άνδρες και τις γυναίκες, αλλά η ηλικία που επηρεάζει περισσότερο είναι η κατηγορία των 30–49 ετών. Σημειώνουμε ότι η ηλικία των ατόμων ηλικίας 20–24 συναντούν τις μεγαλύτερες δυσκολίες για ανεύρεση εργασίας. Ο μέσος χρόνος για την ανεύρεση νέας θέσης εργασίας κυμαίνεται περίπου σε 8–9 μήνες, ανάλογα με την ηλικία του ανέργου. Παρατηρείται, επίσης, μείωση των συμβάσεων μερικής απασχόλησης από 10% επί των συνολικών συμβάσεων, σε 3- 4% περίπου. Η ανεργία επηρεάζει ισοδύναμα τα δύο φύλλα, ενώ η ηλικιακή ομάδα που επηρεάζεται περισσότερο είναι τα άτομα ηλικίας 30-49 ετών. Το 2008, ο ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας αποτελείτο κατά 49,1% από γυναίκες και κατά 50,9% από άνδρες. Υπάρχουν οικονομικές ανισότητες στον τομέα της απασχόλησης, δεδομένου ότι οι γυναίκες κατά 64% απασχολούνται στις υπηρεσίες, ενώ οι άνδρες, κατά 69,4%, απασχολούνται στον δευτερογενή τομέα. Ενώ, ο πρωτογενής, ο δευτερογενής και ο τριτογενής τομέας συμμετέχουν κατά 4,6%, 19,1% και κατά 56,3% στην σύνθεση του ΑΕΠ. ο ενεργός πληθυσμός συμμετέχει κατά 10,0%, 31,9% και 58,1% στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα, αντίστοιχα.

Το 2010, ο ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας ήταν κατά μέσο όρο 75,4 εκ. άτομα, δηλαδή λίγο περισσότερο από το 50% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Η ανεργία συνεχώς σημειώνει πτώση τα τελευταία χρόνια και το 2010 έφθασε το επίπεδο στο 7,5% που αντιστοιχεί περίπου στα 5,6 εκ. άτομα.

Η ανεργία επηρεάζει σχεδόν στον ίδιο βαθμό τους άνδρες και τις γυναίκες. Η ηλικία των ατόμων ηλικίας 20–24 ετών φαίνεται να συναντούν τις μεγαλύτερες δυσκολίες για ανεύρεση εργασίας. Επίσης 63,8% των ανέργων συνιστούν κατοίκους πόλεων και 36,2 κατοίκους χωριών. Το 2010, το 54% του πληθυσμού ήταν γυναίκες και το 46% ήταν άνδρες. Όσον αφορά στην κατανομή των ανέργων κατά φύλλο, το 57,% είναι άντρες και 43% γυναίκες. Ο μέσος χρόνος για την ανεύρεση νέας θέσης εργασίας κυμαίνεται περίπου σε 7,5-8 μήνες, ανάλογα με την ηλικία του ανέργου.

Εξετάζοντας το σύνολο του ενεργού πληθυσμού, σε σχέση με την εκπαίδευση, παρατηρούμε ότι ο βαθμός εκπαίδευσής του είναι αρκετά υψηλός και το μεγαλύτερο μέρος των Ρώσων εργαζομένων κατέχει δίπλωμα 5ετούς ή και βετούς ανώτερης εκπαίδευσης. Επίσης, περίπου το 50% των ατόμων που αναζητούν εργασία κατέχει δίπλωμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στην Ρωσία κάθε εργαζόμενος που εργάζεται σε περιοχή από την οποία δεν κατάγεται, θα πρέπει να εγγραφεί στο Περιφερειακό Γραφείο και να αποκτήσει κάρτα παραμονής (propuska). Η διαδικασία αυτή είναι συνήθως μακράς διάρκειας και επηρεάζεται από τη δυσλειτουργία της ρωσικής δημόσιας

διοίκησης (απώλεια φακέλων, διαφθορά κλπ). Έτσι, πολλοί εργαζόμενοι ζουν υπό καθεστώς παρανομίας.

Το 2011, ο ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας εκτιμάται ότι ανήλθε συνολικά στα 75,8 εκ. άτομα, δηλαδή περισσότερο από το 53% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Από αυτούς ο αριθμός των απασχολούμενων εκτιμάται στα 70,7 εκ. άτομα. Η ανεργία συνεχώς σημειώνει πτώση τα τελευταία χρόνια και το 2011 έφθασε στο επίπεδο του 6,6% από 7,5% το προηγούμενο έτος, ποσοστό που αντιστοιχεί περίπου στα 5 εκ. άτομα.

Το 2012, ο ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας εκτιμάται ότι ανήλθε συνολικά στα 75,6 εκ. άτομα, δηλαδή περισσότερο από το 53% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Από αυτούς ο αριθμός των απασχολούμενων εκτιμάται στα 71,3 εκ. άτομα. Η ανεργία συνεχώς σημειώνει πτώση τα τελευταία χρόνια και το 2012 έφθασε στο επίπεδο του 5,7 από 6,6% το προηγούμενο έτος, ποσοστό που αντιστοιχεί περίπου στα 4,3 εκ. άτομα (0,7 εκ. λιγότερα από το προηγούμενο έτος).

Το 2013, ο ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας εκτιμάται ότι ανήλθε συνολικά στα 75,4 εκ. άτομα, δηλαδή περισσότερο από το 53% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Από αυτούς ο αριθμός των απασχολούμενων εκτιμάται στα 71,4 εκ. άτομα. Η ανεργία το 2013 διατηρήθηκε στα χαμηλά επίπεδα του 2012, δηλαδή 5,5%, ποσοστό που αντιστοιχεί περίπου στα 4,1 εκ. άτομα.

Η ανεργία παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις ανά την επικράτεια. Τα χαμηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις μητροπολιτικές περιοχές της Μόσχας και της Αγ. Πετρούπολης, ενώ αντίθετα τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας εμφανίζουν παραδοσιακά οι Δημοκρατίες της περιοχής του Βορείου Καυκάσου, της Καλμικίας (12,5%) και της Τίβα. (19,3%).

1.4 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Αρχικά, η σταθεροποίηση των τιμών επετεύχθη το 1997, όταν περιορίστηκε στο 11%. Όμως, μετά την οικονομική κατάρρευση του Αυγούστου του 1998, ο πληθωρισμός εκτινάχθηκε στο 85%. Ωστόσο, η κατάσταση δεν ξέφυγε του ελέγχου. Έτσι, το 1999 ο πληθωρισμός έπεσε στο 37% και το 2000 έπεσε στο 20%. Από το 2004 και μετά ο πληθωρισμός στην Ρωσία κυμαίνεται γύρω από το 10%, μάλιστα το 2006 “έσπασε” το φράγμα του 10%.

Ο πληθωρισμός ανήλθε το 2009 σε 11,9 έναντι 13,3% το 2008 και 11,9% το 2007. Κατά το 2009 και ιδιαίτερα το β' εξάμηνο του έτους, η αύξηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων, των τροφίμων και των προϊόντων πρώτης ανάγκης (σιτηρών, ψωμιού και γαλακτοκομικών προϊόντων) έφεραν σε δύσκολη κατάσταση την κυβέρνηση, με αποτέλεσμα να μην επιτευχθεί ο αρχικός στόχος της ρωσικής κυβέρνησης, που ήταν η συγκράτηση του πληθωρισμού στο επίπεδο του 8,5%.

Το 2010 ο ρυθμός πληθωρισμού κινήθηκε περίπου στα ίδια επίπεδα με αυτά του 2009 και πιο συγκεκριμένα στο 8,8%. Την μεγαλύτερη επιρροή στην αύξηση αυτή άσκησε η άνοδος των τιμών 12,9% στα τρόφιμα η οποία όπως ήδη ειπώθηκε εντάθηκε ιδίως προς το τέλος του έτους, λόγω εξαιρετικών καιρικών φαινομένων. Αντίθετα στα υπόλοιπα αγαθά καθώς και στις υπηρεσίες η άνοδος των τιμών

κατά 5% και 8,1% αντίστοιχα ήταν γενικά χαμηλότερη σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009 (9,7% και 11,6).

Το 2011 ο πληθωρισμός μειώθηκε περαιτέρω στο 6,1% έναντι 8,8% των δύο προηγούμενων ετών. Η αύξηση των τιμών στα τρόφιμα ανήλθε μόλις σε 3,9% έναντι 12,9% το 2010. Σημαντικό ρόλο στην συγκράτηση των τιμών έπαιξε η κατηγορία των καρπών/φρούτων, όπου οι τιμές μειώθηκαν κατά 24,7% παράλληλα με την αύξηση των εισαγωγών. Στα λοιπά αγαθά εκτός τροφίμων καθώς και στις υπηρεσίες, η άνοδος των τιμών υπήρξε πιο ενισχυμένη, ήτοι 6,7% και 8,7% έναντι 5% και 8,1% αντίστοιχα το προηγούμενο έτος.

Το 2012 ο πληθωρισμός ανέβηκε κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με το προηγούμενο έτος στο 6,6% από 6,1% το 2011. Κατά αυτό τον τρόπο ο πληθωρισμός παρέμεινε εκτός των ορίων του 5-6% που ορίστηκαν το 2012. Η αύξηση των τιμών στα τρόφιμα το 2012 κατά 7,5% υπήρξε σχεδόν διπλάσια του προηγούμενου έτους (2011: 3,9%). Σημαντικό ρόλο έπαιξε η μείωση της εσοδείας και η αύξηση των διεθνών τιμών στα σιτηρά. Στα λοιπά αγαθά εκτός τροφίμων καθώς και στις υπηρεσίες, ο ρυθμός ανόδου των τιμών υπήρξε χαμηλότερος από τον περυσινό, ήτοι 5,2% και 8,1% έναντι 6,7% και 8,7% αντίστοιχα το προηγούμενο έτος.

ΜΕΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (σε ρούβλια) 2005-2012

ΠΡΟΪΟΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Μοσχαρίσιο Κρέας με κόκκαλο	115,77	131,67	139,49	174,86	185,60	197,64	234,49	248,47
Χοιρινό κρέας με κόκαλο	131,64	142,00	149,02	189,42	193,66	198,35	210,89	220,09
Κοτόπουλο	81,35	78,37	88,20	99,94	103,01	105,14	103,57	117,26
Σαλάμι βραστό	142,85	153,94	166,96	207,81	223,64	235,96	270,28	288,23
Μοσχαρίσιο ή χοιρινό σε κονσέρβα 350 γρ.	37,01	40,10	43,13	54,03	60,29	63,79	70,35	75,22
Κατεψυγμένο ψάρι ολόκληρο	55,76	58,69	62,82	71,88	78,66	79,22	86,79	85,67
Ψάρι αποξηραμένο, μαριναρισμένο ή καπνιστό	130,65	144,92	154,98	181,35	203,35	215,55	247,73	247,61
Ψάρι κονσέρβα 350 γρ.	30,79	32,28	35,20	41,29	48,15	51,46	53,95	57,76
Βούτυρο	102,42	109,71	155,10	175,54	191,68	239,55	256,48	260,84
Ηλιέλαιο	40,06	39,41	60,26	74,32	58,06	72,60	76,79	78,51
Γάλα πλήρες παστεριωμένο 2,5-3,2% λιπαρά	17,35	18,76	25,39	28,09	26,75	31,99	32,52	33,88
Τυριά	138,72	144,26	233,93	212,92	213,11	263,20	273,43	272,57
Αυγά (δεκάδα)	24,50	27,06	34,89	40,02	34,16	38,56	41,25	43,34
Ζάχαρη	19,69	22,71	21,63	23,07	33,02	40,62	30,22	31,58
Τσάι μαύρο	193,61	204,25	224,65	269,53	339,81	348,21	367,68	391,06
Αλεύρι	11,91	12,83	17,35	21,45	19,49	21,45	19,76	25,19
Ψωμί	22,24	24,92	30,68	39,32	39,65	42,60	45,36	50,51
Ρύζι	21,36	23,45	31,54	44,28	44,09	42,14	40,65	39,80
Μακαρόνια	25,68	26,95	33,48	45,57	46,11	47,77	46,18	48,87
Πατάτες	9,72	10,94	14,30	16,67	14,03	28,94	14,26	16,07
Λάχανο	10,21	9,48	16,32	11,92	13,27	28,22	10,61	15,65
Κρεμύδια	12,77	16,13	17,88	16,50	17,86	27,41	16,03	16,70
Μήλα	36,87	44,09	48,62	56,33	53,51	62,37	63,59	62,54
Βότκα	148,89	166,04	181,66	203,02	213,84	230,22	256,21	315,45
Κονιάκ (εγχώριο)	557,90	647,21	700,06	761,58	803,14	817,02	868,80	920,54
Κρασί (εγχώριο)	124,39	135,76	145,98	160,87	173,29	183,93	201,74	221,88
Μπύρα	31,00	33,12	36,26	42,25	47,14	56,14	62,13	69,00
Ελαφρύ παλτό γυναικείο	2435,26	2701,32	3053,52	3400,80	3918,92	4298,34	4788,25	4941,49
Κοστούμι ανδρικό	3281,77	3605,84	3998,79	4405,86	4849,00	5143,97	5642,05	5923,32
Υποκάμισα ανδρικά	392,86	430,04	471,63	528,43	618,29	674,80	741,48	818,21
Πουλόβερ ανδρικό	855,39	941,36	1022,86	1129,86	1267,62	1373,95	1493,41	1559,68
Κάλτσες ανδρικές	33,99	36,70	40,01	43,40	48,98	52,04	54,96	57,94
Κάλτσόν γυναικείο	51,25	56,58	63,85	72,66	89,66	98,62	107,45	118,01
Ανδρικά δερμάτινα παπούτσια	1559,48	1679,72	1807,08	1934,76	2125,36	2250,88	2376,43	2507,68
Μποτάκια γυναικεία	2685,49	2931,90	3195,31	3502,05	3809,53	4091,76	4386,52	4646,59

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Γυναικεία παπούτσια	1700,81	1788,36	1927,82	2089,20	2340,73	2483,88	2645,83	2792,61
Σαπούνι 100 γρ.	9,52	10,02	11,23	13,85	16,36	17,03	18,32	19,44
Σαμπουάν 250 ml.	53,01	56,67	60,92	67,57	79,36	82,17	87,84	94,15
Τσιγάρα με φίλτρο (εγχώρια)	8,45	9,15	10,00	11,87	14,50	17,74	22,13	27,98
Χαλιά ανά κυβ. μέτρο	317,00	351,18	382,34	431,41	507,35	569,46	547,25	602,46
Ηλεκτρική σκούπα	2633,16	2768,99	2854,43	3085,34	3556,75	3586,80	3801,80	3978,07
Ποδήλατο	2808,98	3129,57	3380,09	3777,47	4739,90	5211,11	5723,32	6212,41
Τηλεόραση	7601,63	7794,71	7667,66	8049,80	10563,54	11400,39	13554,47	14189,09
Πλάκες (10 τ.μ.)	646,24	734,86	913,71	1142,04	1144,83	1154,66	1232,19	1289,04
Τούβλα (1000 κομμάτια)	4944,73	5998,60	8292,20	9853,44	8910,11	9050,07	9646,75	10796,17
Μουσαμάς ανά τ.μ.	188,47	198,66	211,64	242,56	289,31	299,74	327,47	350,36
Δαχτυλίδι αρραβώνα (ανά γραμμάριο)	545,42	663,28	769,63	965,29	1262,50	1483,66	1914,56	2120,64
Βενζίνα ανά λίτρο	14,32	15,75	17,01	17,41	19,16	20,09	24,65	26,56
Ασπιρίνη	1,81	2,00	2,02	2,51	4,38	4,54	3,57	3,55
Επισκευή τακουινιών	93,12	105,53	121,67	145,52	166,34	180,16	212,25	228,73
Επισκευή τηλεοράσεως (εργατικά)	339,30	377,33	538,54	614,37	699,50	760,80	804,07	906,76
Επισκευή ψυγείων (εργατικά)	372,70	412,73	499,80	599,53	917,52	1037,78	1124,14	1263,20
Καθαρισμός Κουστουμιού	292,67	337,72	386,81	459,56	520,34	561,07	692,40	746,04
Καθαρισμός σεντονιών	26,95	31,50	38,15	47,29	54,18	56,94	68,47	66,02
Γυναικείο κούρεμα	143,91	167,10	195,22	228,59	251,40	269,11	313,90	341,06
Ανδρικό κούρεμα	122,19	140,29	164,15	190,12	211,03	224,10	278,80	299,35
Εισιτήριο ασπικού λεωφορίου	6,58	7,65	8,65	10,55	11,55	12,90	14,73	15,88
Εισιτήριο τραμ	6,40	7,54	8,48	9,96	11,54	13,01	14,38	16,45
Εισιτήριο τρόλεϊ	6,20	7,24	8,23	9,66	10,97	12,36	13,49	14,65
Εισιτήριο μετρό	10,33	11,57	13,05	14,82	17,43	20,50	24,37	25,86
Αποστολή γράμματος εντός Ρωσίας (έως 20 γρ.)	5,60	6,48	6,49	7,49	8,96	10,52	11,94	13,18
Αποστολή εσωτερικού τηλεγραφήματος (έως 15 γράμματα)	21,67	26,55	27,85	33,92	41,08	52,29	64,96	71,82
Πάγια χρέωση για τοπική τηλεφωνική σύνδεση το μήνα	189,15	191,81	277,45	304,12	323,35	348,76	377,38	397,02
Υδροδότηση και αποχέτευση το μήνα ανά άτομο	94,11	112,29	130,01	150,62	181,09	212,98	238,59	261,29
Θέρμανση ανά τ.μ.	9,77	11,39	13,03	15,13	18,24	21,03	22,61	24,86
Φυσικό αέριο το μήνα ανά άτομο	18,08	20,63	24,30	30,20	37,04	43,81	48,32	55,36
Ηλεκτρικό ρεύμα σε διαμερίσματα χωρίς ηλεκτρική κουζίνα ανά 100 κβω	110,62	129,87	145,15	165,39	206,46	232,03	249,69	269,02
Εισιτήριο σινεμά	88,63	103,34	114,32	134,86	151,79	167,19	202,04	215,67
Εισιτήριο θεάτρου	111,43	134,44	162,11	208,26	243,09	278,17	343,80	397,22
Βρεφικός σταθμός τη μέρα	26,53	33,87	37,24	45,20	53,44	54,86	56,97	61,66
Θεραπευτήρια ανά μέρα ανά άτομο	822,07	940,57	1100,52	1328,61	1490,27	1561,61	1726,50	1876,58
Κέντρα αναψυχής ανά άτομο τη μέρα	608,58	714,24	844,67	1057,35	1150,05	1168,45	1365,20	1410,67
Επίσκεψη στο γιατρό	171,36	197,08	223,27	249,31	304,37	341,30	381,03	422,52
Γενική ανάλυση αίματος	94,60	110,21	128,21	148,32	174,11	195,11	217,70	242,25

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το 2013 ο πληθωρισμός κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 6,5% παραμένοντας στα όρια των τελευταίων ετών από 6,1%-6,6%. Κατά αυτό το τρόπο ο πληθωρισμός παρέμεινε εκτός των ορίων του 5-6% που ορίστηκαν το 2012. Βασικό μερίδιο της ανόδου του πληθωρισμού εφέτος αναλογεί και πάλι στα τρόφιμα, όπου η αύξηση ανήλθε στο 7,3% και στις υπηρεσίες 8,0%.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΣΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ		
ΠΡΟΪΟΝ	2012	2013
Τρόφιμα	7,5%	7,3
Προϊόντα εκτός καρπών & λαχανικών	7,1%	7,1%
Αλκοολούχα ποτά	12,1%	14,6%
Καρποί και Λαχανικά	11,0%	9,3%
Είδη Αρτοποιίας	12,0%	8%
Βούτυρο	3,0%	18,6%
Γαλακτοκομικά	4,4%	13,1%
Αυγά	5,1%	28,8%
Ηλιέλαιο	3,4%	-3,0%
Κρέας (κόκκινο)	5,6%	-1,4%
Κρέας (λευκό)	14,1%	-6,4%
Ζάχαρη	6,0%	2,6%
Λοιπά τρόφιμα	6,2%	5,2%
Προϊόντα εκτός τροφίμων	5,2%	4,5%
Προϊόντα Καπνού	22,6%	29,3%
Βενζίνη Αυτοκινήτων	6,8%	5,7%
Είδη Καθαρισμού	7,3%	4,6%
Δομικά Υλικά	5,1%	2,5%
Ενδύματα & Λευκά είδη & Εσώρουχα	5,6%	4,7%
Φάρμακα	6,3%	8,6%
Υποδήματα	4,6%	4,5%
Αυτοκίνητα ΙΧ	3,8%	2,5%
Ηλεκτρικές Συσκευές	2,3%	2,1%
Υπηρεσίες	7,3%	8,0%
<i>Δημόσιες Υπηρεσίες</i>	8,9%	9,3%
Κοινωνικές/Δημοτικές Υπηρεσίες (ΖΚΥ)	9,6%	9,6%
Αστικές Συγκοινωνίες	6,6%	7,2%
Υπηρεσίες Επικοινωνιών	1,7%	2,2%
<i>Αγοραίες Υπηρεσίες</i>	6,2%	7,3%
Υπηρεσίες Καλλιτεχνίας και Πολιτισμού	8,8%	10,5%
Υπηρεσίες Εξωτερικού Τουρισμού	3,4%	9,1%
Ιατρικές Υπηρεσίες	8,6%	9,0%
Προσχολική Εκπαίδευση/Φροντίδα	6,4%	9,9%
Αεροπορικές Υπηρεσίες	7,5%	2,0%

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

1.5 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Το πλεόνασμα των τρεχουσών συναλλαγών περιορίστηκε στα 47,5 δις\$, έναντι \$102,3 δις το 2008, και \$105,3 δις το 2007. Τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας σημείωσαν μεγάλη αύξηση τα τελευταία χρόνια και έφθασαν τα 435,829 δις \$ το 2009 έναντι 427 δις \$ το 2008 (έφθασαν στο υψηλότερο σημείο 566 δις \$ τον Ιούλιο 2008 και πριν την περίοδο της διεθνούς οικονομικής κρίσης. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε το 2010 στα 71,1 δις. \$Η.Π.Α. έναντι 48,6 δις. \$Η.Π.Α. το προηγούμενο έτος. Σε αυτό συνέβαλλε κυρίως η αύξηση του πλεονάσματος του εμπορικού ισοζυγίου από 111,5 δις. \$Η.Π.Α. στα 151,3 δις. \$Η.Π.Α. Το έλλειμμα στο εμπόριο υπηρεσιών ανήλθε για πρώτη φορά στα 27,7 δις. \$Η.Π.Α. ξεπερνώντας ακόμα και τα προ κρίσης επίπεδα του 2008 (24,3 δις. \$Η.Π.Α.). Βασικό παράγοντα αποτέλεσε η αύξηση κατά πλέον του 25% των δαπανών της κατηγορίας των

ταξιδιών. Όσον αφορά στις λοιπές υπηρεσίες το έλλειμμα ανήλθε στα 13,1 δις. \$Η.Π.Α. ενώ θετικό παραμένει το ισοζύγιο στις μεταφορές.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
II. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝ/ΓΩΝ (I.A + I.B + I.Γ + I.Δ)	29116	35410	59512	84602	94686	77768	103530	48605	71129	46,3
I.A. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (I.A.1 - I.A.2)	46335	59860	85825	118364	139269	130915	179742	111585	151393	35,7
I.A. 1.Εξαγωγές αγαθών	107301	135929	183207	243798	303550	354401	471603	303388	400131	31,9
I.A. 2.Εισαγωγές αγαθών	-60966	-76070	-97382	-125434	-164281	-223486	-291861	-191803	-248738	29,7
I.B. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (I.B.1 - I.B.2)	-9886	-10894	-12693	-13775	-13614	-18888	-24289	-19836	-27794	40,1
I.B. 1. Εισπράξεις	13611	16229	20595	24970	31102	39257	51178	41594	44476	6,9
Μεταφορές	13611	6119	7792	9113	10081	11829	15024	12369	14911	20,6
Ταξιδιωτικό	5487	4502	5530	5870	7628	9447	11842	9366	8985	-4,1
Λοιπές υπηρεσίες	3956	5608	7272	9988	13393	17980	24312	19858	20580	3,6
I.B. 2. Πληρωμές	-23497	-27122	-33287	-38745	-44716	-58145	-75468	-61429	-72270	17,6
Μεταφορές	-2836	-3103	-3886	-5137	-6722	-9348	-12960	-9451	-11979	26,7
Ταξιδιωτικό	-11283	-12880	-15285	-17314	-18112	-21216	-23778	-20905	-26516	26,8
Λοιπές υπηρεσίες	-9377	-11139	-14117	-16294	-19882	-27581	-38730	-31073	-33775	8,7
I.Γ. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (I.Γ.1 - I.Γ.2)	-6583	-13171	-12771	-18949	-29433	-30752	-49158	-40284	-48373	20,1
I.Γ.1. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΜΟΙΒΩΝ/ΜΙΣΘΩΝ	197	-144	-258	-1133	-4168	-7318	-14357	-8868	-9677	9,1
I.Γ.2. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΟΚΩΝ, ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ, ΚΕΡΔΩΝ	-6780	-13027	-12513	-17816	-25265	-23434	-34801	-31416	-38696	23,2
I.Δ. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ	-750	-385	-850	-1038	-1537	-3506	-2765	-2862	-4097	43,2
II. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜ/ΚΩΝ ΣΥΝ/ΓΩΝ (II.A-II.B)	-11664	129	-8403	-15228	3262	84506	-131178	-43502	-26419	-39,3
II.A. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ	-12388	-993	-1624	-12764	191	-10224	496	-11869	208	-101,8
II.B. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜ/ΚΩΝ ΣΥΝ/ΓΩΝ (χωρίς συμπερίληψη των συναλλαγματικών διαθεσίμων)	724	1122	-6779	-2464	3071	94730	-131674	-31633	-26627	-15,8
Υποχρεώσεις	3,277	27,898	36,71	53,44	68,154	207,939	100,161	6,376	42,912	573,0
Ομοσπονδιακά Όργανα	-11,87	-5,203	-2,625	-20,855	-28,056	-7,5	-8,043	1,992	3,776	89,6
Ομοσπονδιακές Περιφέρειες	-69	9	235	-302	163	-133	-54	446	529	18,6
Ρυθμιστικά Όργανα Χρηματοπιστωτικού Συστήματος	-2,767	-265	259	2,821	-7,331	882	1,44	11,905	-2,402	-120,2
Τράπεζες	3,636	11,257	7,078	19,233	51,154	70,91	8,168	-42,12	17,651	-141,9
Μη χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί / εταιρείες	14,348	22,101	31,762	52,543	52,224	143,779	98,649	34,153	23,357	-31,6
Απαιτήσεις	-2,553	-26,776	-43,488	-55,904	-65,083	-113,208	-231,835	-38,009	-69,538	83,0
Ομοσπονδιακά Όργανα	16,99	-299	-237	11,478	-1,352	7,224	-2,513	10,176	-272	-2773,0
Ρυθμιστικά Όργανα Χρηματοπιστωτικού Συστήματος	671	-556	-1,268	-5,306	7,64	-467	-61	57	-30	-152,6
Τράπεζες	-1,107	-952	-3,562	-13,353	-23,638	-25,122	-65,114	11,765	-1,785	-115,2
Μη χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί / εταιρείες / νοικοκυριά	-19,107	-24,969	-38,42	-48,723	-47,734	-94,843	-164,147	-60,006	-67,451	12,4
III. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ **	-11375	-26365	-45235	-61461	-107466	-148928	38925	-3377	-36751	988,3

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Μετά την κάμψη (-36,2%) του προηγούμενου έτους, το εμπόριο της Ρωσίας με το εξωτερικό επανήλθε φέτος σε ανοδική πορεία 625,6 δις. \$Η.Π.Α. Πιο συγκεκριμένα, οι εξαγωγές της χώρας αυξήθηκαν κατά 31,5% φτάνοντας τα 396,6 δις. \$Η.Π.Α. ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν επίσης κατά 36,9% και έφτασαν τα 229 δις. \$Η.Π.Α. Συνολικά το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου ανήλθε στα 167,6 δις. \$ ΗΠΑ.

Το 2011 το ισοζύγιο πληρωμών της Ρωσικής Ομοσπονδίας διαμορφώθηκε βασικά κάτω από την επιρροή του ευνοϊκού διεθνούς περιβάλλοντος στις διεθνείς αγορές πρώτων υλών. Το σημαντικό πλεόνασμα του εμπορίου αγαθών ωστόσο δεν επηρέασε θετικά την διάθεση των επενδυτών, οι οποίοι προέβησαν και

πάλι σε μεγάλη εξαγωγή των κεφαλαίων τους στο εξωτερικό. Τελικά η αποταμίευση της οικονομίας μετατράπηκε σε μεγάλο βαθμό σε εξαγόμενο κεφάλαιο στο εξωτερικό.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε το 2011 στα 98,8 δις. \$Η.Π.Α. έναντι 71,1 δις. \$Η.Π.Α. το προηγούμενο έτος. Σε αυτό συνέβαλλε κυρίως η αύξηση του πλεονάσματος του εμπορικού ισοζυγίου στα 198,2 δις. \$Η.Π.Α. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν σε αξία κατά 30,3% ξεπερνώντας τα 522,0 δις \$Η.Π.Α. γεγονός που αποδίδεται αποκλειστικά στην αύξηση των τιμών στα βασικά εξαγωγίμα προϊόντα παρά στην αύξηση της εξαγωγίμης ποσότητας, η οποία μειώθηκε κατά 1,2%. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι τιμές στο πετρέλαιο αυξήθηκαν πλέον του 1/3 και αυτές του φυσικού αερίου κατά 26,2%, την ίδια στιγμή που οι ποσότητες που εξήχθησαν μειώθηκαν κατά 2,5% και 0,8% όσον αφορά το πετρέλαιο και τα προϊόντα αυτού ενώ αυξημένη ήταν η ποσότητα του φυσικού αερίου που εξήχθη κατά 6,7%.

Το αντίθετο συνέβη με τις εισαγωγές όπου η αύξηση κατά 30,2% (323,8 δις \$Η.Π.Α.) οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εισαγόμενων ποσοτήτων.

Το έλλειμμα στο εμπόριο υπηρεσιών διευρύνθηκε έναντι του προηγούμενου έτους κατά το ¼ φτάνοντας τα 35,9 δις \$Η.Π.Α. (2010: 28,7 δις. \$Η.Π.Α.). Βασικό παράγοντα αποτέλεσε η αύξηση του ελλείμματος της κατηγορίας των ταξιδιών. Όσον αφορά στις λοιπές υπηρεσίες το έλλειμμα ανήλθε στα 13,1 δις. \$Η.Π.Α. ενώ θετικό παραμένει το ισοζύγιο στις μεταφορές.

Το 2012 το ισοζύγιο εξωτερικού εμπορίου ανήλθε στα 211,2 δις \$Η.Π.Α. αυξανόμενο κατά 0,2 δις \$Η.Π.Α. σε σχέση με πέρυσι. Αναλυτικότερα οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,7% και έφτασαν τα 525,4 δις \$Η.Π.Α. Οι εισαγωγές της Ρωσίας το 2012 έφτασαν τα 314,2 δις \$Η.Π.Α. και αυξήθηκαν σε σχέση με το 2011 κατά 2,7%.

Το μεγαλύτερο μέρος των Ρωσικών εξαγωγών αφορά σε πρώτες ύλες, βασικά προϊόντα ενέργειας (πετρέλαιο και φυσικό αέριο) και ορυκτά (σίδηρος, χαλκός, νικέλιο) 73%, μέταλλα και πολύτιμες πέτρες, χημικά προϊόντα, μηχανές εξοπλισμός κλπ. Ενδεικτικά είναι τα διαγράμματα που ακολουθούν. Από την άλλη μεριά οι εισαγωγές της Ρωσίας περιλαμβάνουν κυρίως προϊόντα μέσης έως υψηλής μεταποίησης, όπως κυρίως μηχανές/συσκευές (αυτοκίνητα και άλλες συσκευές), χημικά προϊόντα (φαρμακευτικά προϊόντα), τρόφιμα, προϊόντα μετάλλων, υφάσματα, ξυλεία κλπ.

Το 2013 ο συνολικός όγκος του διμερούς εμπορίου της Ρωσίας με το εξωτερικό, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ρωσικής Στατιστικής Υπηρεσίας, αυξήθηκε μόλις κατά 0,6% από 839,58 δις \$ Η.Π.Α. στα 844,1 δις \$ Η.Π.Α. χάριν της αύξησης των εισαγωγών κατά 1,2% στα 317,8 δις \$ Η.Π.Α. (2012: 314, δις \$Η.Π.Α.) την ίδια στιγμή που οι εξαγωγές παρέμεναν σχεδόν αμετάβλητες 526,3 δις \$ Η.Π.Α. (2012: 525,3 δις \$ Η.Π.Α.). Συνέπεια αυτού ήταν το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου να μειωθεί από τα 211,2 δις \$ Η.Π.Α. στα 208,5 δις \$ Η.Π.Α.

Μελετώντας κατά ομάδες χωρών καθίσταται φανερό ότι το μεγαλύτερο μέρος, 47,1%, του εμπορίου αγαθών της Ρωσίας με το εξωτερικό, που ανέρχεται στα 397,5 δις \$Η.Π.Α., λαμβάνει χώρα με τις χώρες της Ευρώπης. Αναλύοντας περαιτέρω κατά χώρα, παρατηρούμε ότι η Κίνα αποτελεί τον πρώτο εμπορικό εταίρο της Ρωσίας με το εξωτερικό, με μερίδιο 10,5% επί του συνολικού όγκου και αρνητικό ισοζύγιο της τάξης

των 17,5 δις \$Η.Π.Α.. Ακολουθούν η Ολλανδία με 9% του συνολικού όγκου εμπορίου, η Γερμανία με 8,9%, η Ιταλία με 6,4%, η Ουκρανία με 4,7%, η Λευκορωσία με 4,0% κ.λ.π. Στην στατιστική αυτή η χώρα μας τοποθετείται στην 24^η θέση με μόλις 0,9% του συνολικού όγκου

εμπορίου της χώρας με το εξωτερικό, ο οποίος όμως αυξήθηκε κατά 4,2% σε σχέση με πέρυσι, χάριν κυρίως της αύξησης των εξαγωγών της Ρωσίας κατά 5% και της μείωσης των εισαγωγών της από την Ελλάδα κατά 3,3%, με συνέπεια την αύξηση του ελλείμματος του διμερούς εμπορίου από τα 5,3 δις \$Η.Π.Α στα 5,6 δις \$Η.Π.Α.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

2007	105,3 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ
2008	102,3 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ
2009	48,6 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ
2010	71,1 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ
2011	98,8 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ
2012	71,2 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ
2013	32,7 ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα, Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

2.0 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η πρόσφατη οικονομική κρίση, ως αποτέλεσμα της εφαρμοζόμενης οικονομικής πολιτικής της απελευθέρωσης των αγορών που ασκήθηκε μετά το 1990, έχει πλήξει την ελληνική οικονομία στην παραγωγική, δημοσιονομική και κοινωνική της πτυχή, δημιουργώντας ένα φαύλο κύκλο δημοσιονομικού και αναπτυξιακού αδιεξόδου για την χώρα μας. Παράλληλα, ο κλονισμός της κυριαρχίας της εφαρμοζόμενης οικονομικής πολιτικής καθιστά επίκαιρο και επείγον το ζήτημα να ασκηθεί μια εναλλακτική, ως προς την ισχύουσα, οικονομική πολιτική, η αναγκαιότητα της οποίας απορρέει από την διαπίστωση ότι η πρόσφατη οικονομική κρίση δεν είναι ένα έκτακτο γεγονός αλλά μία διαρθρωτική κρίση, με την έννοια της κρίσης του υποδείγματος ανάπτυξης και της κρίσης ρύθμισης της οικονομίας.

Μέχρι το 2007, η οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο παρουσίαζε εξαιρετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και ιδιαίτερα η Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2008 λόγω πολλών υπερβολών που έγιναν από την πλευρά του τραπεζικού συστήματος στις ΗΠΑ, πολλά τραπεζικά ιδρύματα οδηγήθηκαν σε πτώχευση, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί τραπεζική κρίση. Σύντομα, η χρηματοπιστωτική κρίση, μετατρέπεται και σε οικονομική κρίση επηρεάζοντας τις περισσότερες χώρες του κόσμου.

Η κρίση στην Ελλάδα ήταν περισσότερο αποτέλεσμα του δημοσιονομικού ελλείμματος και των χρόνιων προβλημάτων που αντιμετώπιζε η χώρα και λιγότερο ως συνέπεια της παγκόσμιας κρίσης.

Μέχρι και τα τέλη του 2008 η πορεία της ελληνικής οικονομίας παρουσίαζε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, υπερβαίνοντας ακόμη και τους αντίστοιχους ρυθμούς ανάπτυξης χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό ήταν συνέπεια της τόνωσης της εγχώριας κατανάλωσης και της ενίσχυσης των επενδύσεων. Σημαντική επίσης ήταν και η συμβολή του τραπεζικού συστήματος της χώρας.

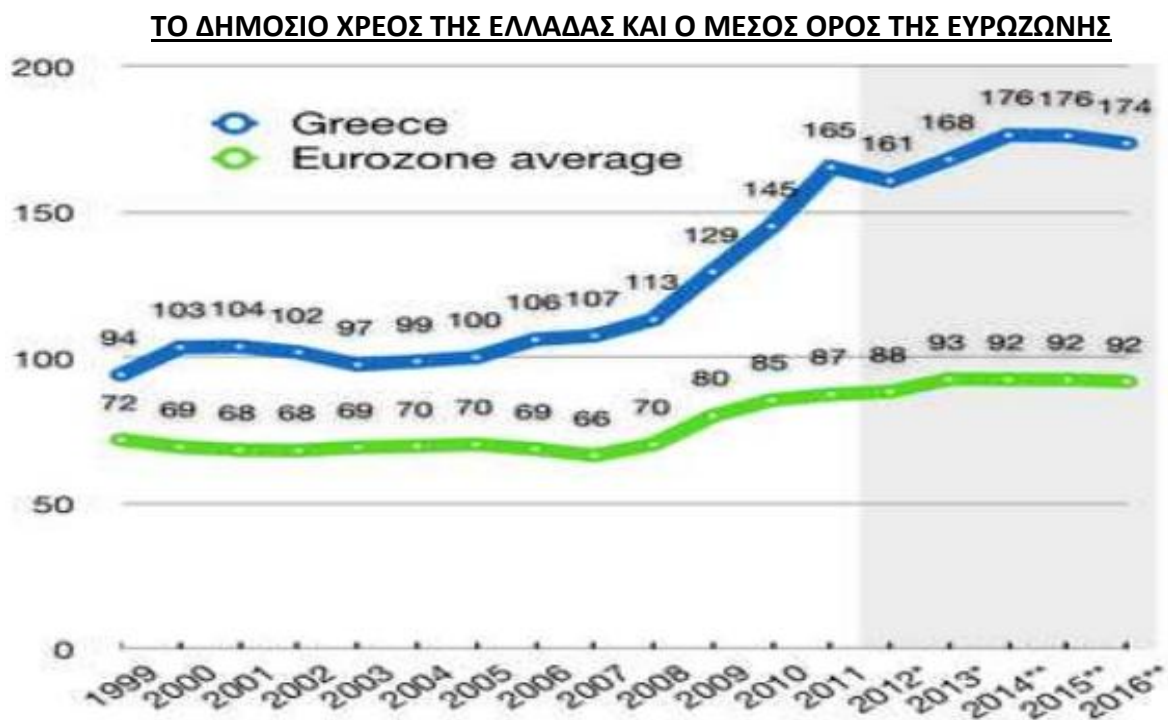
Οι χρόνιες αδυναμίες και ανισορροπίες που δεν κατάφερε να ξεπεράσει η ελληνική οικονομία είναι αυτές που ευθύνονται αρχικά για το ξέσπασμα της κρίσης στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημοσιονομικό χρέος να εκτοξευθούν σε πολύ υψηλά επίπεδα που να μην μπορούν πλέον να ελεγχθούν.

Η περίφημη κρίση χρέους, άρχισε ξεκινά την δεκαετία του 70 όταν η Ελλάδα άρχισε να δανείζεται μεγάλα ποσά για την κάλυψη των αναγκών της, αποτέλεσμα ήταν, να διογκωθεί πολύ γρήγορα το χρέος της. Με το πέρασμα των χρόνων και πιο συγκεκριμένα την δεκαετία 1980-1990-93 το χρέος εκτινάχθηκε από το 28,6% σε 111,6% του ΑΕΠ. Τα επόμενα χρόνια που ακολούθησαν για την Ελλάδα ήταν καλύτερα με το χρέος να μειώνεται σταδιακά και την Ελλάδα να καταφέρνει τελικά να μπει στην ΟΝΕ. Όπως όμως

αποδείχτηκε στη συνέχεια οι επιδόσεις αυτές της ελληνικής οικονομίας οφειλόταν σε απόκρυψη στοιχείων σχετικά με το έλλειμμα και τα δάνεια της χώρας.

Η κρίση ανέδειξε τα πολλά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, το σημαντικότερο όμως πρόβλημα που φαίνεται να αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία είναι το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας το οποίο αντικατοπτρίζεται τόσο στο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών όσο και στον πολύ υψηλό πληθωρισμό της Ελλάδας σε σχέση με άλλες χώρες. Πιο απλά αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα εισαγάγει πολύ περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες από ότι εξάγει και αυτό συμβαίνει επειδή η ελληνική οικονομία δεν έχει τη δυνατότητα να παράγει.

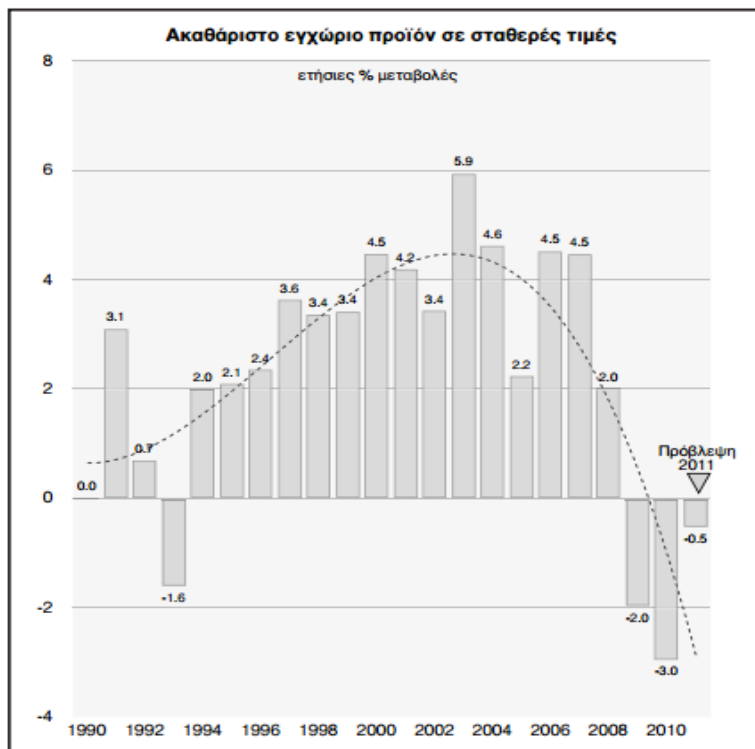
Το 2006 το έλλειμμα βρισκόταν στο 5,7% του ΑΕΠ, το 2007 στο 6,4% του ΑΕΠ, το 2008 στο 9,4% του ΑΕΠ και το 2009 το έλλειμμα φτάνει στο 15,4% του ΑΕΠ. Το χρέος της χώρας την ίδια εποχή (το 2009) έφτασε στο 126,8% του ΑΕΠ και το 2010 το έλλειμμα βρίσκεται στο 10,5%, ενώ το χρέος φτάνει στο 142,8% του ΑΕΠ.

Πηγή: Βικιπαίδεια «Ελληνική κρίση χρέους 2010-2012»

2.1. ΤΟ ΑΕΠ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μετά την επιβράδυνση της τετραετίας 2005-2008 και την υποχώρηση του ΑΕΠ κατά 4% το 2009, η ελληνική οικονομία βρίσκεται πλέον σε βαθιά ύφεση. Η μακροχρόνια τάση εξέλιξης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σταθερές τιμές, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 3, υπήρξε ανοδική κατά την περίοδο 1996-2004, παρουσίασε κάμψη από το 2005 και κατέστη έντονα πτωτική στην συνέχεια.

Πηγή: Ameco Database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σε διεθνή σύγκριση, η ελληνική οικονομία κατά το 2008-2009 είχε πληγεί λιγότερο από τις άλλες προηγμένες χώρες. Κατά το 2008, το ΑΕΠ αυξήθηκε στην Ελλάδα περισσότερο από ό,τι στην ΕΕ κατά μέσο όρο (2,0% έναντι 0,7%) και η επιδείνωση του 2009 ήταν ηπιότερη από όλες τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες (-2% έναντι περίπου-4% στην ΕΕ κατά μέσον όρο).

Αυτές οι σχετικά καλύτερες επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, αποτελούν συνέχεια της μακροχρόνιας τάσης ανόδου του ΑΕΠ στην Ελλάδα με ρυθμούς ταχύτερους από ό,τι στις 35 πιο προηγμένες χώρες του κόσμου.

Το 2010 και το 2011 η ανοδική πορεία της ελληνικής οικονομίας διακόπτεται και η πτώση του ΑΕΠ, συγκρινόμενο με τον μέσο όρο των άλλων αναπτυγμένων χωρών είναι θεαματική: μέσα σε μία διετία, οι απώλειες θα ανέλθουν αθροιστικά σε 6,6%.

Η μείωση του ΑΕΠ συνεχίστηκε και το 2010 κατά 4,5%. Η αθροιστική μείωση του ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές, κατά την τριετία 2009-2011 ανέρχεται σε 10,3%.

Η ακολουθούμενη πολιτική δημοσιονομικής προσαρμογής και εσωτερικής υποτίμησης παράγει υφεσιακά αποτελέσματα διότι αφαιρεί σημαντικούς πόρους από την οικονομία μέσω της φορολογικής πολιτικής και μειώνει έτσι την ζήτηση.

Τα αποτελέσματα της ύφεσης που προκαλείται από την πολιτική της δημοσιονομικής προσαρμογής και της εσωτερικής υποτίμησης είναι ήδη ορατά στο επίπεδο ζωής των κατοίκων της Ελλάδας: Το ΑΕΠ ανά κάτοικο παρουσιάζει σοβαρή κάμψη κατά 10,4% έναντι του 2008 και έχει επανέλθει στο επίπεδο του 2005. Η παραγωγικότητα της εργασίας έχει μειωθεί έναντι του 2008 κατά 4,6% και έχει επιστρέψει

επίσης στο επίπεδο του 2005. Δημιουργείται έτσι στην Ελλάδα μια έντονη τάση για επιστροφή σε ένα χαμηλότερο επίπεδο ζωής.

Οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, όσον αφορούν το ΑΕΠ, υπήρξαν ανώτερες των αντίστοιχων επιδόσεων των πιο προηγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1995 μέχρι το 2009. Το ΑΕΠ ανά κάτοικο στην Ελλάδα, σε ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης, πλησίασε σημαντικά τον αντίστοιχο μέσο όρο στις 15 πιο προηγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2010-2011, ωστόσο, η ελληνική οικονομία παρουσίασε απόκλιση 9,0% έναντι του μέσου όρου των 15 πιο ανεπτυγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η μείωση του ΑΕΠ συνεχίστηκε και το 2011 κατά 6,9% φτάνοντας έτσι αθροιστικά την μείωση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές για την τετραετία 2008-2011 σε 14,5%.

Η δραματική αυτή πτώση του ΑΕΠ οφείλεται σε κάποιο βαθμό στην υποχώρηση της παραγωγικότητας που συνοδεύει την μείωση του βαθμού χρησιμοποίησης του παραγωγικού δυναμικού, η οποία με την σειρά της οφείλεται στην μειωμένη ζήτηση.

Το 2010 και το 2011 η πτώση της παραγωγικότητας της εργασίας σε σύγκριση με τον μέσο όρο των 15 πιο αναπτυγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν σημαντική, αφού μέσα σε μία διετία, οι απώλειες ανήλθαν σε 5 εκατοστιαίες μονάδες.

Για το 2012 η πτώση του ΑΕΠ ανήλθε στο 6,4%, φτάνοντας έτσι σωρευτικά την πτώση του ΑΕΠ για την πενταετία 2008-2012 στο 20,1%.

Το μέσο ΑΕΠ ανά κάτοικο σε σταθερές τιμές, δηλαδή ως αγοραστική δύναμη, έχει επανέλθει στο επίπεδο του 2000.

Κατά το 2013, το ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας υποχώρησε κατά 3,9%. Η μείωση αυτή προστέθηκε στις απώλειες της προηγούμενης πενταετίας 2008-2012 που ανέρχονταν ήδη σε 1/5 του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Έτσι, η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές, κατά την εξαετία 2008-2013 ανήλθε σε 23,5%. Οι εξελίξεις αυτές επαλήθευσαν τις περυσινές ετήσιες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για πρώτη φορά μετά από σειρά αποτυχημένων προβλέψεων κατά τα χρόνια της κρίσης όπου η σωρευτική απόκλιση των αποτυχημένων προβλέψεων από την πραγματικότητα ανήλθε συνολικά σε περίπου 11 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Σύμφωνα με την εφετινή πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μάιος 2014), το ΑΕΠ θα αυξηθεί μέχρι το τέλος του 2014 κατά 0,6% και η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές, κατά την επταετία 2008-2014 θα έχει ανέλθει σε περίπου 23,2%.

2.2 ΑΝΕΡΓΙΑ-ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Το ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα είναι σήμερα μικρότερο του 1960 κυρίως εξαιτίας της θεαματικής υποχώρησης του αγροτικού τομέα στη διάρκεια της δεκαετίας του 1960. Εντούτοις, η διαφορά μεταξύ των ετών 2007 και 1960 είναι μικρή, με αποτέλεσμα η μεγάλη αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας να έχει μετατραπεί και σε μεγάλη αύξηση του ΑΕΠ ανά κάτοικο: το 2007, το ΑΕΠ ανά κάτοικο, ως αγοραστική δύναμη, ήταν υψηλότερη κατά 4,5 φορές από το αντίστοιχο μέγεθος του 1960.

Εκτός των άλλων, πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα αυξάνεται από το 1998 ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να συνεχιστεί επί σειρά ετών και να συμβάλει στην περαιτέρω μεγέθυνση του ΑΕΠ.

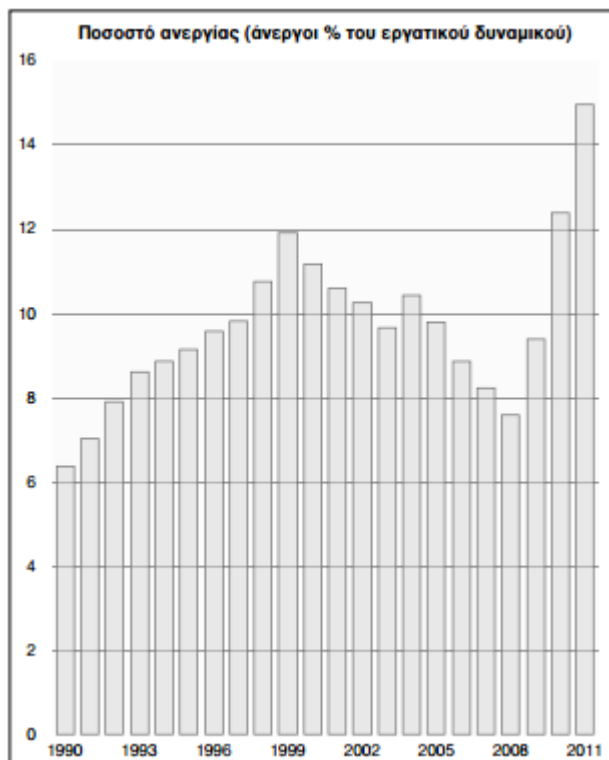
Το 2008 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 7,2% του εργατικού δυναμικού της χώρας και οι άνεργοι σε 357.000. Η διατήρηση του ποσοστού ανεργίας σε μονοψήφιο ποσοστό και η σταδιακή μείωσή του μετά το 2004 οφείλεται κυρίως στη μείωση του αριθμού των ανέργων νέων ηλικίας 15-29 ετών και των μακροχρόνια ανέργων. Το εργατικό δυναμικό το οποίο ανέρχεται σε 4,94 εκατομμύρια άτομα αντιστοιχεί στο 68,2% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών) και ο αριθμός απασχολούμενων, που πλησιάζει τα 4,59 εκατομμύρια άτομα αντιστοιχεί στο 63,4% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας.

Έτσι για το 2008 το τελικό μέγεθος της απασχόλησης διαμορφώθηκε σε 4.582.126 άτομα.

Στην ανεργία εισήλθαν περί τις 130.000 άτομα, εκ των οποίων 47% ήταν απασχολούμενοι κατά το προηγούμενο έτος. Από αυτούς, αναζητούν εργασία 61 χιλιάδες άτομων, και το τελικό μέγεθος των ανέργων είναι 357.144 άτομα.

Το 2009, οι άνεργοι ανέρχονταν σε 442.000 άτομα. Το εργατικό δυναμικό των 5,1 εκατομμυρίων ατόμων αντιστοιχούσε στο 65,8% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών) ενώ η απασχόληση, η οποία ανερχόταν σε 4,53 εκατομμύρια άτομα αντιστοιχούσε στο 59,6% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας. Περίπου το 1/3 του παραγωγικού πληθυσμού δεν είναι ενταγμένο στην αγορά εργασίας, δύο από τους τρεις άεργους είναι γυναίκες, και τα υψηλότερα ποσοστά μη συμμετοχής στην αγορά εργασίας παρατηρούνται στις ηλικίες 15-19 ετών και 55-64 ετών.

Μετά από την συνεχή πτώση εννέα συναπτών ετών (2000-2009) από το 12% περίπου στο 7,6%, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε δραματικά κατά το 2009 από το 7,6% στο 9,4%, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η αντίστοιχη αύξηση ήταν από 7,1% σε 8,9%.

Πηγή: *Annual Macroeconomics Database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.*

Η μείωση της ανεργίας στην διάρκεια των ετών 2000-2008, στην Ελλάδα, ανήλθε συνολικά σε 3 εκατοστιαίες μονάδες και προήλθε κυρίως από την μείωση του αριθμού των νέων ανέργων 15-29 ετών, των μακροχρόνιων και των νέο-εισερχόμενων ανέργων. Η μεταστροφή του 2009 κινήθηκε στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση, της αύξησης της ανεργίας των εν λόγω ομάδων.

Η επιδείνωση του 2009 προήλθε από την μείωση της απασχόλησης κατά 1,2%. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι μεταβολές του αριθμού των απασχολούμενων στην Ελλάδα ακολουθούσαν ανοδική τάση από το 1992 μέχρι και το 2008, με αποτέλεσμα για το σύνολο της περιόδου να ανέρχονται σωρευτικά σε 20%.

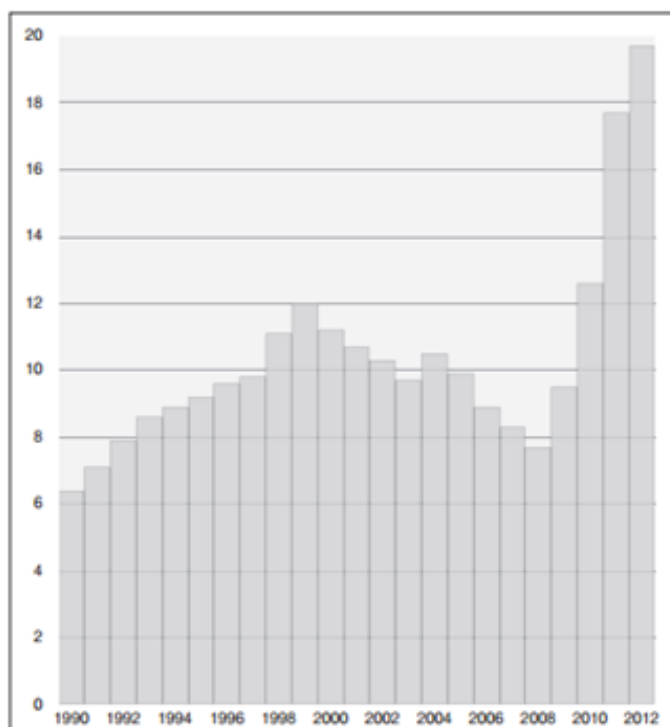
Η αύξηση της ανεργίας κατά το 2009 δεν προέρχεται μόνον από την μείωση της απασχόλησης αλλά και από την αύξηση κατά 0,8% του εργατικού δυναμικού. Αυτή η μεταβολή της τετραετίας 2005-2008, σχετιζόταν με την στροφή των νοικοκυριών των εργαζομένων σε υψηλό δανεισμό που αναπλήρωνε το κενό μεταξύ αναγκαίου μισθού και τρέχοντος μισθού. Ενώ παλαιότερα τα νοικοκυριά προσπαθούσαν να καλύψουν τη διαφορά μεταξύ τρέχοντος μισθού και ανερχόμενων καταναλωτικών προτύπων προσφέροντας περισσότερη εργασία, κατά την τετραετία 2005-2008 στράφηκαν στον δανεισμό.

Η σημαντική αύξηση των ανέργων οι οποίοι πλησίασαν τις 792.600 με το ποσοστό ανεργίας να σκαρφαλώνει το 15,6%, τη συνεχιζόμενη μείωση της απασχόλησης και της μισθωτής εργασίας, την αύξηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, την αύξηση των απολύσεων και το αρνητικό ισοζύγιο στην αναπλήρωση των θέσεων εργασίας, είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον παραγωγικό ιστό της χώρα μας που συνέθεσαν το τοπίο για την ανεργία στη χώρα μας κατά το **2010**. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η αντίστοιχη αύξηση ήταν από 9,0% σε 9,5%.

Ο λόγος ανέργων / απασχολούμενων ανέρχεται σε περίπου 20%. Με άλλα λόγια, σε κάθε πέντε εργαζόμενους αντιστοιχεί ένας άνεργος. Σε κάθε δέκα άτομα εργάσιμης ηλικίας (15 έως 64 ετών), αντιστοιχεί ένας περίπου άνεργος.

Κατά το 2011 ο αριθμός των ανέργων έχει αυξηθεί σε 877.000 χιλιάδες και το ποσοστό ανεργίας στο 17,7%. Η αύξηση της διετίας 2010-2011, έναντι του 2009 ανήλθε σε 86,2%. Το 2010, το εργατικό δυναμικό ανερχόταν σε 5,05 εκατομμύρια άτομα, που αντιστοιχούσαν στο 67,2% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών). Κατά το 2011, το εργατικό δυναμικό μειώθηκε μόνον κατά 1% την ίδια στιγμή που η απασχόληση μειωνόταν κατά -6,7%.

Ενώ δηλαδή οι ευκαιρίες απασχόλησης μειώθηκαν θεαματικά, η προσφορά εργασίας παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει ότι τα νοικοκυριά των εργαζομένων προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την μείωση του εισοδήματός τους (που οφείλεται στην επιπλέον ανεργία και στη μείωση του μέσου πραγματικού μισθού) παραμένοντας στην αγορά εργασίας και αναζητώντας επιπλέον απασχόληση.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 1990-2012

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΣΥΕ

Ο λόγος ανέργων / απασχολούμενων ανήλθε σε 22%. Με άλλα λόγια, σε κάθε πέντε εργαζόμενους αντιστοιχεί περίπου ένας άνεργος. Σε κάθε δέκα άτομα εργάσιμης ηλικίας 15 έως 64 ετών, αντιστοιχεί επίσης ένας περίπου άνεργος.

Μετά το τρίτο έτος ύφεσης η ελληνική οικονομία βρίσκεται πλέον σε διαδικασία πλήρους αποεπένδυσης και απαξίωσης μεγάλων τμημάτων του παραγωγικού και του ανθρώπινου δυναμικού.

Η συνεχής μείωση της απασχόλησης από το 2009 και μετά με ρυθμούς που αυξάνονταν από τρίμηνο σε τρίμηνο και από έτος σε έτος και οι εκρηκτικοί ρυθμοί αύξησης των ανέργων εκτόξευσαν το μέγεθος της στατιστικής ανεργίας το τελευταίο τρίμηνο του 2011 σε ποσοστό στο 1/5 του εργατικού δυναμικού (20,7%), ενώ κατά το πρώτο τρίμηνο του 2012 οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.120.100 άνδρες και γυναίκες και σε ποσοστό πολύ πάνω από το 1/5 του εργατικού δυναμικού (22,6%), με την ανεργία να φτάνει στο τέλος της χρονιάς στο 24,2%.

Οι ροές από και προς την απασχόληση, ποσοστό αναπλήρωσης:**ΠΡΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (Εισροές)**

Έτος/τρίμηνο	A	B	Γ	Δ
2008	186.694	177.995	179.470	172.640
2009	170.479	170.856	174.358	159.487
2010	150.978	165.800	165.241	151.354
2011	131.968	123.585	128.133	119.218
2012	114.156			

ΑΠΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (Εκροές)

Έτος/τρίμηνο	A	B	Γ	Δ
2008	139.186	142.310	146.578	155.098
2009	181.769	185.268	198.860	205.675
2010	209.705	228.477	248.033	269.527
2011	296.802	284.761	300.887	316.995
2012	316.858			

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ (ΕΙΣΡΟΕΣ/ΕΚΡΟΕΣ)

Έτος/τρίμηνο	A	B	Γ	Δ
2008	1,34	1,25	1,22	1,11
2009	0,94	0,92	0,88	0,78
2010	0,72	0,73	0,67	0,56
2011	0,44	0,43	0,43	0,38
2012	0,36			

Πηγή: Γ.Γ. ΕΛΣΤΑΤ, ΕΕΔ 2008-2012

Η συρρίκνωση της απασχόλησης στην διάρκεια των τριών τελευταίων ετών είχε ως αποτέλεσμα κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2011 και το πρώτο του 2012 να καταγράφεται πλέον μικρότερη των 4.000.000 εργαζομένων. Σε μεγάλο βαθμό οι απώλειες αυτές οφείλονται στη μείωση της ανδρικής απασχόλησης σε σχέση με τις μεταβολές που επήλθαν στην γυναικεία απασχόληση, αλλά και στην ηλικιακή ομάδα άνω των 30 ετών.

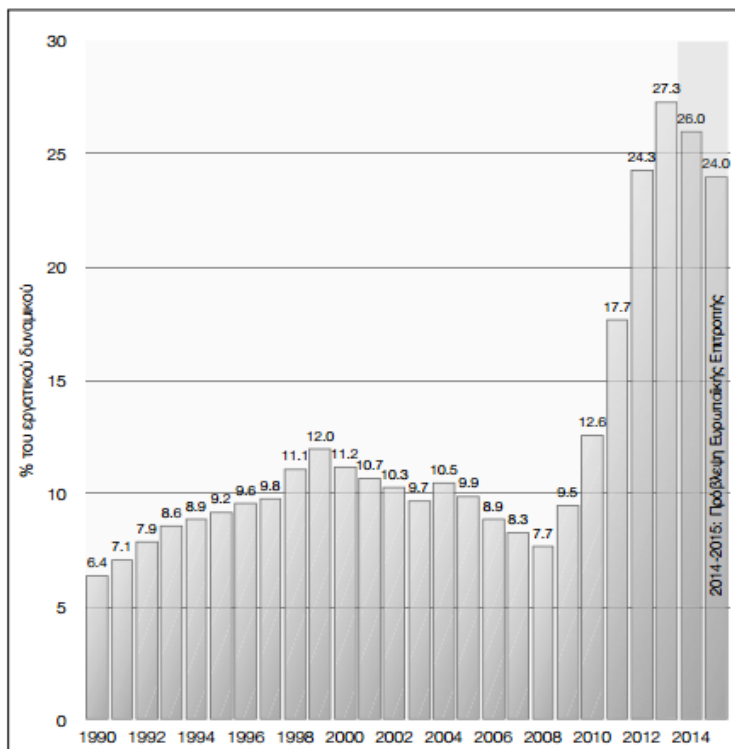
Άνεργοι και ποσοστό ανεργίας, 2008-2012:

και τα δύο φύλα	Άνεργοι				Ποσοστό Ανεργίας Ποσοστιαίες Μεταβολές			
	A	B	Γ	Δ	A	B	Γ	Δ
Έτος/τρίμηνα								
2008	406,5	357,1	355,1	392,7	8,3	7,2	7,2	7,9
2009	462,3	442,6	465,1	514,4	9,3	8,9	9,3	10,3
2010	586,8	594,0	621,9	712,1	11,7	11,8	12,4	14,2
2011	792,6	810,8	878,3	1.025,9	15,9	16,3	17,7	20,7
2012	1.120,1				22,6			
2008 - 2009	55,8	85,5	110,0	121,7	13,7%	23,9%	31,0%	31,0%
2009 - 2010	124,5	151,4	156,8	197,7	26,9%	34,2%	33,7%	38,4%
2010 - 2011	205,8	216,8	256,4	313,8	35,1%	36,5%	41,2%	44,1%
2011 - 2012	327,5				41,3%			
2008 - 2011/2012	713,6	453,7	523,2	633,2	175,5%	127,0%	147,3%	161,2%

Πηγή: Γ.Γ. ΕΛΣΤΑΤ, ΕΕΔ 2008-2012

Σε 1,35 εκατομμύρια άτομα ανήλθε ο αριθμός των ανέργων κατά το 2013, έναντι 378.000 το 2008. (μείωση του αριθμού των ανέργων κατά 80.000 προβλέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση για το 2014). Το εργατικό δυναμικό ανήλθε στα 4,99 εκατομμύρια έναντι 5,05 το 2010, δηλαδή οι ευκαιρίες απασχόλησης μειώθηκαν θεαματικά, η προσφορά εργασίας παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη.

Ποσοστό ανεργίας (1990-2013 και πρόβλεψη 2014-2015)

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ΕΛΣΤΑΤ

Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά το 2009-2013 σε 27,3% σε μέσο επίπεδο και ο λόγος ανέργων / απασχολούμενων υπερβαίνει σήμερα το 1/3 (που σημαίνει ότι σε κάθε τρεις εργαζόμενους αντιστοιχεί περίπου ένας άνεργος).

Η μείωση του αριθμού των απασχολούμενων στην διάρκεια της προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας (2010-2013) ανήλθε σωρευτικά σε 19,2%. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου ακυρώθηκε το σύνολο της προόδου που είχε πραγματοποιήσει η ελληνική οικονομία κατά τα δεκαεπτά έτη 1992-2008, όταν δημιούργησε 900.000 θέσεις εργασίας. Αυτή η διαπίστωση δείχνει το μέγεθος της προσπάθειας που πρέπει να γίνει μελλοντικά, επί μακρά σειρά ετών (όχι λιγότερα των 20 ετών), ώστε η απασχόληση στην Ελλάδα να επανέλθει στα επίπεδα του 2008.

Η μείωση της απασχόλησης κατά 19,2%, στη διάρκεια της τετραετίας 2010-2013 έναντι του 2009, οδήγησε βέβαια σε μεγάλη αύξηση της ανεργίας, κατά 926.000 άτομα. Εάν σε αυτά προσθέσουμε και την αύξηση της ανεργίας κατά το 2009, πριν την έναρξη της διαδικασίας προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας, η συνολική απώλεια απασχόλησης ανέρχεται σε 955.000 άτομα.

2.3 ΜΙΣΘΟΙ

Οι μέσες πραγματικές αποδοχές ανά απασχολούμενο αυξήθηκαν κατά 3,2% το 2008 μετά από αύξηση 5,8% κατά το 2007 και μείωση 2,5% το 2006. Η σωρευτική αύξηση των μέσων πραγματικών αποδοχών

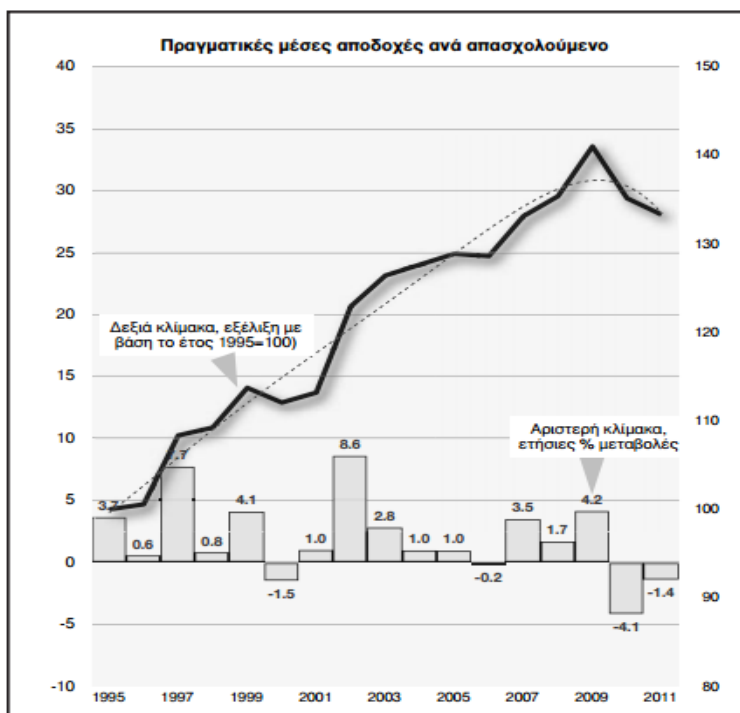
επί σειρά ετών μετά το 1995, έχει οδηγήσει την αγοραστική δύναμη των μέσων αποδοχών σε επίπεδα περίπου 37% ανώτερα σε σύγκριση με το 1995 και περίπου 25% σε σύγκριση με το έτος 2000.

Η αύξηση των μέσων πραγματικών αποδοχών ανά απασχολούμενο, είχε ως αποτέλεσμα να συγκλίνουν περαιτέρω οι αμοιβές στην Ελλάδα έναντι του αντίστοιχου μέσου όρου των 15 πιο προηγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή των 15 "παλαιών" χωρών μελών). Η σύγκλιση, παρά τις κατά καιρούς ανακοπές της πορείας της, στην μακροχρόνια διάρκεια ακολουθεί ανοδική τάση της τάξης του 0,7% ετησίως. Ενώ κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του 1990 ανερχόταν σε 68%, έφθασε στο 82% κατά το 2008.

Η σημαντική σύγκλιση των μέσων πραγματικών αποδοχών ανά απασχολούμενο στην Ελλάδα, σχετίζεται προφανώς με την γενικότερη πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας προς τα αντίστοιχα μέσα μεγέθη των 15 περισσότερο προηγμένων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αναφορικά αξίζει να σημειωθεί πως, από το 2002 έως το 2008, οι αυξήσεις των μισθών στην Ελλάδα, σε εθνικό νόμισμα, ήταν υψηλότερες από τις αντίστοιχες στις 35 πιο προηγμένες χώρες του κόσμου: αθροιστικά, η απόσταση που δημιουργήθηκε κατά την εν λόγω περίοδο ήταν 10% περίπου.

Αυξητική ήταν και το 2009 ή τάση των μισθών κατά 4,2%. Η σωρευτική αύξηση των μέσων πραγματικών αποδοχών επί σειρά ετών, είχε οδηγήσει, το 2009, την αγοραστική δύναμη των μέσων αποδοχών σε επίπεδα περίπου 20% ανώτερα σε σύγκριση με το έτος 1999.

Πηγή: Ameco Database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Κατά την χρονική περίοδο 2010-2011 η ανοδική πορεία της σύγκλισης των αποδοχών ανεκόπει και ο δείκτης οδηγήθηκε από το 86% του μέσου όρου της ΕΕ-15 στο 78,5%. Έτσι μέχρι το τέλος του 2011 η σύγκλιση των πραγματικών μισθών υποχώρησε στα επίπεδα του 2001, ακολουθώντας μοιραία την γενικότερη αρνητική απόκλιση της ελληνικής οικονομίας.

Η μείωση της αγοραστικής δύναμης των μέσων αποδοχών για το 2010 έφτασε στο 7,5% και στο 6,1% για το 2011. Σχεδόν ολόκληρη η πρόοδος που πραγματοποιήθηκε στα χρόνια 1995-2009 όσον αφορά την βελτίωση της αγοραστικής δύναμης των μισθών ανερέθηκε μέχρι και το τέλος του 2012 ως αποτέλεσμα των μειώσεων των τελευταίων ετών.

Η σωρευτική μείωση που δέχθηκαν οι αποδοχές κατά την τετραετία 2010-2013 έφτασε στο 21%, με αποτέλεσμα η συνολική απώλεια αγοραστικής δύναμης του μέσου μισθού να ανέλθει σε περίπου 23% για το σύνολο της πενταετία 2010-2014.

Καταλήγοντας, από το 2009 έως το 2014, η μείωση των μέσων ονομαστικών αποδοχών στην Ελλάδα έναντι των 37 αναπτυγμένων χωρών ανέρχεται σε περίπου 30% υπολογισμένη σε εθνικό νόμισμα, και σε 25,0% υπολογισμένη σε δολάρια.

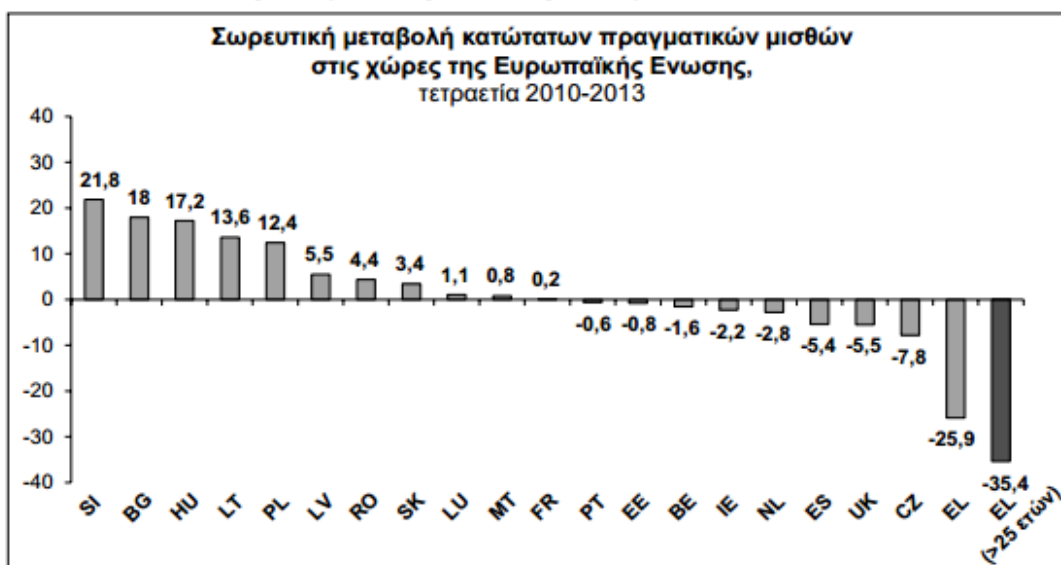
2.3.1 ΚΑΤΩΤΑΤΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Ανάλογη άλλα και ακόμα χειρότερη μπορεί να χαρακτηριστεί η πορεία των κατώτατων μισθών στην Ελλάδα σε σχέση με τους μέσους ονομαστικούς μισθούς.

Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου επιβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2012 στο πλαίσιο υλοποίησης του 2ου Μνημονίου, ονομαστική μείωση στις κατώτατες αποδοχές πρωτοφάνους εύρους, 22% στον κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο και 32% αντίστοιχα για τους νέους ηλικίας κάτω των 25 ετών. Ο κατώτατος μισθός, από εργαλείο προστασίας των χαμηλά αμειβόμενων, μετατρέπεται σε εργαλείο για την επιτάχυνση της διαδικασίας γενικευμένης μείωσης των μισθών στον ιδιωτικό τομέα που αποτελεί κεντρικό στόχο της πολιτικής της εσωτερικής υποτίμησης.

Η βίαιη συρρίκνωση της αγοραστικής δύναμης των κατώτατων μισθών στην Ελλάδα και η διαδικασία ταχύρυθμης απόκλισης από τις προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες ή ταχύρυθμης σύγκλισης με τους κατώτατους μισθούς των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Σωρευτική μεταβολή κατώτατων πραγματικών μισθών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τετραετία 2010-2013

Πηγή: Χρ. Τριανταφύλλου ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

Η καθίζηση της αγοραστικής δύναμης του κατώτατου μισθού στην Ελλάδα δεν επιδέχεται σύγκρισης με καμία άλλη περίπτωση ευρωπαϊκής χώρας, δεδομένου ότι, κατά την ίδια περίοδο 2010-2013, ο πραγματικός κατώτατος μισθός μειώθηκε κατά 25,9% και κατά 35,4% για τους νέους κάτω των 25 ετών.

Εξέλιξη κατώτατων μηνιαίων μισθών σε εθνικό νόμισμα στις χώρες της Ε.Ε κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης (α΄ και β΄ εξάμηνο 2008-2014)

ΧΩΡΕΣ / ΕΤΟΣ	2008 Α΄	2008 Β΄	2009 Α΄	2009 Β΄	2010 Α΄	2010 Β΄	2011 Α΄	2011 Β΄	2012 Α΄	2012 Β΄	2013 Α΄	2013 Β΄	2014 Α΄
ΕΥΡΩΖΩΝΗ													
ΙΕ-Ιρλανδία	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462	1.462
ΕΛ-Ελλάδα	794	794	818	863	863	863	863	877	877	684	684	684	684
ΕΣ-Ισπανία	700	700	728	728	739	739	748	748	748	748	753	753	753
ΡΤ-Πορτογαλία	497	497	525	525	554	554	566	566	566	566	566	566	566
ΜΤ- Μάλτα	617	617	635	635	660	660	665	665	680	680	697	697	718
FR-Γαλλία	1.280	1.321	1.321	1.338	1.344	1.344	1.365	1.365	1.398	1.426	1.430	1.430	1.445
ΒΕ-Βέλγιο	1.310	1.336	1.388	1.388	1.388	1.388	1.415	1.444	1.444	1.472	1.502	1.502	1.502
NL-Ολλανδία	1.335	1.357	1.381	1.399	1.408	1.416	1.424	1.435	1.447	1.456	1.469	1.478	1.486
LU-Λουξεμβούργο	1.570	1.610	1.642	1.683	1.683	1.725	1.758	1.758	1.801	1.801	1.874	1.874	1.921
SI-Σλοβενία	539	567	589	589	597	734	748	748	763	763	784	784	789
SK-Σλοβακία	269	269	296	296	308	308	317	317	327	327	338	338	352
ΕΕ-Εσθονία	278	278	278	278	278	278	278	278	290	290	320	320	355
LV-Λετονία	228	228	256	256	256	256	285	285	285	285	285	285	320
ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ													
CZ-Τσεχία	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.500
LT-Λιθουανία	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	1.000	1.000	1.000
BG-Βουλγαρία	220	220	240	240	240	240	240	240	270	290	310	310	340
RO-Ρουμανία	500	500	600	600	600	600	670	670	700	700	700	800	850
HU-Ουγγαρία	69.000	69.000	71.500	71.500	73.500	73.500	78.000	78.000	93.000	93.000	98.000	98.000	101.500
PL-Πολωνία	1.126	1.126	1.276	1.276	1.317	1.317	1.386	1.386	1.500	1.500	1.600	1.600	1.680
HR-Κροατία	:	2.747	2.747	2.814	2.814	2.814	2.814	2.814	2.814	2.814	2.814	2.985	3.018
UK-Ην.Βασίλειο	911	911	948	948	956	956	978	978	1.004	1.004	1.020	1.020	1.043

Πηγή: Eurostat

2.4 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Είναι γνωστό ότι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες αναπτυγμένες οικονομίες είναι το πρόβλημα του πληθωρισμού, δηλαδή το φαινόμενο της συνεχούς ανόδου του γενικού επιπέδου των τιμών. Κατά συνέπεια, από τον ορισμό του, ο πληθωρισμός ισοδυναμεί με μια συνεχή μείωση της αγοραστικής δύναμης του χρήματος.

Σχετικά με τον ρυθμό του πληθωρισμού το 2007, αυτό το οποίο πρέπει να επισημανθεί είναι ότι αφενός ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός υποχώρησε στο 3% από 3,3% το 2006 λόγω κυρίως προσωρινών παραγόντων και ιδίως της μείωσης της τιμής των καυσίμων αφετέρου το τελευταίο τρίμηνο του 2007 παρατηρήθηκε σημαντική έξαρση του πληθωρισμού. Η έξαρση του πληθωρισμού που είχε ενταθεί στη διάρκεια του 2008 (4,6%) έπληξε ιδιαίτερα τις οικονομικά ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες και οφειλόταν σε εκ πρώτης όψεως βραχυχρόνιους εξωτερικούς παράγοντες (τη μεγάλη άνοδο των τιμών

των καυσίμων και των τροφίμων διεθνώς) και σε βραχυχρόνιους εγχώριους παράγοντες (την επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος).

Τελείως διαφορετική εικόνα παρουσίασε ο πληθωρισμός το 2009. Συγκεκριμένα ο μέσος ετήσιος ρυθμός του διαμορφώθηκε γύρω στο 1,3% έναντι 4,6% το 2008. Ωστόσο αυτή η θετική εξέλιξη δεν κράτησε παρά μόνο για λίγο. Το κόστος εφαρμογής των αναγκαίων μέτρων για την έξοδο της οικονομίας από την κρίση, αντανακλάται το 2010, μεταξύ άλλων, στην προσωρινή έξαρση του πληθωρισμού που οφειλόταν:

***A)**κυρίως στη μεγάλη αύξηση της έμμεσης φορολογίας*

***B)**στην άνοδο της τιμής του αργού πετρελαίου στην παγκόσμια αγορά*

***Γ)**σε πολύ μικρότερο βαθμό, στην ανάκαμψη των τιμών των άλλων εισαγόμενων προϊόντων.*

Το 2010, παρά την υποχώρηση της ζήτησης και τη μείωση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, σημειώθηκε προσωρινή έξαρση του πληθωρισμού, που οφειλόταν κυρίως στη μεγάλη αύξηση της έμμεσης φορολογίας, αλλά και στην ταχεία άνοδο της τιμής του πετρελαίου. Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) διαμορφώθηκε στο 5,2%, φθάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο από τον Αύγουστο του 1997.

Η διαμόρφωση του ρυθμού του πληθωρισμού στη διάρκεια του 2011 επηρεάστηκε κατά κύριο λόγο από τις αυξήσεις της έμμεσης φορολογίας. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) υποχώρησε στο 3,1% το 2011, από 4,7% το 2010.

Η διαφορά του πληθωρισμού μεταξύ της Ελλάδος και της ζώνης του ευρώ περιορίστηκε σημαντικά το 2011 σε 0,4 της εκατοστιαίας μονάδας, από 3,1 εκατ. μονάδες το 2010 και 1,0 εκατ. μονάδα το 2009.

Η υποχώρηση του πληθωρισμού το 2011 αντανακλούσε τη σταδιακή εξασθένηση των επιδράσεων της έμμεσης φορολογίας, τη μεγαλύτερη από ό,τι το 2010 μείωση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον επιχειρηματικό τομέα, τη μεγάλη υποχώρηση της καταναλωτικής ζήτησης και την κάπως μικρότερη από ό,τι το 2010 —αν και σημαντική— αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου (σε ευρώ) στην παγκόσμια αγορά (μέση αύξηση 31,3% το 2011, έναντι 36,1% το 2010).

Το 2012 ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή επιβραδύνθηκε δραστικά στο 1,0%, από 3,1% το 2011 και 4,7% το 2010, ενώ το Δεκέμβριο του 2012 ο ετήσιος ρυθμός υποχώρησε περαιτέρω στο 0,3%.

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Ελλάδα και Ε.Ε(2011-2012)

(Ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

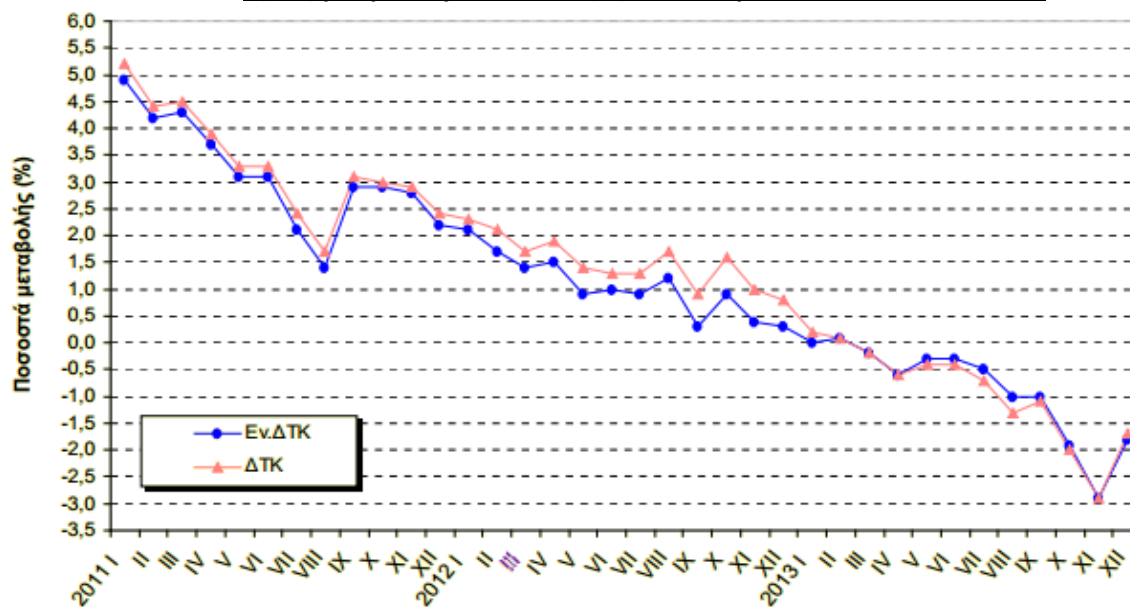
Χώρα	Δεκέμβριος 2011	Μέσος όρος έτους 2011	Δεκέμβριος 2012	Μέσος όρος έτους 2012
Αυστρία	3,4	3,6	2,9	2,6
Βέλγιο	3,2	3,5	2,1	2,6
Βουλγαρία	2,0	3,4	2,8	2,4
Γαλλία	2,7	2,3	1,5	2,2
Γερμανία	2,3	2,5	2,0	2,1
Δανία	2,4	2,7	1,9	2,4
Ελλάδα	2,2	3,1	0,3	1,0
Εσθονία	4,1	5,1	3,6	4,2
Ηνωμένο Βασίλειο	4,2	4,5	2,7	2,8
Ιρλανδία	1,4	1,2	1,7	1,9
Ισπανία	2,4	3,1	3,0	2,4
Ιταλία	3,7	2,9	2,6	3,3
Κύπρος	4,2	3,5	1,5	3,1
Λεττονία	3,9	4,2	1,6	2,3
Λιθουανία	3,5	4,1	2,9	3,2
Λουξεμβούργο	3,4	3,7	2,5	2,9
Μάλτα	1,5	2,5	2,8	3,2
Ολλανδία	2,5	2,5	3,4	2,8
Ουγγαρία	4,1	3,9	5,1	5,7
Πολωνία	4,5	3,9	2,2	3,7
Πορτογαλία	3,5	3,6	2,1	2,8
Ρουμανία	3,2	5,8	4,6	3,4
Σλοβακία	4,6	4,1	3,4	3,7
Σλοβενία	2,1	2,1	3,1	2,8
Σουηδία	0,4	1,4	1,1	0,9
Τσεχία	2,8	2,1	2,4	3,5
Φινλανδία	2,6	3,3	3,5	3,2
Ευρωπαϊκή Ένωση - 27	3,0	3,1	2,3	2,6
Ζώνη ευρώ	2,7	2,7	2,2	2,5

Πηγή: Eurostat

Η διαφορά του πληθωρισμού μεταξύ της Ελλάδος (1,0%) και της ζώνης του ευρώ (2,5%) έγινε για πρώτη φορά αρνητική το 2012 (-1,5 εκατοστιαία μονάδα), αφού είχε προηγουμένως περιοριστεί σημαντικά το 2011 σε 0,4 της εκατοστιαίας μονάδας, από 3,1 εκατ. μονάδες το 2010 και 1,0 εκατ. μονάδα το 2009.

Στο διάστημα 2010-2013 ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού, με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ήταν 2%. Ωστόσο, ο ρυθμός πληθωρισμού εμφάνισε μεγάλες διακυμάνσεις στο διάστημα αυτό. Το 2013 περιορίστηκε ακόμα περισσότερο και διαμορφώθηκε έτσι σε αρνητικά επίπεδα (-0,9%).

Οι δραστικές μειώσεις του διαθέσιμου εισοδήματος και η συνακόλουθη κατακόρυφη πτώση της ζήτησης, οδήγησαν το μέσο γενικό πληθωρισμό σε αρνητικούς ετήσιους ρυθμούς από το Μάρτιο του 2013, οι οποίοι εντάθηκαν κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους. Στους σαφώς αρνητικούς ετήσιους ρυθμούς του πληθωρισμού προς το τέλος του 2013 συνέβαλαν επίσης η μείωση του συντελεστή του ΦΠΑ στην εστίαση στο 13% από 23%, η συμπλήρωση του ετήσιου κύκλου από την αύξηση του ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης τον Οκτώβριο του 2012, αλλά και ο νέος θεσμός των ενδιάμεσων εκπτώσεων που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου.

Εξέλιξη ετήσιων μεταβολών (%) του Ελληνικού ΕνΔΤΚ και του ΔΤΚ

Πηγή: Υπουργείο Εξωτερικών, Β2 Δ/ση Οικονομικών Σχέσεων με Ρωσία και λοιπές χώρες ΚΑΚ

Η εξέλιξη των τιμών στην Ελλάδα και στην ζώνη του Ευρώ.

(Ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

	2009	2010	2011	2012	2013
A. Ζώνη ευρώ					
<i>Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) και συνιστώσες του</i>					
Γενικός δείκτης	0,3	1,6	2,7	2,5	1,4
Αγαθά	-0,9	1,8	3,3	3,0	1,3
Είδη διατροφής	0,7	1,1	2,7	3,1	2,7
Επεξεργασμένα είδη διατροφής ¹	1,1	0,9	3,3	3,1	2,2
Μη επεξεργασμένα είδη διατροφής	0,2	1,3	1,8	3,0	3,5
Βιομηχανικά αγαθά	-1,7	2,2	3,7	3,0	0,6
Βιομηχανικά αγαθά εκτός ενέργειας	0,6	0,5	0,8	1,2	0,6
Ενέργεια	-8,1	7,4	11,9	7,6	0,6
Υπηρεσίες	2,0	1,4	1,8	1,8	1,4
Τιμές παραγωγού στη βιομηχανία	-4,8	2,7	5,7	2,8	-0,2
B. Ελλάδα					
<i>Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) και συνιστώσες του</i>					
Γενικός δείκτης	1,3	4,7	3,1	1,0	-0,9
Αγαθά	-0,1	5,9	4,0	1,9	0,7
Είδη διατροφής	2,5	3,1	4,2	1,3	0,9
Επεξεργασμένα είδη διατροφής ¹	1,6	5,0	4,7	1,2	0,7
Μη επεξεργασμένα είδη διατροφής	3,9	0,2	3,4	1,4	1,3
Βιομηχανικά αγαθά	-1,7	7,7	3,9	2,3	0,4
Βιομηχανικά αγαθά εκτός ενέργειας	0,8	1,9	-0,2	-0,6	-1,7
Ενέργεια	-12,1	30,4	16,7	12,6	6,3
Υπηρεσίες	3,2	3,1	1,9	-0,2	-2,9
Τιμές παραγωγού στη βιομηχανία	-5,8	6,1	7,4	4,9	-0,7

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ

2.5 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε σε 32,3 δις ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση (κατά 8,6 δις ευρώ σε σχέση με το 2006). Λόγω της εξέλιξης αυτής, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε στο 14,1% του ΑΕΠ από 11,1% το 2006. Η διαμόρφωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε υψηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια στην οποία έχει συντελέσει η υποχώρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Τα υψηλά ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών τα τελευταία έτη αντανακλούν τις μακροοικονομικές ανισορροπίες και τις διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας.

Το 2008 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε σε 35 δισεκατομμύρια ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση κατά 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ έναντι του 2007. Η διεύρυνση του ελλείμματος αντανακλά κυρίως τις αυξημένες καθαρές πληρωμές για καύσιμα και για τόκους, μερίσματα και κέρδη, καθώς και σε πολύ μικρότερο βαθμό την αύξηση του εμπορικού ελλείμματος εκτός καυσίμων και πλοίων.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2009 μειώθηκε σημαντικά κατά 8,2 δισεκατομμύρια ευρώ ή 23,5% και διαμορφώθηκε σε 26,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Ο περιορισμός του εμπορικού ελλείμματος και, δευτερευόντως, του ελλείμματος του ισοζυγίου των εισοδημάτων συνέβαλε στη σημαντική μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, παρά τη μεγάλη υποχώρηση των πλεονασμάτων των ισοζυγίων των υπηρεσιών και των τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας διετίας το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώνεται συνεχώς, κυρίως λόγω της υποχώρησης της εγχώριας καταναλωτικής και επενδυτικής ζήτησης. Η μείωση αυτή ήταν σημαντική το 2009 (σε 11,0% του ΑΕΠ από 14,7% το 2008), αλλά πολύ περιορισμένη το 2010 (σε 10,4% του ΑΕΠ).

Κύριος παράγοντας μείωσης του ελλείμματος ήταν, τόσο το 2009 όσο και το 2010, ο σημαντικός περιορισμός της δαπάνης για εισαγωγές αγαθών ενώ το 2010 συνέβαλε και η μεγάλη αύξηση των εισπράξεων από εξαγωγές καυσίμων και από υπηρεσίες μεταφορών.

Οι συνθήκες που επικράτησαν στην εσωτερική και τη διεθνή αγορά κατά τη διάρκεια του 2011 συνετέλεσαν στον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά 8,2% και στη διαμόρφωσή του σε 21,1 δισεκατομμύρια ευρώ ή 9,8% του ΑΕΠ, από 10,1% του ΑΕΠ το 2010, 11,1% το 2009 και 14,9% το 2008.

Στον περιορισμό του ελλείμματος συνέβαλε την τελευταία διετία και η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας κόστους των ελληνικών προϊόντων.

Το 2012 το ύψος του ελλείμματος μειώθηκε μόλις στο 1/4 περίπου του αντιστοίχου του 2011, δηλαδή σε 5,6 δισεκατομμύρια ευρώ, έναντι 20,6 δισεκατομμύρια ευρώ το 2011.

Οι παράγοντες που συνετέλεσαν στη μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έως το 2012 και αναμένεται να στηρίξουν και περαιτέρω μείωση του έως το 2014 δεν αρκούν για να καταστήσουν διατηρήσιμο το χαμηλό επίπεδο του ελλείμματος σε μακροχρόνια βάση. Κατά την τελευταία πενταετία, η ελληνική οικονομία κατόρθωσε να μειώσει το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά περίπου 16 ποσοστιαίες μονάδες σε όρους ΑΕΠ και να δημιουργήσει πλεόνασμα το 2013.

Λόγω της ύφεσης, περιορίστηκαν σημαντικά οι δαπάνες για εισαγωγές τόσο καταναλωτικών όσο και επενδυτικών αγαθών.

Οι εξαγωγές αγαθών επωφελήθηκαν από την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας ως τα μέσα του 2011, αντίθετα οι εξαγωγικές εισπράξεις από υπηρεσίες κυρίως ταξιδιωτικές και μεταφορικές επηρεάστηκαν αρνητικά από την κατά καιρούς αυξημένη αβεβαιότητα στην Ελλάδα.

Ένα κεντρικό χαρακτηριστικό της ελληνικής οικονομίας στα χρόνια της ταχείας ανάπτυξης που ακολούθησε την εισαγωγή του ευρώ ήταν η συσσώρευση τεράστιων εξωτερικών ελλειμμάτων, με αποκορύφωμα το 2008, ακριβώς πριν το ξέσπασμα της κρίσης, όταν το έλλειμμα στο ΙΤΣ έφτασε στο 14,9% του ΑΕΠ.

Διαχρονική εξέλιξη του ΙΤΣ (2007-2013)

	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών	
	Σε δισ. ευρώ	Σε δισ. ευρώ	Σε δισ. ευρώ	Ως % του ΑΕΠ
2007	58,9	17,4	32,6	14,4%
2008	63,8	19,8	34,7	14,5%
2009	46	15,3	25,8	11,1%
2010	45,3	17	22,9	10,1%
2011	47,4	20,2	21	9,8%
2012	46	21,4	15,2	7,5%
2013	45,4	22,3	13,6	6,7%

Πηγή: GBO 3Comma14.gr

3.0 ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ελλάδα και Ρωσία έχουν συμπράξει εδώ και αιώνες σχέσεις αρχικά φιλικές αλλά και οικονομικές, εμπορικές, διπλωματικές και πολιτικές. Η συνάντηση και η συμπόρευση των δύο αυτών κρατών είναι τεράστιας σημασίας τόσο για την Ευρώπη και τον κόσμο όσο και για τις ίδιες αυτές χώρες. Η αρχή έγινε από εποχής Βυζαντίου κιόλας όταν οι τότε αυτοκράτορες του Βυζαντίου, Μιχαήλ Γ, Κωνσταντίνος ο πορφυρογέννητος και ο Ιωάννης Τσιμισκής στη συνέχεια σύναψαν συνθήκες με τους Ρως, το νέο λαό που έκανε την εμφάνισή του στο προσκήνιο κατά τον 9^ο αιώνα. Η καθιέρωση του χριστιανισμού ως επίσημη θρησκεία του κράτους των Ρως και ο γάμος του Μέγα Πρίγκιπα του Κιέβου, Βλαδίμηρο Α' με την πορφυρογέννητη Άννα αδερφή των Βασιλείου του Βουλγαροκτόνου και Κωνσταντίνου σηματοδότησε την κοινή πορεία των δύο λαών. Η ένταξη της Ρωσίας στο Βυζαντινό κράτος προσδιόρισε όλη τη ρωσική ιδεολογία και καθιέρωσε τον προσανατολισμό της, καθώς η χώρα βρίσκεται στον ίδιο γεωγραφικό, οικονομικό και πολιτικό άξονα με την Ελλάδα. Οι ελληνορωσικοί δεσμοί δεν "έσπασαν" ούτε κατά τη διάρκεια που η Ελλάδα ήταν υπόδουλη στους Τούρκους, με τους Έλληνες να περιμένουν βοήθεια από τους Ρώσους τους οποίους θεωρούσαν φυσικό προστάτη τους. Και έτσι και έγινε, η Ρωσία αναγνωρίστηκε από τους Οθωμανούς ως προστάτιδα δύναμη των χριστιανών υπηκόων της οθωμανικής αυτοκρατορίας με τη συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή. Επίσημα όμως Ελλάδα και Ρωσία μετρούν 186 επίσημα χρόνια διπλωματικών σχέσεων. 4 Απριλίου του 1826 Ρωσία και Μ. Βρετανία υπογράφουν την πρώτη διεθνή πράξη για την υπό ίδρυση ελληνική επικράτεια και στην οποία αναφερόταν για πρώτη φορά το όνομα "Ελλάς" για τη στήριξη του αγώνα για την απελευθέρωση της χώρας από τον οθωμανικό ζυγό. Ο ρόλος που διαδραμάτισε στον αγώνα της ελληνικής ανεξαρτησίας η Ρωσία είναι γνωστός και σε αυτόν έχουν αφιερωθεί εκατοντάδες μονογραφίες, μελέτες και επιστημονικά άρθρα τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο. Με την είσοδο στον 20^ο αιώνα οι σχέσεις των δύο χωρών θα δοκιμασθούν για πρώτη φορά την κρίσιμη πενταετία 1909-1913. Η έξαρση του εθνικισμού στα Βαλκάνια θα λήξει με

καθολική κατίσχυση των βαλκανικών εθνοτήτων εις βάρος της οθωμανικής κυριαρχίας στον χώρο της ΝΑ Ευρώπης. Ο κοινός αγώνας των δύο λαών, ελληνικού και ρωσικού, κατά του Άξονα θα τους φέρει ξανά πιο κοντά στα κοινά πεπρωμένα για ελευθερία και εθνική ανεξαρτησία. Για τον ηρωισμό, την αντίσταση και το σθένος τους έχουν γραφεί δεκάδες σελίδες της παγκόσμιας ιστορίας. Οι μάχες της Κρήτης και του Στάλινγκραντ ήταν πραγματικά εκείνες που προέκριναν αποφασιστικά το τέλος του πολέμου υπέρ των Συμμάχων. Τον Αύγουστο του 1961 ο τότε πρωθυπουργός της Σοβιετικής Ένωσης Ν. Χρουστσόφ να απειλούσε να βομβαρδίσει ακόμη και την ίδια την Ακρόπολη και τους γύρω ελαιώνες της σε περίπτωση που η Ελλάδα θα επέτρεπε σε μία ακόμη νατοϊκή βάση να λειτουργήσει στο έδαφός της, προκαλώντας θύελλα αντιδράσεων σε όλον τον κόσμο, η φιλειρηνική πορεία της Ελλάδας όμως δεν θα παρεκκλίνει στο παραμικρό. Τη στάση της για ειρήνη και συνεργασία με όλες τις σοσιαλιστικές χώρες, και βεβαίως πρώτη απ όλες τη Σοβιετική Ένωση, θα επιβεβαιώσει με δηλώσεις του ο τότε πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής, αλλά και οι ηγέτες της αντιπολίτευσης Γ. Παπανδρέου και Σπ. Μαρκεζίνης.

3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

Οι ελληνικές επενδύσεις στη Ρωσία και οι ρωσικές στην Ελλάδα παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο. Σημαντικές επενδύσεις έχουν πραγματοποιηθεί στη Ρωσία από επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων και κεφάλαιο που έχει εισαχθεί κυρίως μέσω Κύπρου, Λουξεμβούργου και Ολλανδίας. Οι εταιρείες ελληνικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται στη ρωσική επικράτεια είναι περίπου εβδομήντα (70) και με βάση τις εκτιμήσεις και τα χορηγούμενα στοιχεία των επιχειρήσεων αυτών, η αξία των επενδύσεων υπολογίζεται σε περίπου 2,5 δις ευρώ.

Η μεγαλύτερη ελληνική επένδυση στην Ρωσία (περί το €1,5δις) ανήκει στην «Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως – 3Ε», η οποία μέσω της θυγατρικής COCA-COLA HBC Eurasia έχει τα δικαιώματα επί των σημάτων της Coca-Cola για το σύνολο της επικρατείας. Όπως επισημάνθηκε προς τις ελληνικές χρηματιστηριακές αρχές, η εξαγορά περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις και λειτουργίες στη Μόσχα, την Αγία Πετρούπολη, την Κεντρική και Ανατολική Ρωσία, καθώς επίσης και την απόκτηση του μεριδίου που κατείχε η The coca-cola company στην εταιρεία Coca-cola Molino Beverages Limited. Η Coca-cola Molino Beverages Limited είναι κοινοπρακτική επιχείρηση μεταξύ της Coca-Cola Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως (60%) και της The Coca-Cola Company (40%) και είναι ιδιοκτήτρια των επιχειρήσεων που διευθύνει η Coca-Cola Τρία Έψιλον στην Δυτική Ρωσία και στη Σιβηρία. Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς η Coca-Cola ΤΡΙΑ ΕΨΙΛΟΝ κατέχει πλέον τα δικαιώματα εμφιάλωσης των προϊόντων της Coca-Cola για το σύνολο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Ρωσίας. Η εξαγορά των επιχειρήσεων της Ρωσίας θα προσθέσει στην Coca-Cola ΤΡΙΑ ΕΨΙΛΟΝ περί τα 100 εκατομμύρια καταναλωτές και 100 εκατομμύρια unit κιβώτια. Διαθέτει 11 εργοστάσια εμφιάλωσης και το 2004 πραγματοποίησε από κοινού με την The Coca-Cola Inc. των ΗΠΑ την μεγαλύτερη τότε ξένη επένδυση στην Ρωσία (εξαιρουμένου του ενεργειακού τομέα) εξαγοράζοντας την εταιρεία παραγωγής χυμών Multon. Η Multon κατέχει την 2η θέση στην αγορά χυμών της Ρωσίας. Επί πλέον, εταιρική παρουσία στην Ρωσία (LLC FRIGOGLASS EURASIA) έχει και η Frigoglass, θυγατρική της 3Ε, η οποία την προμηθεύει με επαγγελματικά ψυγεία για την διάθεση των προϊόντων της. Η εταιρεία διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής στην πόλη Orel νοτίως της Μόσχας.

Η εταιρεία «Chipita» διαθέτει παραγωγική μονάδα στην Αγ. Πετρούπολη από την οποία διοχετεύει τα προϊόντα της (είδη snacks και αρτοποιίας – ζαχαροπλαστικής) σε πολύ μεγάλο αριθμό σημείων πώλησης. Επίσης, πραγματοποιεί και εξαγωγές. Το ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 60 εκατ. ευρώ.

Ως σημαντικές επίσης επιχειρήσεις, όσον αφορά το υπενδεδυμένο κεφάλαιο, αναφέρονται: η κατασκευαστική εταιρεία «ΜΗΧΑΝΙΚΗ», η «CHIPITA» (με εργοστάσιο στην Αγία Πετρούπολη), η ΜΑΡΦΙΝ – ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, που εξαγόρασε Ρωσική Τράπεζα, η εταιρεία «TOGAS» (με 90 καταστήματα και με σημαντικό κανάλι διανομής λευκών ειδών), η Intracom, η Τιμεντοβιομηχανία «PROMETHEUS» (με εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στο Βολγκογκράντ), τα «ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ», ΓΕΚ, ΑΚΤΩΡ, η «Media Strom» και άλλες επιχειρήσεις.

Οι κυριότεροι τομείς δράσης των ελληνικών εταιρειών είναι η ενέργεια, το εμπόριο (κυρίως γούνες, έτοιμα ενδύματα, τρόφιμα συμπεριλαμβανομένων και φρούτων), τα τρόφιμα, ο τουρισμός, οι μεταφορές. Η δραστηριοποίηση των γουνεμπορικών εταιρειών έχει ξεκινήσει εδώ και αρκετά χρόνια καθώς η Ρωσία αποτελεί την υπ' αριθμόν ένα αγορά για τα ελληνικά γουναρικά.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ(2009)

Εταιρεία σε Ρωσία	Εταιρεία σε Ελλάδα	Υψος Επένδυσης (€)	Δραστηριότητα	Αριθμός Υπαλλήλων
COCA-COLA HBC EURASIA	HELLENIC BOTTLING CO	725.000.000	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ-ΨΥΓΕΙΑ	10.000
MULTON	HELLENIC BOTTLING CO	362.000.000	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	500
AQUAVISION	HELLENIC BOT. COM	200.000.000	ΑΚΙΝΗΤΑ	95
PROMETHEUS	PROMETHEUS ARFANIS HIONIS	100.000.000	ΤΣΙΜΕΝΤΟ	3.500
ROSPROMBANK	MARFIN-LAIKI BANK	60.000.000	ΤΡΑΠΕΖΑ	650
MICHANIKI CONSTRUCTION	ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	60.000.000	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	10
CHIPITA	CHIPITA	50.000.000	ΤΡΟΦΙΜΑ-ΚΡΟΥΑΣΑΝ	700
TOGAS STUDIO	TOGAS HELLAS	25.000.000	ΛΕΥΚΑ ΕΙΔΑ (δίκτυο 100 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ)	1000
LCC FRIGOGLASS	FRIGOGLASS GROUP	23.000.000	ΨΥΓΕΙΑ	818
DELPHI- HELLAS	KRONOS SAITIS AKRITAS	3.900.000	ΤΡΟΦΙΜΑ	65
GLOBAL COLORS	PLASTIKA KRITIS	700.000	ΠΛΑΣΤΙΚΑ	45
ΣΥΝΟΛΟ		1.609,600		10.007

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Ως σημαντικές επίσης επιχειρήσεις με βάση του ύψους επενδυόμενου κεφαλαίου θεωρούνται, η εταιρεία υφασμάτων και λευκών ειδών "TOGAS" με 90 καταστήματα και με σημαντικό κανάλι διανομής λευκών ειδών, η Intracom, η τιμεντοβιομηχανία "PROMETHEUS" με εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στο Βολγκογκράντ.

Τον Ιανουάριο του 2011 υπογράφει επίσης συμφωνία παραχώρησης μεταξύ της κυβέρνησης της Αγίας Πετρούπολης και της κοινοπραξίας ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ-ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ για τη Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση εργοστασίου επεξεργασίας απορριμμάτων στην περιοχή Yanino της επαρχίας Λένινγκραντ της Αγίας Πετρούπολης.

Επίσης θυγατρική του Ομίλου ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΥ, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 7% διεθνούς κοινοπραξίας, συμμετέχει σε έργο ανακαίνισης του αεροδρομίου 'Pulkovo' της Αγίας Πετρούπολης.

Αναφέρεται επίσης η παρουσία των τραπεζών PIRAEUS και EUROBANK με Γραφεία Αντιπροσωπείας, οι εταιρείες "Media Strom" , Larin House, Oxette, BSB, με εμπορικά καταστήματα και η εταιρεία ηλεκτρονικού λογισμικού Velti.

3.2 ΡΩΣΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ: Η ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS ΑΕ, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της ενέργειας ανήκει κατά 50% στον Όμιλο Κοπελούζου και 50% στη ρωσική εξαγωγική εταιρία φυσικού αερίου GAZPROMEXPORT LIMITED η οποία είναι θυγατρική κατά 100% της ΟΑΟ GAZPROM της μεγαλύτερης εταιρίας φυσικού αερίου παγκοσμίως. Η ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS Α.Ε. ιδρύθηκε το 1991 και έχει ως στόχο της την προμήθεια φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά και την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ενεργειακών έργων. Για την επίτευξη των στόχων αυτών η ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS Α.Ε. έχει εξασφαλίσει σημαντικές ποσότητες φυσικού αερίου για την ελληνική αγορά. Οι ποσότητες αυτές ανέρχονται σε 3,1 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως έως το 2016 και 7 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως από το 2016 και μετά. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε πως η ΟΑΟ GAZPROM αποδεικνύοντας την εμπιστοσύνη της προς την ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS Α.Ε. την έχει εξουσιοδοτήσει ως εκπρόσωπό της στα Βαλκάνια σε θέματα ανάπτυξης και επενδύσεων του τομέα ενέργειας των χωρών της περιοχής.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: η Bank Kedr έλαβε το 2007 άδεια έναρξης τραπεζικών εργασιών στην Ελλάδα. Η Bank Kedr ιδρύθηκε το 1991, είναι η 115η τράπεζα της Ρωσίας με βάση τα στοιχεία του ενεργητικού της και περιλαμβάνει 682 σημεία εξυπηρέτησης πελατών σε πάνω από 30 πόλεις της Ρωσίας, όπως στη Μόσχα, στην Αγία Πετρούπολη, στο Βλαδιβοστόκ και στις Περιφέρειες του Κρασνογιάρσκ, του Κρασνοντάρ, του Ροστόβ, του Κεμέροβο και της Χακασίας. Ωστόσο, συγκαταλέγεται μεταξύ των 50 μεγαλύτερων ρωσικών εμπορικών τραπεζών βάσει των καταθέσεων. Το Μάιο του 2011 ο όμιλος ICT(Investments, Constructions, Technologies) ο οποίος δραστηριοποιείται μεταξύ άλλων στους τομείς ενέργειας και ορυχείων, ενώ ο ιδιοκτήτης της Alexander Nesis είναι από τους βασικούς μετόχους της δεύτερης μεγαλύτερης ιδιωτικής τράπεζας στην Ρωσία Nomos Bank, απέκτησε το 5% της Τράπεζας Πειραιώς. Αναφορικά με τον Alexander Nesis αξίζει να σημειωθεί πως στη λίστα του Forbes για το 2010 βρισκόταν στην 44^η θέση των πιο πλούσιων ανθρώπων στην Ρωσία και στην 721^η θέση παγκοσμίως με την περιουσία του να υπολογίζεται στα 1,4 δις δολάρια.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: η ρωσική Sistema Holding είναι παρούσα στην ελληνική τηλεπικοινωνιακή αγορά μέσω των θυγατρικών της Concern Sitronics και Komstar. Ο Τεχνολογικός βραχίονας της Sistema και η INTRACOM HOLDINGS σε κοινή ανακοίνωσή τους επιβεβαίωσαν ότι οριστικοποιήθηκε η συμφωνία εξαγοράς από την Concern SITRONICS ποσοστού 51% της εταιρείας INTRACOM TELECOM, έναντι 120

εκατομμυρίων ευρώ. Η Sistema τοποθετείται στην ελληνική αγορά ως βασικός ανταγωνιστής του ΟΤΕ.

ΟΠΛΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ: πέραν των ανωτέρω, η Rosoboronexport, η οποία έχει το αποκλειστικό δικαίωμα εξαγωγής ρωσικών οπλικών συστημάτων, έχει συστήσει θυγατρική στην Ελλάδα, την Rosoboron Service – Hellas.

ΑΚΙΝΗΤΑ/ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: το 2013 ο Dmitry Ribolonlev πρόεδρος της ποδοσφαιρικής ομάδας του Μονακό και συνιδρυτής της ρωσικής βιομηχανίας λιπασμάτων “ Uralcali” αγόρασε για 115 εκατομμύρια ευρώ το γνωστό νησί Σκορπιός από την Αθηνά Ωνάση. Η ξενοδοχειακή αλυσίδα Atlantica Hotels & Resorts (κατά 50% ανήκει στο γερμανικό όμιλο TUI) και το ρωσικό τουριστικό πρακτορείο Nataly Tours ανακοίνωσαν την από κοινού έναρξη επενδυτικού σχεδίου στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, οι δύο εταίροι σκοπεύουν σε διάστημα πενταετίας να κατασκευάσουν στη χώρα μας είκοσι νέα ξενοδοχεία, το δε ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 1,2 δισ. Ευρώ.

Ο όμιλος Mouzenidis κυρίαρχος εδώ και χρόνια της διμερούς τουριστικής αγοράς μέσω του Mouzenidis Travel πρόσθεσε πρόσφατα στο χαρτοφυλάκιο του την αεροπορική εταιρεία Ellinair.

Κατόπιν συμφωνίας που σύναψε ο όμιλος Μουζενίδη με την Hannair Systems GmbH, οι εν λόγω πτήσεις εμφανίζονται στα συστήματα πτήσης (GDS) όπως Amadeus, Worldspan, Sabre, Galileo κ.α. προσφέροντας έτσι τη δυνατότητα καλύτερης εξυπηρέτησης και διευκόλυνσης τουριστικών γραφείων και επιβατικού κοινού. Ειδικότερα στα συστήματα GDS προβάλλονται τα εξής δρομολόγια:

Από Θεσσαλονίκη με την Ellinair προς: Vorozehn, Bryansk, Kaliningrad, Mineralnye Vody, Rostov, Riga, Belgorod, Stavropol, Moscow, Dnepropetrovsk, Kiev, Lviv, Odessa, Kharkov.

Από Κέρκυρα με την Ellinair προς: Yekaterinburg, Moscow, Perm, Riga, Samara, St. Petersburg, Kiev.

Σημειώνεται ότι ο όμιλος Μουζενίδη είναι ο βασικός tour operator στην μεταφορά επισκεπτών από τη Ρωσία, Ουκρανία και άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης προς την Ελλάδα. Ενδεικτικά αξίζει να αναφέρουμε πως οι επισκέπτες που διακινήθηκαν από τον όμιλο το 2013 έφτασαν τους 500.000. Συνεργάζεται με 7 αεροπορικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένης και διαθέτει συνολικό δίκτυο 70 ταξιδιωτικών γραφείων σε Ελλάδα, Ρωσία, Ουκρανία και άλλες χώρες.

Επίσης η εταιρεία διαχείρισης ακινήτων Mouzenidis Real Estate, η οποία τον Οκτώβριο του 2013 μετονομάστηκε σε Grekodom development, αποτελεί κομμάτι της εταιρείας Μουζενίδης Travel η οποία παρέχει υπηρεσίες και αναλαμβάνει έργα στον κατασκευαστικό τομέα καθώς και στον τομέα αγοραπωλησίας ακίνητης περιουσίας σε όλη την Ελλάδα.

Ακόμα διαθέτει το ορθόδοξο προσκυνηματικό κέντρο “Solun” που έχει δημιουργήσει για τη στήριξη του προσκυνηματικού τουρισμού που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένος στην Ρωσία.

Στον όμιλο έχουν προσχωρήσει ακόμα, το σύγχρονο ξενοδοχείο 4 αστέρων Potidea Palace, όπως επίσης και η σύγχρονη ξενοδοχειακή μονάδα 4 αστέρων Portes Palace, ο χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων και η αίθουσα VIP στο αεροδρόμιο «Μακεδονία», η εταιρεία παραγωγής κρασιού Mouzenidis Wine και το κελάρι-κάβα Kava Idea, την εταιρεία αερομεταφορών φορτίων (cargo) CSR Air Services η οποία δραστηριοποιείται στην μεταφορά-αποθήκευση-επισήμανση-συσσκευασία και τελωνειακές υπηρεσίες δεμάτων, υλικών φακέλου, κυρίως από το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης με προτεραιότητα την Ρωσία αλλά και άλλες ευρωπαϊκές πόλεις και το πόρταλ Grecomania.ru. με πληροφορίες για προορισμούς,

ευρύτατο δίκτυο με 51 γραφεία αντιπροσώπων της Mouzenidis Travel στη Ρωσία και περίπου άλλα 30 σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, που αναλαμβάνει όλες τις διαδικασίες, από την έκδοση VISA μέχρι την μεταφορά από το σπίτι στο αεροδρόμιο και από εκεί πλέον με τα αεροπλάνα της Ellinair στο αεροδρόμιο “Μακεδονία”.

Στόχος των Ρώσων επενδυτών είναι η δημιουργία πολυτελών ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και εξοχικών κατοικιών. Έτσι η Χαλκιδική δεν θα μπορούσε να μην αποτελεί κομμάτι ενδιαφέροντος για τις επενδύσεις αυτές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Ένωσης Ξενοδοχείων Χαλκιδικής, πάνω από 300 εκατομμύρια είναι οι επενδύσεις που ετοιμάζονται να κάνουν οι Ρώσοι μεγαλοεπενδυτές στο ευρύτερο κομμάτι της Χαλκιδικής. Μάλιστα υπολογίζεται ότι θα δημιουργηθούν άμεσα περί τις 10.000 νέες θέσεις εργασίας.

Το ξενοδοχείο Pomegranate Wellness spa Hotel είναι επένδυση ρωσικών κεφαλαίων η οποία ξεπερνά τα 25 εκατομμύρια ευρώ και δημιούργησε 200 νέες θέσεις εργασίας. Το συνεδριακό του κέντρο χωρητικότητας 500 ατόμων θα μπορεί να φιλοξενεί εκδηλώσεις και συνέδρια ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Επίσης, ο μεγάλος ρωσικός όμιλος ‘Agroinvest-MIRUM’ επένδυσε ήδη το ποσόν των 100 εκ. € με αρχικό σχέδιο επένδυσης 400 εκατ. €. Τον Ιούνιο 2008 η συγκεκριμένη εταιρεία εξαγόρασε τμηματικά 2.000 στρέμματα στην Ανατολική Κρήτη, πλησίον της ξενοδοχειακής μονάδας «Elunda Domes».

Η συγκεκριμένη επένδυση λόγω προβλημάτων (πρόβλημα παραμεθόριας περιοχής, χωροταξικά προβλήματα) προχωρά, προς το παρόν τουλάχιστον, μόνον εν μέρει.

Ο ρωσικός όμιλος “wimm bill Dann”, εξαγόρασε την γαλακτοβιομηχανία “ΔΩΔΩΝΗ”. Η ρωσικών συμφερόντων εταιρεία του ομογενούς Ιβάν Σαββίδη εξαγόρασε την καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ, εκμίσθωσε για ένα έτος το Ξενοδοχείο “Macedonia Palace” και κέρδισε τον διαγωνισμό ιδιωτικοποίησης για το “Ξενία” στο Παλιούρι.

Η σύμβαση για τη μίσθωση του ξενοδοχείου «Μακεδονία Παλλάς» της Θεσσαλονίκης υπογράφηκε ανάμεσα στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), και τη μισθώτρια εταιρεία της κοινοπραξίας LLC Atlantis Pak, του μεγαλομετόχου της ΠΑΕ ΠΑΟΚ Ιβάν Σαββίδη, που ανέλαβε την εκμετάλλευση του ξενοδοχείου. Η μίσθωση ξεκινά 3 Μαρτίου του 2014, είναι διάρκειας 30 ετών με δικαίωμα παράτασης για 10 επιπλέον έτη, ενώ το μίσθωμα ορίστηκε στα 143.500 ευρώ τον μήνα ή 1.722.000 ευρώ τον χρόνο. Εκτός από το ποσό αυτό, η εταιρεία θα καταβάλει κάθε χρόνο στο ΙΚΑ ποσοστό επί του κύκλου εργασιών, το οποίο ορίστηκε, σε 12% αν ο κύκλος εργασιών κυμαίνεται από 7.000.000 έως 11.000.000 ευρώ, σε 10% από τα 11.000.000 έως τα 15.000.000 ευρώ και σε 8% για κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από 15.000.000 ευρώ. Επιπλέον, η εταιρεία που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση του ξενοδοχείου δεσμεύεται να υλοποιήσει επενδυτικό πρόγραμμα ελαχίστου ύψους 5.000.000 ευρώ μέσα σε δυο χρόνια από την έναρξη της μίσθωσης.

Μετά το “Μακεδονία Παλλάς” ο Ιβάν Σαββίδης απέκτησε και το “Ξενία” στο Παλιούρι Χαλκιδικής. Η μίσθωσή του αφορά έκταση 322 στρεμμάτων, έναντι 14 εκατομμυρίων ευρώ. Το πλαίσιο της συμφωνίας μεταξύ της εταιρίας του Ι. Σαββίδη JSC Donskoy Tabak και του ΤΑΙΠΕΔ αφορά την ανακαίνιση του “ΞΕΝΙΑ” και την αξιοποίησή του για τα επόμενα 99 χρόνια.

Επίσης κοντά στο Παλιούρι Χαλκιδικής, εξελίσσεται με χρονικό ορίζοντα περάτωσης το καλοκαίρι του 2015 ακόμα μία τουριστική επένδυση από ρωσική κεφάλαια με κόστος 150 εκατομμύρια ευρώ. Στην περιοχή Κάνιστρο δημιουργείται ένα υψηλών προδιαγραφών τουριστικό συγκρότημα 5 αστέρων που θα απαρτίζεται από ξενοδοχειακή μονάδα 640 κλινών με υδροθεραπευτικό ιαματικό κέντρο, μία μαρίνα φιλοξενίας 90 σκαφών αναψυχής και έναν οικισμό 150 παραθεριστικών κατοικιών σε συνολική έκταση 330 στρεμμάτων. Η επένδυση υλοποιείται από την ανώνυμη ξενοδοχειακή και παροχής υπηρεσιών υγείας εταιρεία Med Sea Health και την ξενοδοχειακή και κτηματική εταιρεία Mare Village A.E.

Η Donskoy Tabak, εταιρεία του Ι. Σαββίδη κατέβαλε 3,31 εκατ. ευρώ στον εκκαθαριστή της Αγροτικής Τράπεζας και απέκτησε το 50,36%, ενώ ήρθε σε συμφωνία και με τη Συνεταιριστική Ένωση Καπνοπαραγωγών Ελλάδος (ΣΕΚΕ), που ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος μέτοχος της ΣΕΚΑΠ με 34,18%, και εξαγόρασε και το δικό της ποσοστό.

Βεβαίως, το συνολικό τίμημα δεν θα είναι αυτό, καθώς η Donskoy Tabak βρίσκεται σε συζητήσεις με τον εκκαθαριστή για το ύψος των δανείων της ΣΕΚΑΠ που θα επωμιστεί. Τα δάνεια της ΣΕΚΑΠ έχουν περάσει στην bad bank που προέκυψε μετά τη διάσπαση της Αγροτικής και ανέρχονται σήμερα στα 94 εκατ. ευρώ.

Πλέον ο Ι. Σαββίδης κατέχει το 85% της ΣΕΚΑΠ και θα καταστεί το απόλυτο αφεντικό της ΣΕΚΑΠ ελέγχοντας σχεδόν το 95% της καπνοβιομηχανίας διενεργώντας αυξήσεις κεφαλαίου.

Τον Οκτώβριο του 2012 υπογράφηκε η συμφωνία για την εξαγορά του κατεχόμενου από αυτή ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου της “ΔΩΔΩΝΗ” από το κοινοπρακτικό σχήμα “S.I.” με σύνθεση 90% την Strategic initiatives UK LLP, επενδυτική εταιρία του εξωτερικού και 10% ΣΙΜΟΣ food Greek A.E. έναντι τιμήματος περίπου 21 εκατομμύρια ευρώ.

Σημαντικό καταγράφεται επίσης το ενδιαφέρον ρωσικών ομίλων στο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων “ΤΡΑΙΝΟΣΕ”, “Λιμένας Θεσσαλονίκης”, “Περιφερειακά αεροδρόμια”. κ.λπ.

Οφείλει να επισημανθεί τέλος το ολοένα και αυξανόμενο ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι Ρώσοι για απόκτηση εξοχικής κατοικίας στο εξωτερικό, γεγονός που έχει καταστήσει ήδη την Ρωσία υπ’ αριθμό 1 στόχο των δραστηριοποιούμενων στο τομέα του real estate της χώρας μας.

3.3 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός αποτελεί για την Ελλάδα τον πυλώνα στήριξης της οικονομίας. Η πολιτιστική κληρονομιά, η μεγάλη ακτογραμμή και το φυσικό κάλλος προσδίδουν στην Ελλάδα σημαντικά συγκριτικά φυσικά πλεονεκτήματα, με αποτέλεσμα να συγκαταλέγεται μεταξύ των κυριότερων τουριστικών προορισμών παγκοσμίως. Βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού τουριστικού προϊόντος αποτελεί ο γεωγραφικός προσδιορισμός της ζήτησης από το εξωτερικό, καθώς στο σύνολό της σχεδόν προέρχεται από την Ευρωπαϊκή ήπειρο, με την αναλογία μάλιστα να μην εμφανίζει μεταβολή την τελευταία δεκαετία.

Σε επίπεδο χωρών, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελούν διαχρονικά τις παραδοσιακές αγορές από τις οποίες προέρχεται ο μεγαλύτερος αριθμός ξένων επισκεπτών. Τα τελευταία όμως χρόνια παρατηρήθηκαν αυξήσεις σε θέματα τουρισμού από βαλκανικές χώρες, αλλά και από τη Ρωσία. Ιδιαίτερη αύξηση γνώρισε ο ελληνικός τουρισμός από Ρώσους τουρίστες από το 2005 και μετά, η συμβολή τους όμως γίνεται ακόμα πιο σημαντική αν αναλογιστούμε ότι συμβάλουν ταυτόχρονα στην ενίσχυση των τουριστικών εισπράξεων, καθώς η μέση δαπάνη των επισκεπτών από τη χώρα αυτή

κυμαίνεται σε διπλάσιο σχεδόν επίπεδο από τον αντίστοιχο μέσο όρο στο σύνολο των ξένων επισκεπτών.

Πιο συγκεκριμένα μετά το 2004 καταγράφηκε σημαντική ετήσια αύξηση των αφίξεων τουριστών στη χώρα μας, με βάση σύγκρισης τη χαμηλή επίδοση του 2004. Το 2005 η ετήσια αύξηση ήταν +10,91%, το 2006 +8,63% και το 2007 έφθασε το +9,22%.

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2007	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	17,5% [WTTG]
Συμμετοχή στην απασχόληση	19,4% της συνολικής απασχόλησης [WTTG]
Συνολική Απασχόληση	878.200 [WTTG]
Έσοδα	11,3 δισ. € [ΤτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	16,2 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	700 €
Μερίδιο Αγοράς	1,8% Παγκόσμια, 3,3% Ευρώπη
Εποχικότητα	47,7% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο - Αύγουστο - Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	52% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 3 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.207 ξενοδοχεία / 700.933 κλίνες [ΞΕΕ]
Τop 5 αγορές	Ην. Βασίλειο (2.618.542), Γερμανία (2.264.332), Ιταλία (1.157.081), Ολλανδία (828.185), Γαλλία (756.105) [ΕΣΥΕ]
Τop 5 αεροδρόμια (σε αφίξεις αλλοδαπών)	Αθήνα (3.872.156), Ηράκλειο (2.087.144), Ρόδος (1.384.902), Κέρκυρα (839.460), Θεσσαλονίκη (770.791) [ΕΣΥΕ]

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Η συμβολή της τουριστικής οικονομίας το 2008 στο ΑΕΠ της Ελλάδας φτάνει το 16,8%, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (854.400 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 18,7% των απασχολούμενων. Μέχρι το 2019 η απασχόληση στην τουριστική οικονομία μπορεί να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 360.000 άτομα, καλύπτοντας το 100% των ανέργων κατά το 2008.

Συγκρινόμενος σε παγκόσμιο επίπεδο, ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO), η Ελλάδα το 2008 ήταν 16η σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και 12η σε επίπεδο εσόδων. Επίσης, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) το 2009, η χώρα μας καταλαμβάνει την 24η θέση μεταξύ 133 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, ενώ στο Γενικό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας καταλαμβάνει μόλις την 67η.

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2008	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	16,8% [WTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	18,7% της συνολικής απασχόλησης [WTC]
Συνολική Απασχόληση	854.400 [WTC]
Έσοδα	11,6 δισ. € [ΤτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	15,9 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	730 €
Μερίδιο Αγοράς	1,7% Παγκόσμια, 3,3% Ευρώπη
Εποχικότητα	50% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο - Αύγουστο - Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	52% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 3 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.385 ξενοδοχεία / 715.857 κλίνες [ΞΕΕ]
Top 5 αγορές	Γερμανία (2.469.151), Ην. Βασίλειο (2.278.014), Ιταλία (1.099.983), Γαλλία (910.021), Ολλανδία (756.940) [ΕΣΥΕ]

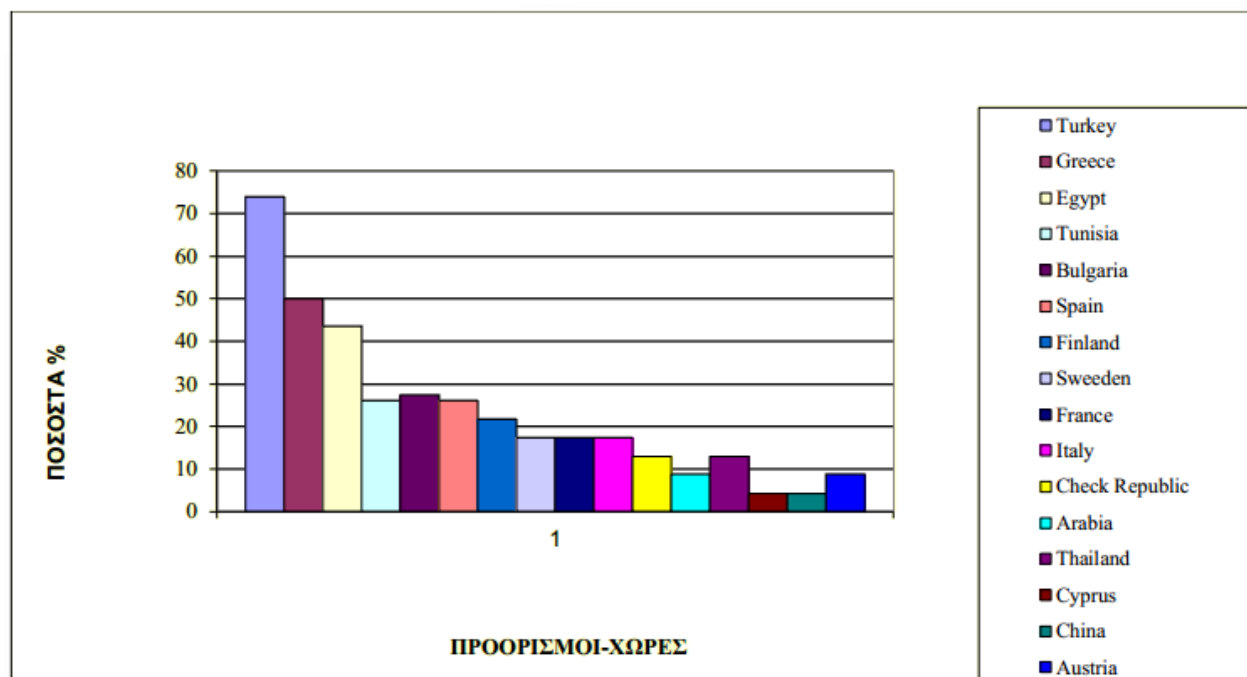
Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Η συμβολή της τουριστικής οικονομίας το 2009 στο ΑΕΠ της Ελλάδας φτάνει το 15,9%, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (798.600 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 17,7% των απασχολούμενων.

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2009	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	15,9% [WTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	17,7% της συνολικής απασχόλησης [WTC]
Συνολική Απασχόληση	798.600 [WTC]
Έσοδα	10,4 δισ. € [ΤτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	14,9 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	697 €
Μερίδιο Αγοράς	1,7% Παγκόσμια, 3,2% Ευρώπη
Εποχικότητα	52% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο - Αύγουστο - Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	52% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 3 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.554 ξενοδοχεία / 726.546 κλίνες [ΞΕΕ]
Top 5 αγορές	Γερμανία (2.364.486), Ην. Βασίλειο (2.112.149), Γαλλία (962.435), Ιταλία (935.011), Ολλανδία (651.440) [ΕΣΥΕ]
Top 5 αεροδρόμια (σε αφίξεις αλλοδαπών)	Αθήνα (3.140.851), Ηράκλειο (1.946.544), Ρόδος (1.321.806), Θεσσαλονίκη (862.054), Κέρκυρα (733.137) [ΕΣΥΕ]

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Όσον αφορά τις προτιμήσεις των Ρώσων τουριστών για το 2009, η Ελλάδα έρχεται δεύτερη με 50% στις προτιμήσεις τους πίσω από την Τουρκία με ποσοστό 73,9% και τρίτη η Αίγυπτος με 43,5%, και από εκεί και μετά η Βουλγαρία με 27,3%, η Τυνησία με 26,1%, η Ισπανία με 26,1%, η Φιλανδία με 21,7%, η Σουηδία με 17,4%, η Γαλλία με 17,4%, η Ιταλία με 17,4%, η Ταϊλάνδη με 13%, η Αραβία με 8,7%, η Αυστρία με 8,7% και τέλος η Κύπρος και η Κίνα με 4,3%.

Οι προτιμήσεις προορισμών Ρώσων τουριστών για το 2009

Πηγή: <http://digilib.lib.unipi.gr/dspace/bitstream/unipi/3557/3/Milonas,%20Athanasios%20N..pdf>

Οι Ρώσοι τουρίστες κλήθηκαν να αξιολογήσουν τα προϊόντα τουρισμού και τις υπηρεσίες στην Ελλάδα και άλλους ανταγωνιστικούς προορισμούς βάσει 5 βαθμών της κλίμακας Likert. Η βαθμολογία των Ρώσων τουριστών για την Ελλάδα ήταν 3,86.

Το 2010 ο αριθμός των ρώσων τουριστών στην χώρα μας υπολογίζεται ότι ανήλθε συνολικά στους 370.000

σημειώνοντας σημαντική βελτίωση σε σχέση με πέρυσι (290.000) και πλησίον του αριθμού στο έτος ορόσημο 2008, όταν οι τουρίστες είχαν φθάσει τους 350.000. Η ως άνω επίδοση αν και χωρεί σημαντικής βελτίωσης, (λαμβάνομένης υπόψη της μόλις κατά 25% αύξησης γενικά του τουριστικού ρεύματος προς Ελλάδα έναντι της κατά 30% αύξησης που σημείωσε η Τουρκία, 35% της Βουλγαρίας και 50% μεταξύ Ρωσίας και Ισραήλ, λόγω κατάργησης της τουριστικής βίζας) κρίνεται ικανοποιητική δεδομένης της απουσίας προωθητικής καμπάνιας το προηγούμενο έτος.

Η συμβολή της τουριστικής οικονομίας το 2010 στο ΑΕΠ της Ελλάδας φτάνει το 16%, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (786.000 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 17,8% των απασχολουμένων.

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2010	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	16% [WTTTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	17,8% της συνολικής απασχόλησης [WTTTC]
Συνολική Απασχόληση	786.000 [WTTTC]
Έσοδα	9,6 δισ. € [ΤτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	15 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	640 €
Μερίδιο Αγοράς	1,6% Παγκόσμια, 3,1% Ευρώπη
Εποχικότητα	55% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο - Αύγουστο - Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	66% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 4 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.732 ξενοδοχεία / 763.407 κλίνες [ΞΕΕ]
Τop 5 αγορές	Γερμανία (2.038.870), Ην. Βασίλειο (1.802.201), ΠΓΔΜ (1.104.576), Γαλλία (868.347), Ιταλία (843.613) [ΕΛ.ΣΤΑΤ. & ΤτΕ]
Τop 5 αεροδρόμια (σε αφίξεις αλλοδαπών)	Αθήνα (3.092.195), Ηράκλειο (1.914.820), Ρόδος (1.416.991), Θεσσαλονίκη (758.772), Κέρκυρα (722.699) [ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκοσμίου Οργανισμού Τουρισμού, η Ρωσία κατέχει την 7η θέση στον κόσμο όσον αφορά στην δαπάνη για διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες, η οποία το 2011 έφτασε τα 23,3 δις ευρώ. Κύριοι προορισμοί παραμένουν η Τουρκία, η Αίγυπτος, οι χώρες της Βαλτικής, η Ουκρανία, η Κύπρος, η Βουλγαρία, η Ισπανία, Ιταλία κλπ.

Ενδεικτικά η εικόνα που παρουσίασαν οι αναχωρήσεις Ρώσων πολιτών προς το εξωτερικό είναι η ακόλουθη:

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΡΩΣΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΠΛΕΟΝ ΔΗΜΟΦΙΛΕΙΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ

ΧΩΡΕΣ	ΣΚΟΠΟΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ	2008	2009	2010	2011	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ '10-'11	ΜΕΡΙΔΙΟ
ΑΥΣΤΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	188.895	172.802	222.418	289.236	30	0,66%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	102.124	96.589	135.536	190.840	41	1,32%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	23.920	16.934	17.880	20.014	12	1,40%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	254.235	246.960	332.015	405.689	22	0,93%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	207.540	207.381	263.225	339.643	29	2,34%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	6.023	4.567	4.022	3.280	-18	0,23%
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	230.024	217.965	241.610	289.675	20	0,66%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	87.302	96.373	119.783	153.998	29	1,06%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	43.413	29.511	27.756	28.078	1	1,96%
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	53.408	42.140	48.543	62.309	28	0,14%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	31.161	27.027	31.721	43.905	38	0,30%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	6.499	4.455	4.097	3.907	-5	0,27%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	971.478	887.891	1.002.038	1.325.452	32	3,03%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	330.274	363.344	470.730	702.346	49	4,85%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	161.209	107.260	104.636	111.056	6	7,75%
ΕΛΛΑΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ	418.840	353.900	484.715	710.304	47	1,62%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	349.152	282.271	386.700	612.464	58	4,23%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	5.523	3.874	3.031	3.597	19	0,25%
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	1.609.917	1.811.022	2.539.771	1.659.611	-35	3,80%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.426.742	1.615.398	2.198.320	1.452.813	-34	10,02%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	5.554	6.155	6.999	6.234	-11	0,43%
ΙΣΡΑΗΛ	ΣΥΝΟΛΟ	215.402	226.414	283.140	335.933	19	0,77%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	98.708	134.684	184.776	225.976	22	1,56%
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	5.908	3.675	5.095	5.934	16	0,41%
ΙΟΥΡΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	23.884	14.139	17.378	25.067	44	0,06%
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	16.413	10.073	10.204	8.555	-16	0,06%

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Την Ελλάδα το 2011 επισκέφθηκαν πάνω από 710 χιλιάδες άτομα συνολικά από την Ρωσία, γεγονός που ισοδυναμεί με αύξηση της τάξης του 47% έναντι του προηγούμενου έτους. Η επίδοση αυτή δίνει στη χώρα μας την 11^η θέση όσον αφορά τις προτιμητέες χώρες προορισμού των Ρώσων με μερίδιο επί του συνόλου 1,62%. (Ειδικότερα όσον αφορά το τουριστικό ρεύμα η Ελλάδα κατατάσσεται στην 8η θέση με περίπου 612 χιλιάδες τουρίστες και μερίδιο 4,23% επί του αντίστοιχου συνόλου). Προτιμητέες χώρες - προορισμοί των Ρώσων αναδεικνύονται η Φινλανδία, η Τουρκία, η Αίγυπτος, η Κίνα, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Ταϊλάνδη κλπ.

Η συμβολή της τουριστικής οικονομίας το 2012 στο ΑΕΠ της Ελλάδας φτάνει το 16,4%, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (688.800 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 18,3% των απασχολουμένων.

Συγκρινόμενος σε παγκόσμιο επίπεδο, ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO), η Ελλάδα το 2012 ήταν 17η σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και 23η σε επίπεδο εσόδων. Επίσης, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) το 2013, η χώρα μας καταλαμβάνει την 32η θέση μεταξύ

140 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, ενώ στο Γενικό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας καταλαμβάνει μόλις την 96η.

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2012	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	16,4% [WTTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	18,3% της συνολικής απασχόλησης [WTTC]
Συνολική Απασχόληση	688.800 [WTTC]
Έσοδα	10,4 δις. € (συμπεριλαμβανομένων των εισπράξεων κρουαζιέρας) [ΤτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	16,9 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων των αφίξεων κρουαζιέρας)
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	616 € (συμπεριλαμβανομένων των ποσών κρουαζιέρας)
Μερίδιο Αγοράς	1,5% Παγκόσμια, 2,9% Ευρώπη
Εποχικότητα	56% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο - Αύγουστο - Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	66% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 4 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.670 ξενοδοχεία / 771.271 κλίνες [ΞΕΕ]
Τop 5 αγορές	Γερμανία (2.108.787), Ην. Βασίλειο (1.920.794), ΠΓΔΜ (1.300.000), Γαλλία (977.376), Ρωσία (874.787) [ΤτΕ]
Τop 5 αεροδρόμια (σε αφίξεις αλλοδαπών)	Αθήνα (2.651.062), Ηράκλειο (2.067.475), Ρόδος (1.593.298), Θεσσαλονίκη (901.573), Κέρκυρα (824.000) [ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Η Ρωσία το 2012 κατατάχθηκε στην 5^η θέση στον κόσμο όσον αφορά στην δαπάνη για διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες, η οποία το 2012 έφτασε τα 42,8 δις \$Η.Π.Α. Σε σχέση με πέρυσι ανέβηκε κατά δύο θέσεις (2011: 32,9 δις \$Η.Π.Α.). Κύριοι τουριστικοί προορισμοί παραμένουν η Τουρκία, η Αίγυπτος,, Κίνα, Ταϊλάνδη, Ισπανία, Γερμανία και ακολουθεί η χώρα μας στην 7^η θέση με 690.412 ρώσους τουρίστες. Δημοφιλέστεροι προορισμοί στην Ελλάδα είναι η Κρήτη, η Ρόδος, η Χαλκιδική, ενώ προστίθενται σιγά σιγά και η Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Σαντορίνη κ.α.

Το 2013 ήταν χρονιά ρεκόρ για τον ελληνικό τουρισμό. Περισσότεροι από 17,6 εκατομμύρια ήταν οι τουρίστες που επισκέφτηκαν τη χώρα μας, σημειώνοντας έτσι αύξηση κατά 13% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Η συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ ήταν στο 16%, ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 15% και ανήλθαν στα 11,5 δις ευρώ. Κατά 760.000 αυξήθηκε ο αριθμός σε σχέση με το 2012.

Οι χώρες που σημείωσαν την μεγαλύτερη αύξηση ήταν:

- 1) Η Ρωσία με 47,0%
- 2) Οι Η.Π.Α με 27,0%
- 3) Η Γαλλία με 17,4%
- 4) Η Γερμανία με 13,6%

Η Ρωσία το 2013 ανέβηκε μία ακόμα θέση στην διεθνή κατάταξη όσον αφορά στην δαπάνη για διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες, καταλαμβάνοντας την 4^η θέση με 54 δις \$ Η.Π.Α. (2012: 42,8 δις \$Η.Π.Α.). Το μερίδιό της στην διεθνή αγορά ανέρχεται στο 4,6% και η μέση κατά κεφαλή δαπάνη υπολογίζεται στα 374 \$ Η.Π.Α.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΡΩΣΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΠΛΕΟΝ ΔΗΜΟΦΙΛΕΙΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ

ΧΩΡΕΣ	ΣΚΟΠΟΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολή	Μερίδιο	Κατάταξη
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	1.609.917	1.811.022	2.539.771	1.659.611	2.246.440	2.212.662	-1,5%	4,1%	4
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.426.742	1.615.398	2.198.320	1.452.813	1.906.637	1.909.240	0,1%	10,4%	2
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	5.554	6.155	6.999	6.234	3.023	2.550	-15,6%	0,2%	28
ΑΥΣΤΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	188.895	172.802	222.418	289.236	320.537	396.860	23,8%	0,7%	19
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	102.124	96.589	135.536	190.840	219.408	272.564	24,2%	1,5%	16
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	23.920	16.934	17.880	20.014	17.422	17.006	-2,4%	1,6%	10
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	254.235	246.960	332.015	405.689	469.122	587.622	25,3%	1,1%	16
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	207.540	207.381	263.225	339.643	389.424	498.622	28,0%	2,7%	12
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	6.023	4.567	4.022	3.280	2.800	4.449	58,9%	0,4%	24
ΓΑΛΛΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	373.394	317.604	348.284	410.574	457.083	575.356	25,9%	1,1%	17
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	229.234	200.087	222.718	267.167	299.313	374.878	25,2%	2,0%	14
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	52.111	35.668	33.250	35.102	29.768	26.487	-11,0%	2,6%	6
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	971.478	887.891	1.002.038	1.325.452	1.385.363	1.575.714	13,7%	2,9%	7
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	330.274	363.344	470.730	702.346	713.096	830.907	16,5%	4,5%	8
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	161.209	107.260	104.636	111.056	98.609	94.011	-4,7%	9,1%	2
ΕΛΒΕΤΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	172.974	191.701	203.907	231.714	265.747	293.872	10,6%	0,5%	24
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	82.968	106.350	121.338	148.694	177.508	203.137	14,4%	1,1%	18
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	30.136	22.291	22.216	20.592	18.662	18.432	-1,2%	1,8%	8
ΕΛΛΑΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ	418.840	353.900	484.715	710.304	834.355	1.388.708	66,4%	2,6%	9
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	349.152	282.271	386.700	612.464	690.412	1.175.629	70,3%	6,4%	3
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	5.523	3.874	3.031	3.597	3.652	3.666	0,4%	0,4%	25
ΕΣΘΟΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	1.494.636	1.611.695	1.495.247	1.678.374	1.825.923	2.252.676	23,4%	4,2%	3
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	76.760	8.206	11.509	25.079	30.337	32.219	6,2%	0,2%	29
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	41.599	28.474	25.267	26.016	5.357	9.382	75,1%	0,9%	18
Η.Α.Ε	ΣΥΝΟΛΟ	290.577	264.540	341.101	457.736	649.428	803.096	23,7%	1,5%	13
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	228.102	214.343	286.856	394.581	549.382	653.384	18,9%	3,6%	10
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	11.091	9.025	10.761	10.182	10.248	13.069	27,5%	1,3%	13
Η.Π.Α	ΣΥΝΟΛΟ	172.060	181.032	206.081	242.098	276.354	333.700	20,8%	0,6%	22
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	56.192	72.419	85.829	112.213	134.536	146.688	9,0%	0,8%	20
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	30.372	19.604	19.804	19.372	17.050	12.711	-25,4%	1,2%	14
ΙΑΠΩΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	139.215	86.317	87.129	67.563	79.099	87.952	11,2%	0,2%	29
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	31.857	23.894	26.124	13.096	24.778	33.414	34,9%	0,2%	28
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	14.424	8.286	9.733	7.357	8.049	8.161	1,4%	0,8%	20
ΙΟΥΔΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	23.884	14.139	17.378	25.067	28.520	20.082	-29,6%	0,0%	34
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	16.413	10.073	10.204	8.555	11.275	9.150	-18,8%	0,1%	34
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	1.199	651	638	1.349	672	458	-31,8%	0,0%	34
ΙΣΠΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	452.733	369.816	517.748	785.866	990.637	1.270.408	28,2%	2,3%	10
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	365.436	296.278	411.438	645.303	792.084	1.012.811	27,9%	5,5%	6
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	13.960	8.575	8.793	10.910	10.361	8.720	-15,8%	0,8%	19
ΙΣΡΑΗΛ	ΣΥΝΟΛΟ	215.402	226.414	283.140	335.933	339.029	395.324	16,6%	0,7%	20
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	98.708	134.684	184.776	225.976	219.019	234.512	7,1%	1,3%	17
	ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ	5.908	3.675	5.095	5.934	6.484	7.687	18,6%	0,7%	21

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Τα στοιχεία δείχνουν, ότι το 2013 ο αριθμός των Ρώσων τουριστών που επισκέφθηκαν την χώρα μας αυξήθηκε κατά 70,3% και έφτασε τους 1.175.629. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στο 6,4% του συνόλου της εδώ τουριστικής αγοράς προς το εξωτερικό και προσδίδει στη χώρα μας την 3^η θέση στην κατάταξη των χωρών-προορισμών των Ρώσων τουριστών. Δημοφιλέστεροι προορισμοί στην Ελλάδα είναι η Κρήτη, η Ρόδος, η Χαλκιδική, ενώ προστίθενται σιγά σιγά και η Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Σαντορίνη, Πελοπόννησος κ.α.

3.4 ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ο τομέας της ενέργειας αποτελεί βασικό κλάδο της ελληνικής οικονομίας, με υψηλή συμμετοχή στο ΑΕΠ και σημαντικές προοπτικές. Η ενέργεια μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας και να συμβάλει στην προσέλκυση νέων επενδύσεων και κεφαλαίων από το εξωτερικό, καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ταυτόχρονα, αποτελεί βασικό παράγοντα καθορισμού της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας παραγωγικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας.

Ιδιαίτερα μεγάλη βάση δίνεται και από την Ε.Ε η οποία έχει εντάξει στην πολιτική της ζητήματα όπως αυτό της ενέργειας και του περιβάλλοντος γενικότερα. Όπως ήταν φυσικό όμως η οικονομική ύφεση που βίωσε και βιώνει η Ελλάδα και κατ' επέκταση η Ευρώπη, δεν άφησε ανεπηρέαστο το ενεργειακό και περιβαλλοντικό ζήτημα.

Πάρα ταύτα, την τελευταία δεκαετία έχουν γίνει κάποιες παρεμβάσεις στον τομέα της ενέργειας, κυρίως μέσω κάποιων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Το πρώτο αφορά στην χρονική περίοδο 2000-2006 με τίτλο "Ανταγωνιστικότητα", (ΕΠΑΝ Ι). Το δεύτερο λέγεται "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα" της περιόδου 2007-2013.

Η Ρωσία όσον αφορά στα ενεργειακά ζητήματα παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον όχι μόνο για την ίδια αλλά και για όσους προμηθεύονται από αυτήν τα ενεργειακά προϊόντα της, όπως π.χ. η Ευρώπη.

Η Ρωσία είναι ο πρώτος παγκόσμιος παραγωγός αερίου αλλά είναι και ο δεύτερος μεγαλύτερος καταναλωτής μετά τις ΗΠΑ και σε αυτό πρέπει να συνυπολογίσει κανείς ότι η Ρωσική οικονομία είναι μικρότερη από το 1/10 της Αμερικανικής.

Αυτό οφείλεται κυρίως στην κατασπατάληση ενέργειας στο Ρωσικό δίκτυο, τόσο λόγω των διαρροών όσο και λόγω της χαμηλής τιμής πώλησης του αερίου. Αντίστοιχη είναι η κατασπατάληση σε ολόκληρο τον πρώην Σοβιετικό κόσμο, ο οποίος συνεχίζει να εξαρτάται ενεργειακά, σε μεγάλο βαθμό, από τη Ρωσία.

Οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ρωσία είναι ιδιαίτερα χαμηλές, χαμηλότερες μάλιστα και από τις διεθνείς αγορές. Ενδεικτικό είναι ότι το αέριο είναι φθηνότερο και από αυτόν ακόμα τον άνθρακα, κάτι που καθιστά τη χρήση του την πιο συμφέρουσα λύση.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η Ρωσία διαθέτει αποθέματα φυσικού αερίου περί τα 48 τρις κ.μ. δηλαδή περισσότερο από το 1/3 των παγκοσμίων αποθεμάτων. Το 2013 η παραγωγή φυσικού αερίου αυξήθηκε ελαφρά ανερχόμενη στους 668 δις κ.μ. αυξανόμενη κατά 13,7 δις κ.μ. (2,1%) σε σχέση το προηγούμενο

έτος (2012: 653 δις κ.μ.). Η Ρωσία παράγει το μεγαλύτερο μέρος της ηλεκτρικής της ενέργειας από φυσικό αέριο. Όμως, τα ρωσικά εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δουλεύουν, κατά μέσο όρο, περίπου στο 33% της αποτελεσματικότητας, ενώ στην Ευρώπη τα αντίστοιχα ποσοστά κυμαίνονται μεταξύ 50% και 55%. Πάνω από το 90% των οικιακών και των βιομηχανικών καταναλωτών φυσικού αερίου δεν έχουν μετρητές.

Είναι γεγονός ότι λιγότερο από το ήμισυ της Ρωσικής παραγωγής εξάγεται εκτός της πρώην ΕΣΣΔ, δημιουργώντας έτσι υπερκατανάλωση αερίου αλλά και έλλειψη εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Στο παρελθόν, η ομαλή τροφοδοσία προς το εξωτερικό κινδύνευσε κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών όταν η θερμοκρασία στη βόρεια Ρωσία έπεφτε πολλούς βαθμούς κάτω από το μηδέν και η κατανάλωση αερίου αυξάνονταν δραματικά.

Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, η εσωτερική ζήτηση βρίσκονταν υπό έλεγχο λόγω της συρρίκνωσης της Ρωσικής οικονομίας. Μάλιστα, μετά την οικονομική κρίση του 1997, απελευθερώθηκαν επιπλέον ποσότητες προς εξαγωγή. Τότε, η Ρωσία υπέγραψε μια σειρά από διακρατικές συμφωνίες αναλαμβάνοντας αυξημένες υποχρεώσεις προς εξαγωγή αερίου. Στο μεταξύ, η Ρωσική οικονομία άρχισε να αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς κοντά στο 8%, αυξάνοντας δραματικά τη ζήτηση σε ενέργεια και, άρα, κυρίως, σε φυσικό αέριο.

Το πρόβλημα όμως με το φυσικό αέριο στην Ρωσία δεν εστιάζεται μόνο στην ζήτηση άλλα και στην προσφορά. Ο ρωσικός κρατικός κολοσσός Gazprom ελέγχει το 72% των εγχωρίων και 17% των παγκόσμιων αποθεμάτων ήτοι περί τα 35,1 τρις κ.μ. και το 10% του Ρωσικού ΑΕΠ. Με βάση την κεφαλαιοποίησή της, που ξεπερνά τα 300 δις. δολάρια, είναι η τρίτη μεγαλύτερη εταιρία στον κόσμο και φιλοδοξεί να γίνει η πρώτη μέσα στην επόμενη δεκαετία.

Τα κοιτάσματα στα οποία είναι συγκεντρωμένη η Ρωσική παραγωγή στη δυτική Σιβηρία σταδιακά εξαντλούνται και η κατασκευή δικτύων διανομής από τα νέα κοιτάσματα που βρίσκονται στον βορά και στην ανατολική Σιβηρία χρειάζονται τεράστιες επενδύσεις οι οποίες μάλιστα δεν αποτελούν το μοναδικό εμπόδιο για την κατασκευή των δικτύων. Οι αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικρατούν εκεί είναι εξαιρετικά σκληρές και καθιστούν έτσι την κατάσταση ακόμα δυσκολότερη.

Η Gazprom δεν έχει ούτε την τεχνολογία ούτε τα κεφάλαια για να τα καταφέρει. Τα κέρδη της Gazprom δεν επενδύονται αλλά διοχετεύονται στο Ρωσικό δημόσιο για να χρηματοδοτήσουν τον Ρωσικό προϋπολογισμό. Πάνω από το ένα τέταρτο των εσόδων του Ρωσικού δημοσίου προέρχεται από την Gazprom. Το 2013 η εταιρεία παρήγαγε 487,4 δις κ.μ. φυσικού αερίου. Τα συνολικά έσοδα από τις πωλήσεις το 2013 ανήλθαν στα 5,24 τρις ρούβλια (≈164,4 δις \$Η.Π.Α.) (Η τιμή διάθεσης του φυσικού αερίου στο εξωτερικό είναι 3-4 φορές, κατά μέσο όρο, μεγαλύτερη της τιμής διάθεσης αυτού στο εσωτερικό. Η μέση τιμή του μακροπρόθεσμου συμβολαίου πώλησης του φυσικού αερίου στο εξωτερικό ανήλθε στα 387 \$/1000 κ.μ. έναντι 402 \$/1000 κ.μ. το 2012.

Η Ελλάδα προμηθεύεται περίπου το 80% των ετησίων αναγκών της σε φυσικό αέριο από την Gazprom με βάση τη διακρατική συμφωνία του 1987, η οποία λήγει το 2016 και προβλέπει 10ετή παράταση. Η ελληνική πλευρά έχει ζητήσει την επέκταση της συμφωνίας μέχρι το 2040 και την αύξηση των προβλεπομένων ποσοτήτων αίτημα το οποίο έχει κατ' αρχήν δεχθεί η ρωσική πλευρά.

Μεταξύ 2012 και 2013 η GAZPROM εξήγαγε στην Ευρώπη τις εξής ποσότητες φυσικού αερίου:

ΧΩΡΑ	Παραδοθείς όγκος φυσικού αερίου		ΧΩΡΑ	Παραδοθείς όγκος φυσικού αερίου	
	δισ m ³			δισ κ.μ.	
	2012	2013		2012	2013
Γερμανία	34	41	Ολλανδία	2,9	2,9
Τουρκία	27	26,7	Ρουμανία	2,5	1,4
Ιταλία	15	25,3	Βουλγαρία	2,5	2,9
Πολωνία	13,1	12,9	Δανία	0,3	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	11,7	16,6	Ελλάδα	2,5	2,6
Τσεχία	8,3	7,9	Σερβία	1,9	2,0
Γαλλία	8,2	8,5	Σλοβενία	0,5	0,5
Ουγγαρία	5,3	6,0	Ιρλανδία	0,3	0,5
Σλοβακία	4,3	5,5	Ελβετία	0,3	0,4
Αυστρία	5,4	5,2	Βοσνία – Ερζεγοβίνη	0,3	0,2
Φινλανδία	3,7	3,5	Π.Γ.Δ.Μ.	0,1	<0,05

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Όπως προαναφέραμε η Ρωσία έχει δημιουργήσει σχέσεις αλληλεξάρτησης με την Ευρώπη.

Για την Ρωσία η Ευρώπη αποτελεί έναν από τους καλύτερους 'πελάτες' της όσον αφορά το φυσικό αέριο και λογικό είναι να μην θέλει να τον χάσει από πελάτη της.

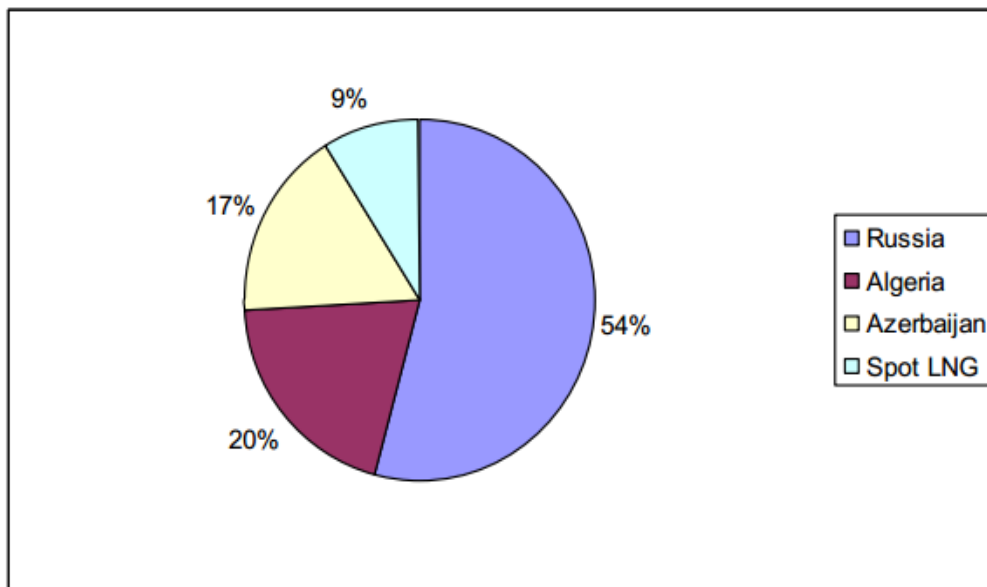
Μείζον επίσης θέμα αποτελεί για την Ρωσία η ανεξαρτητοποίησή της από τους γείτονές της, και κυρίως από την Ουκρανία, για την μεταφορά του πλούτου της στη Δύση. Το 85% του φυσικού αερίου της περνάει μέσα από την Ουκρανία. Στα πλαίσια αυτά, η Ρωσία επιδιώκει την κατασκευή δύο γιγαντιαίων αγωγών φυσικού αερίου: του Nord Stream και του South Stream. Ο πρώτος θα μεταφέρει το αέριο υποθαλάσσια, μέσω της Βαλτικής Θάλασσας, στη Γερμανία και ο δεύτερος, επίσης υποθαλάσσια, μέσω της Μαύρης Θάλασσας, στη Βουλγαρία. Στόχος της Ρωσίας μέσω αυτών των αγωγών είναι να αυξήσουν την παροχή αερίου αλλά και να παρακάμψουν την Ουκρανία και χώρες που εξυπηρετούν αμερικανικά συμφέροντα, μεταφέροντας το Ρωσικό αέριο στην καρδιά της Ευρώπης χωρίς πολιτικά εμπόδια.

Από την πλευρά της η Ευρώπη προσπαθεί να δημιουργήσει αξιόπιστες εναλλακτικές στο Ρωσικό μονοπώλιο κατασκευάζοντας τον αγωγό Nabucco, ο οποίος μέσω Τουρκίας, φιλοδοξεί να φέρει το αέριο της Κασπίας Θάλασσας και της Κεντρικής Ασίας στην Ευρώπη χωρίς την παρεμβολή του Ρωσικού δικτύου.

Κατά το παρελθόν η Ρωσία, παρείχε τη συντριπτική πλειοψηφία του αερίου που εισήγαγε η Ελλάδα, ως ένα από τα υψηλότερα ποσοστά εξάρτησης από τη Ρωσία, η οποία κάλυπτε κοντά στο 96% της Ελληνικής ζήτησης σε αέριο, με πολύ καλές προοπτικές να συνεχιστεί αυτή η σχέση εξάρτησης της Ελλάδας από την Ρωσία και στο μέλλον. Ωστόσο η μονομερής εξάρτηση της Ελλάδος από τη Ρωσία μειώθηκε το 2010 σε 54% χάρις τις εισαγωγές αερίου από την Τουρκία και (μετά το 2011) το Αζερμπαϊτζάν, την Αλγερία και

τη διεθνή αγορά, γεγονός το οποίο υποβοηθήθηκε από την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου, την κατάργηση του μονοπωλίου εισαγωγής της ΔΕΠΑ την άνοιξη του 2010, και τη δραστική αύξηση της εισαγωγής αερίου από τη βραχυπρόθεσμη αγορά.

Πηγές εισαγωγής φυσικού αερίου-2010

Πηγή: <http://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2012/11>

Η Ελλάδα κυρίως λόγω της γεωγραφικής της θέσης η οποία είναι στρατηγικής σημασίας, κάποιες φορές θελημένα και κάποιες άθελά της, παίζει το ρόλο του 'ενεργειακού κόμβου'. Με αυτόν τον όρο εννοούμε η Ελλάδα αναδύεται ως οδός διακίνησης πετρελαίου και φυσικού αερίου, προμηθεύοντας τις αγορές της Νοτιοανατολικής και Δυτικής Ευρώπης, καθώς και πιο απομακρυσμένες αγορές, όπως της Βορείου Αμερικής.

Η Ελλάδα, γνωρίζοντας τον κίνδυνο που δημιουργεί η ενεργειακή εξάρτησή της από μία μόνο προμηθεύτρια χώρα, επιλέγει να συμμετέχει και στους Ρωσικούς αλλά και στους δυτικούς σχεδιασμούς. Με τη Ρωσία συμμετέχει στο South Stream και τη μεταφορά Ρωσικού αερίου μέσω της Βόρειας Ελλάδας στην Ιταλία. Επίσης, κατασκευάζει τον πετρελαιοαγωγό Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, για την παράκαμψη του επικίνδυνου Βοσπόρου που πάσχει από κυκλοφοριακή συμφόρηση, για τη μεταφορά Ρωσικού και Κεντροασιατικού πετρελαίου στις Δυτικές αγορές. Για να τα καταφέρει, η Ελλάδα αναγκάστηκε να δεχτεί τους Ρωσικούς όρους: ο συγκεκριμένος πετρελαιοαγωγός είναι ο μόνος επί εδάφους της ΕΕ που ελέγχεται από τη Ρωσία. Παράλληλα, η Ελλάδα προχώρησε στη διασύνδεση του δικτύου φυσικού αερίου της με αυτό της Τουρκίας στον Έβρο, με την προοπτική να εισάγει Αζέρικο αέριο και, στη συνέχεια, να το εξάγει στην Ιταλία μέσω του υπό μελέτη υποθαλάσσιου αγωγού στην Αδριατική.

3.4.1 Αγωγός Πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη

Η τριμερής διακρατική συμφωνία μεταξύ Ελλάδας- Ρωσίας-Βουλγαρίας για την κατασκευή του πετρελαιαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη υπεγράφη στις 15/3/2007 και έκλεισε οριστικά την δεκατετράχρονη προσπάθεια υλοποίησης ενός αγωγού σε βουλγαροελληνικό έδαφος μήκος 303 χιλιομέτρων και διάμετρο περίπου ενός μέτρου.

Οι δεξαμενές στο Μπουργκάς θα έχουν χωρητικότητα περίπου 500.000 κυβικών ενώ στην Αλεξανδρούπολη περίπου 700.000 κυβικών.

Το κόστος εκτιμάται περί στα 800 εκατομμύρια ευρώ και θα μπορεί να μεταφέρει από 35 έως 50 εκατομμύρια τόνους ετησίως. Το μήκος του αγωγού, ο οποίος ξεκινάει από το λιμάνι του Μπουργκάς στη Βουλγαρία και καταλήγει στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, είναι 288 km, από τα οποία τα 127 km ανήκουν σε ελληνικό έδαφος και τα 161 km ανήκουν σε βουλγαρικό.

Σύμφωνα με στοιχεία του ελληνικού υπουργείου Ανάπτυξης η Ε.Ε συμμετέχει κατ' αρχήν με ποσοστό 30% στην εκπόνηση μελετών και κατά 50% στην συμμετοχή για την κατασκευή του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη. Το ελληνικό δημόσιο έχει το 1% από την εταιρεία ΕΠΛΕ Θράκη Α.Ε που κατέχει το 24,5% του αγωγού και αποτελεί τους Έλληνες μετόχους. Ο Βούλγαρος μέτοχος κατέχει το 24,5% και εκπροσωπείται από την εταιρεία "Αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη-BG Εταιρεία του έργου". Ο Ρώσος μέτοχος κατέχει το 51% και εκπροσωπείται από την κοινοπραξία αγωγού πετρελαίου "Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολης ΕΠΕ".

Ο αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη θα συμβάλλει σημαντικά στην αποσυμφόρηση των Στενών του Βοσπόρου και θα προσφέρει μία νέα οδό εξαγωγής του πετρελαίου της Μαύρης Θάλασσας προς τις αγορές της Ευρώπης και της Βορείου Αμερικής.

Ενώ όμως ο αγωγός θεωρείται άμεσης προτεραιότητας για τη χώρα μας το τελευταίο διάστημα έχει επέλθει στασιμότητα. Παρά το θετικό πόρισμα της περιβαλλοντικής μελέτης του έργου (Οκτώβριος 2010), η Βουλγαρική πλευρά, φαίνεται να κωλυσιεργεί εκφράζοντας επανειλημμένα τις αμφιβολίες της αναφορικά με την ευρύτερη αποδοτικότητα του έργου. Σε μια τέτοια περίπτωση η απόσυρση της Βουλγαρικής πλευράς από το έργο θα επιφέρει πρόστιμα που ανέρχονται στα 270 εκ. Ευρώ. Γενικότερα οφείλουν να συνεκτιμηθούν επίσης τα νέα δεδομένα που δημιουργεί η απόφαση της Ρωσίας όπως

συμμετάσχει στην κατασκευή του «ανταγωνιστικού» αγωγού πετρελαίου Σαμψούντος-Τσεϋχάν που επίσης αποσκοπεί να παρακάμψει τα στενά του Βοσπόρου.

3.4.2 Αγωγός αερίου-SOUTH STREAM

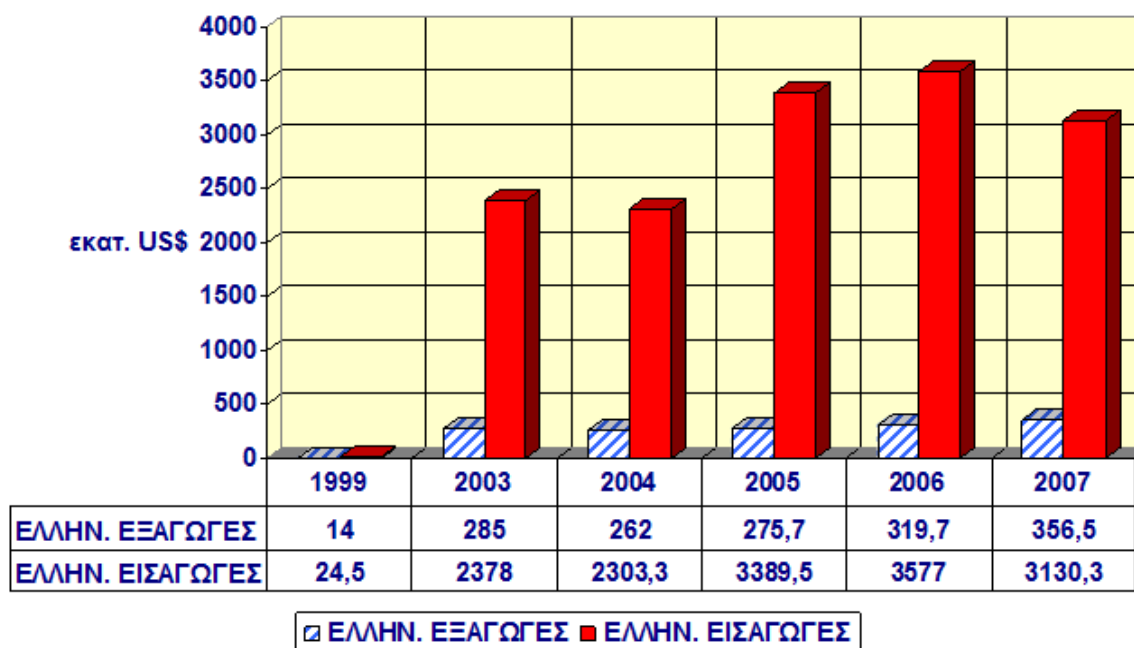

Η συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής και τη Ρωσικής κυβέρνησης για την κατασκευή του αγωγού επί του Ελληνικού εδάφους υπεγράφη την 30.04.2008 στην Μόσχα. Ακολούθησε την 15.05.09 στο Σότσι της Ρωσίας, μεταξύ Gazprom και ΔΕΣΦΑ ΑΕ, η υπογραφή της βασικής Συμφωνίας Συνεργασίας στην οποία ορίστηκαν οι αρχές συνεργασίας μεταξύ των μερών κατά την προ-επενδυτική φάση του έργου και προσδιορίστηκαν οι συνθήκες και οι κανόνες για τους μηχανισμούς δημιουργίας και λειτουργίας της κοινοπραξίας. Στις 7.6.2010 υπεγράφη στη Μόσχα το κείμενο του καταστατικού της Μικτής Ελληνορωσικής Εταιρείας «South Stream Greece», ενώ στις 30 του ίδιου μήνα τα δύο μέρη προχώρησαν στην ίδρυση της εταιρείας South Stream Greece A.E. Ο SOUTH STREAM είναι αγωγός φυσικού αερίου και θα εισέρχεται στη χώρα μας από το Μπουργκάς της Βουλγαρίας και θα καταλήγει στην Ιταλία και θα προμηθεύει τη δυτική Ευρώπη με φυσικό αέριο. Θα παρέχει 10 δις κυβικά μέτρα φυσικού αερίου το χρόνο και κατά 50% θα ανήκει στην Gazprom και κατά 50% στην ΔΕΣΦΑ.

4.0 ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ

Η Ελλάδα δεν περιλαμβάνεται στην κατηγορία των κυριότερων εμπορικών εταίρων της Ρωσίας, παρόλα αυτά η θέση της βελτιώνεται τα τελευταία χρόνια. Συνεπώς, υπάρχουν περαιτέρω δυνατότητες ανάπτυξης του διμερούς εμπορίου, μέσω της διεύρυνσης της ποικιλίας των ελληνικών εξαγωγών και της ενίσχυσης της συνεργασίας με ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Σημειώνουμε ότι η Ρωσία αποτελεί τον τρίτο σημαντικότερο προμηθευτή για την Ελλάδα και κατατάσσεται στην 13η θέση μεταξύ των χωρών προορισμού ελληνικών εξαγωγών, έναντι της 14ης το 2007. Επίσης, η Ρωσία παρέμεινε στην 3η θέση μεταξύ των προμηθευτών της χώρας μας.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2007

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το 2007 το εμπορικό ισοζύγιο παρέμεινε αρνητικό για την Ελλάδα (-3130,3). Αύξηση παρουσίασαν οι ελληνικές εξαγωγές κατά 9,6% περίπου σε σχέση με το 2006 (319,7) , ενώ πτώση της τάξης του 12% σημείωσαν οι ελληνικές εισαγωγές από τη Ρωσία σε σχέση με το 2006 (3577).

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΡΩΣΙΑΣ(2004-2007)

(Αξία σε εκατομμύρια US\$)

	2004	2005	2006	2007
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	2.565	3.665	3.896,7	3.486,8
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ	262,0	275,7	319,7	356,5
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	2.303	2.389	3.577	3.130
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-2.041	-3.113	-3.135	-3.220

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ

Ελληνικές εξαγωγές (αξία σε εκατομμύρια ευρώ)

Δασμ. κατ/ρία	Περιγραφή	Αξία 2007 (€)	% επί συνόλου	Αξία 2006 (€)	Μεταβολή (%) 2006/2007
43	Γουνοδέρματα, γουναρικά	126.210.581	35,39%	128.253.633	-1,5%
08	Νωπά φρούτα, λαχανικά	34.012.030	9,55%	27.757.130	+25,9%
20	Παρασκευάσματα λαχανικών & Φρούτων	29.667.554	8,14%	32.966.343	-10,3%
84	Ψυγεία Μηχανές	27.757.130	8,14%	10.598.418	+170%
32	Χρώματα, χρωστικές ύλες	19.597.012	5,33%	22.214.109	-13,6%
24	Καπνά	16.7309.238	4,49%	16.220.600	+3,1%
39	Πλαστικές ύλες	11.683.052	3,08%	7.015.486	-26,10%
27	Ορυκτά - καύσιμα	10.103.846	3,08%	5.635.579	+57%
76	Προϊόντα αλουμινίου	7.426.783	1,97%	7.872.979	-5,7%
31	Καλλυντικά	7.368.381	1,96%	6.932.532	+6,1%

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ

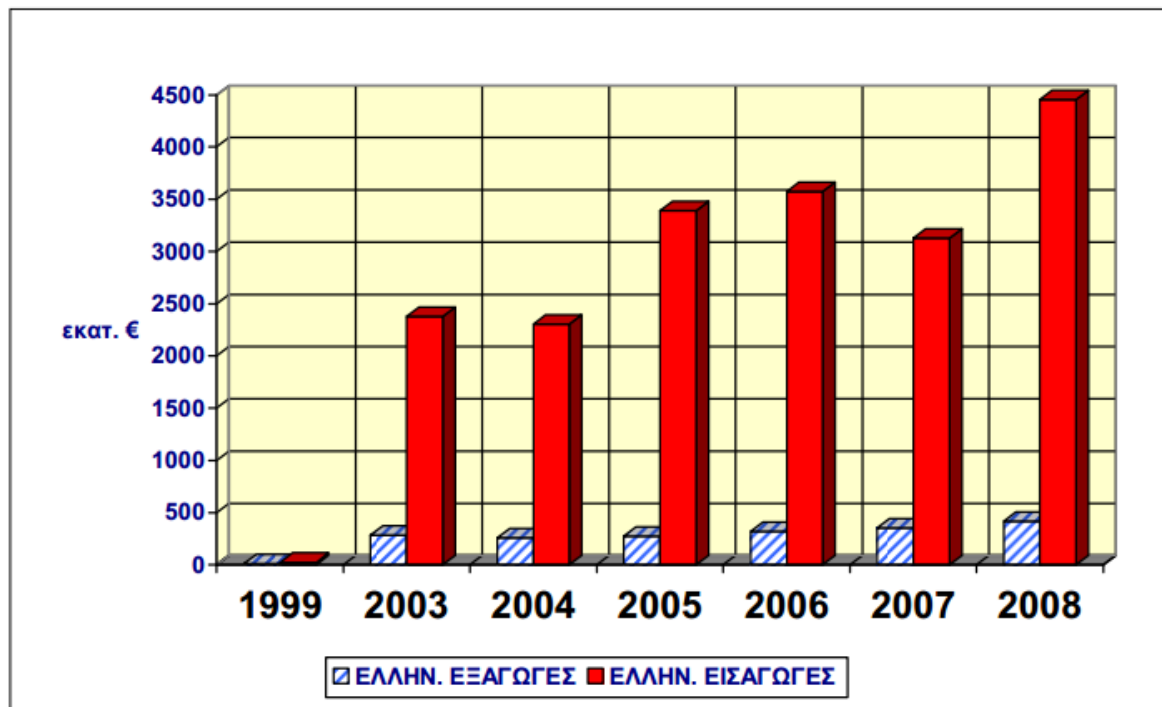
Ελληνικές εξαγωγές (αξία σε εκατομμύρια ευρώ)

Δασμ. κατ/ρία	Περιγραφή	Αξία 2007 (€)	% επί συνόλου	Αξία 2006 (€)	Μεταβολή (%) 2005/2006
27	Αργό πετρέλαιο και προϊόντα αυτού	2.496.430.966	79,74%	2.922.072.071	-14,57%
76	Αλουμίνιο	256.113.790	8,17%	251.403.334	19,92%
72	Σίδηρος	110.161.190	3,51%	130.263.514	-18,18%
74	Χαλκός	48.749.607	1,53%	96.661.976	+50%
44	Ξυλεία	46.921.658	1,46%	45.315.767	22,22%
10	Δημητριακά	88.631.626	2,81%	44.860.760	+100%
48	Χαρτί, χαρτόνι	13.868.840	0,41%	17.683.614	+23,52%
15	Ηλιέλαιο	19.389.099	0,60%	15.862.557	26,66%
31	Λιπάσματα	5.419.070	0,19%	9.907.912	-44,44%
43	Γουνοδέρματα ακατέργαστα	9.196.115	0,28%	9.907.912	20,66%

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το 2008, ο συνολικός όγκος εμπορίου παρουσίασε αύξηση κατά +39,74% σε σχέση με το 2007 φθάνοντας τα 4,87 δις. ευρώ (έναντι €3,4 δις το 2007). Το μεγάλο έλλειμμα που παρουσιάζεται οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στις ελληνικές εισαγωγές πετρελαιοειδών και φυσικού αερίου.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Ελληνικές εξαγωγές

Οι ελληνικές εξαγωγές παρουσίασαν αύξηση κατά +17,4%, το 2008. φθάνοντας τα \$418,87 εκ., έναντι Ευρώ 356,5 εκ. το 2007.

Την πρώτη θέση συνεχίζουν να καταλαμβάνουν οι εξαγωγές γουνοδερμάτων και γουναρικών (€143,4 εκατομμύρια), οι οποίες το 2008 σημείωσαν αύξηση κατά 13,1% έναντι μικρής πτώσης (1,6%) που είχαν σημειώσει το 2007. Η αξία τους καταλαμβάνει ποσοστό 34,2% των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία.

Στη δεύτερη θέση ως προς την αξία των ελληνικών εξαγωγών παραμένουν οι εξαγωγές νωπών φρούτων οι οποίες συνέχισαν την αυξητική τους πορεία και ανήλθαν σε €52,1 εκ αποτελώντας το 12,4% των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία. Το ποσοστό αύξησης των εξαγωγών νωπών φρούτων ανήλθε σε 52,3%, υπερδιπλάσιο αυτού του 2007 οπότε είχαν σημειώσει αύξηση κατά 22,5%.

Οι εξαγωγές μηχανημάτων και εξοπλισμού και διατήρησαν τα υψηλά επίπεδα του προηγούμενου έτους και παρέμειναν στην τρίτη θέση κατά σειρά αξίας ανερχόμενες σε €31,9 εκ. σημειώνοντας μικρή αύξηση κατά 6,8%.

Τα παρασκευάσματα φρούτων και λαχανικών φρούτων αποτελούν το τέταρτο τέταρτο κατά αξία εξαγόμενο προϊόν στη Ρωσία, σημειώνοντας, ωστόσο, μείωση κατά -19,7%. Στην πέμπτη θέση κατατάσσονται οι εξαγωγές μηχανών συσκευών και υλικών ηλεκτρικών, οι οποίες μείωσαν θεαματική αύξηση 248,22% και ανήλθαν σε €23,253 εκατομμύρια.

Ελληνικές εισαγωγές

Το 2008, οι ελληνικές εισαγωγές από τη Ρωσία παρουσίασαν σημαντική αύξηση κατά +42,29% και, σε απόλυτη αξία, έφθασαν τα 4,454 εκ. ευρώ, έναντι 3.130 εκ. ευρώ το 2007.

Οι εισαγωγές ρωσικών προϊόντων αποτελούνται κυρίως από προϊόντα πετρελαίου και φυσικού αερίου τα οποία καταλαμβάνουν ποσοστό 86,72% των ελληνικών εισαγωγών από τη Ρωσία. Η αξία τους το 2008 ανήλθε σε €3,862 δις σημειώνοντας αύξηση 54,72%. Στη δεύτερη θέση συνεχίζουν να βρίσκονται οι εισαγωγές αργιλίου και των προϊόντων του, οι οποίες σημείωσαν μείωση έναντι του 2007 κατά 13,53% και ανήλθαν σε €221εκατομμύρια αποτελώντας μόλις το 5% των εισαγωγών μας από τη Ρωσία. Ακολουθούν οι εισαγωγές χυτοσιδήρου, σιδήρου και χάλυβα, οι οποίες σε αντίθεση με το 2007 οπότε και είχαν μειωθεί (-15,4%), παρουσίασαν αύξηση κατά 34% και ανήλθαν σε €147,5 εκ.. Στην τέταρτη θέση εξακολουθούν να βρίσκονται οι εισαγωγές δημητριακών, παρά τη σημαντική μείωση που παρουσίασαν κατά 40,5% , ενώ στην πέμπτη θέση κατατάσσονται πλέον οι εισαγωγές ξυλείας, οι οποίες, όμως, επίσης σημείωσαν κάμψη κατά 43,1%.

**ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ-20 ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (2007-2008)**

Ελληνικές εξαγωγές στη Ρωσία		2008		2007		Μεταβολή (%)
		Αξία (€)	Μερίδιο (%)	Αξία (€)	Μερίδιο (%)	
α/α	ΣΥΝΟΛΟ	418.876.702	100,00	356.779.357	100,00	17,40
1	43 - Γουνοδέρματα και γουναρικά. Τεχνητά γουνοδέρματα.	143.387.684	34,23	126.210.581	35,37	13,61
2	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	52.126.108	12,44	34.012.030	9,53	53,26
3	84 - Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών.	31.689.485	7,57	29.667.554	8,32	6,82
4	20 - Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών	23.727.628	5,66	29.548.670	8,28	-19,70
5	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά κα τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών.	23.253.949	5,55	6.677.914	1,87	248,22
6	34 - Σαπούνια, οργανικές ουσίες επιφανειακής δράσης, παρασκευάσματα για πλύσιμο (αλκίβες), παρασκευάσματα λιπαντικά, κεριά τεχνητά, κεριά παρασκευασμένα, προϊόντα συντήρησης, κεριά και παρόμοια είδη, πάστες για προπλάσματα, "κεριά για την οδοντοτεχνική" και συνθέσεις για την οδοντοτεχνική με βάση το γύψο.	19.724.359	4,71	5.623.805	1,58	250,73
7	24 - Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού.	15.373.977	3,67	16.730.238	4,69	-8,11
8	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώδεις ύλες. Κεριά ορυκτά.	14.139.475	3,38	10.363.375	2,90	36,44
9	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από καουτσούκ	11.416.998	2,73	11.683.052	3,27	-2,28
10	26 - Μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες	8.150.320	1,95	1.266	0,00	643.685,15
11	76 - Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	6.420.555	1,53	7.426.783	2,08	-13,55
12	33 - Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή. Προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού παρασκευασμένα και καλλυντικά παρασκευάσματα	5.751.791	1,37	7.368.381	2,07	-21,94
13	25 - Αλατι, θείο, γαίες και πέτρες, γύψος, ασβέστης και τσιμέντα 32 - Δεψικά και βαφικά εκχυλίσματα.	5.069.105	1,21	2.087.512	0,59	142,83
14	Ταννίνες και τα παράγωγά τους. Χρωστικά και άλλες χρωστικές ύλες, χρώματα επίχρσης και βερνίκια. Μαστίχες (στόκοι). Μελάνια.	4.242.237	1,01	19.597.012	5,49	-78,35
15	56 - Βάτες, πιλήματα και υφάσματα μη υφασμένα. Νήματα ειδικά. Σπάγκοι, σχοινιά και χοντρά σχοινιά. Είδη σχινοποιίας.	3.657.754	0,87	1.489.976	0,42	145,49
16	61 - Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, πλεκτά.	3.110.710	0,74	3.093.287	0,87	0,56
17	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	2.774.572	0,66	7.356.589	2,06	-62,28
18	40 - Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	2.759.553	0,66	395.967	0,11	596,91
19	21 - Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	2.693.488	0,64	2.010.828	0,56	33,95
20	68 - Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο, αμιάντο, μαρμαρυγία ή ανάλογες ύλες	2.275.754	0,54	2.008.399	0,56	13,31

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

**ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΡΩΣΙΑ-20 ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (2007-2008)**

Ελληνικές εισαγωγές ρωσικών προϊόντων		2008		2007		Μεταβολή (%)
		Αξία (€)	Μερίδιο (%)	Αξία (€)	Μερίδιο (%)	
α/α	ΣΥΝΟΛΟ	4.454.048.615	100,00	3.130.302.437	100,00	42,29
1	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώδεις ύλες. Κερία ορυκτά.	3.862.543.009	86,72	2.496.430.966	79,75	54,72
2	76 - Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	221.454.790	4,97	256.113.790	8,18	-13,53
3	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	147.549.544	3,31	110.161.190	3,52	33,94
4	10 - Δημητριακά	52.722.036	1,18	88.631.626	2,83	-40,52
5	44 - Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	26.679.288	0,60	46.921.658	1,50	-43,14
6	31 - Λιπάσματα	18.573.740	0,42	5.419.070	0,17	242,75
7	74 - Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	18.037.323	0,40	48.749.607	1,56	-63,00
8	84 - Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών.	16.589.935	0,37	1.202.066	0,04	1.280,12
9	48 - Χαρτί και χαρτόνια. Τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι.	16.224.891	0,36	13.868.840	0,44	16,99
10	15 - Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά. Προϊόντα της διάσπασης αυτών. Λίπη βρώσιμα επεξεργασμένα. Κερία ζωικής ή φυτικής προέλευσης.	14.707.162	0,33	19.389.099	0,62	-24,15
11	43 - Γουνοδέρματα και γουναρικά. Τεχνητά γουνοδέρματα.	10.809.049	0,24	9.196.115	0,29	17,54
12	47 - Πολτοί από ξύλο ή από άλλες κυτταρινικές ινώδεις ύλες. Χαρτί ή χαρτόνι για ανακύκλωση (απορρίμματα και αποκόμματα)	8.726.605	0,20	561.483	0,02	1.454,21
13	23 - Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφές παρασκευασμένες για ζώα.	7.339.844	0,16	8.165.479	0,26	-10,11
14	40 - Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	5.326.363	0,12	2.339.582	0,07	127,66
15	29 - Οργανικά χημικά προϊόντα	4.887.661	0,11	3.599.621	0,11	35,78
16	28 - Ανόργανα χημικά προϊόντα. Ενώσεις ανόργανες ή οργανικές των πολύτιμων μετάλλων, των ραδιενεργών στοιχείων, των μετάλλων των σπανίων γαιών ή των ιστόπων.	4.687.704	0,11	1.607.761	0,05	191,57
17	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών.	2.204.882	0,05	548.637	0,02	301,88
18	22 - Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξύδι	1.997.542	0,04	1.192.795	0,04	67,47
19	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από καουτσούκ	1.755.998	0,04	949.962	0,03	84,85
20	87 - Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα για χειραίετες μεταφορές, τα μέρη και εξαρτήματά τους.	1.627.921	0,04	2.839.031	0,09	-42,66

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το 2009 ο συνολικός όγκος εμπορίου παρουσίασε μείωση κατά -30% σε σχέση με το 2008 φθάνοντας τα 2,711 δις. ευρώ (έναντι €3,8 δις το 2008).

Το εμπορικό ισοζύγιο παρέμεινε αρνητικό για την Ελλάδα (-2.242,8 εκατομμύρια ευρώ) και περιορίστηκε κατά -44% σχεδόν έναντι του 2008 (-4.035). Το μεγάλο έλλειμμα που παρουσιάζεται οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στις ελληνικές εισαγωγές πετρελαιοειδών και φυσικού αερίου.

Ελληνικές εξαγωγές:

Οι ελληνικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά -44%, το 2009. φθάνοντας τα \$234,5 εκ., Ευρώ έναντι 418,8 εκατομμύρια το 2008. Η μείωση της αξίας των Ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία οφείλεται κυρίως στην μείωση των γενικών εισαγωγών της Ρωσίας κατά το 2009.

Θεωρείται ότι η ενίσχυση των ελληνικών προσπαθειών την τελευταία διετία πριν την οικονομική κρίση, συνέβαλε σημαντικά στην εξέλιξη αυτή. Παρότι το 2009 υπήρξε μείωση του Εμπορίου και από τις δύο πλευρές λόγω οικονομικής κρίσης υπάρχουν προϋποθέσεις για ενδυνάμωση του διμερούς εμπορίου λόγω ανάκαμψης της Ρωσικής οικονομίας.

Την πρώτη θέση συνεχίζουν να καταλαμβάνουν οι εξαγωγές γουνοδερμάτων και γουναρικών (70.743 εκατομμύρια ευρώ), οι οποίες το 2009 σημείωσαν μείωση κατά -51% έναντι του 2008. Η αξία τους καταλαμβάνει ποσοστό 30% των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία.

Αμέσως μετά ως προς την αξία των ελληνικών εξαγωγών παραμένουν οι εξαγωγές νωπών φρούτων οι οποίες μειώθηκαν το 2009 και ανήλθαν σε €32,743 εκ αποτελώντας το 13,94% των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία.

Ακολούθως, οι εξαγωγές καπνού οι οποίες αυξήθηκαν το 2009 και ανήλθαν σε €18,304 εκ αποτελώντας το 7,79% των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία.

Οι εξαγωγές καλλυντικών διατήρησαν τα υψηλά επίπεδα του προηγούμενου έτους, καταγράφοντας μικρή πτώση κατά 15,7%, ανερχόμενες στα 17,220 εκατομμύρια ευρώ.

Οι εξαγωγές κονσερβοποιημένων φρούτων μειώθηκαν σημαντικά κατά -47,8% έναντι του προηγούμενου έτους. Ανήλθαν σε 12,9 εκατομμύρια ευρώ.

Επίσης τα προϊόντα αλουμινίου αποτελούν ένα ακόμα 'δυνατό' εξαγόμενο προϊόν της Ελλάδας, τα οποία αυξήθηκαν κατά 40,6%. Τέλος οι μηχανές συσκευών και υλικών ηλεκτρικών σημείωσαν μείωση κατά 65,2% και ανήλθαν σε €8,749 εκατομμύρια.

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός πως, κάποιες κατηγορίες προϊόντων όπως, οι λέβητες και πυρηνικοί αντιδραστήρες σημείωσαν πτώση -74,19%. Αντίθετα Ιδιαίτερα σημαντική αύξηση παρουσίασε η κατηγορία καουτσούκ και τεχνουργήματα η αξία των εξαγωγών της οποίας ανήλθε σε €2,7 εκ. έναντι μόλις €0,11 εκ. το 2008.

Ελληνικές εισαγωγές:

Το 2009, οι ελληνικές εισαγωγές από τη Ρωσία παρουσίασαν σημαντική μείωση κατά -42,29% και, σε απόλυτη αξία, περιορίστηκαν στα 3,130 εκ. ευρώ, έναντι 4,454 εκ. ευρώ το 2008.

Οι εισαγωγές ρωσικών προϊόντων αποτελούνται κυρίως από προϊόντα πετρελαίου και φυσικού αερίου τα οποία καταλαμβάνουν ποσοστό 79,75% των ελληνικών εισαγωγών από τη Ρωσία. Η αξία τους το 2009 ανήλθε σε €2,496 δις σημειώνοντας μείωση κατά 54,72%. Στη δεύτερη θέση συνεχίζουν να βρίσκονται οι εισαγωγές αργιλίου και των προϊόντων του οι οποίες σημείωσαν μείωση έναντι του 2008 κατά 13,53% και ανήλθαν σε €256 εκατομμύρια αποτελώντας μόλις το 5% των εισαγωγών μας από τη Ρωσία. Ακολουθούν οι εισαγωγές χυτοσιδήρου σιδήρου και χάλυβα οι οποίες σε αντίθεση με το 2008

οπότε και είχαν μειωθεί (-15,4%), παρουσίασαν αύξηση κατά 34% και ανήλθαν σε €147,5 εκατομμύρια . Στην τέταρτη θέση εξακολουθούν να βρίσκονται οι εισαγωγές δημητριακών παρά τη σημαντική μείωση που παρουσίασαν κατά 40,5% , ενώ στην πέμπτη θέση κατατάσσονται πλέον οι εισαγωγές ξυλείας οι οποίες, όμως, επίσης σημείωσαν κάμψη κατά 43,1%.

ΔΙΑΦΩΡΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΣΙΑ-20 ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (2009)

Ελληνικές εξαγωγές στη Ρωσία		2009		2008		Μεταβολή (%)
		Αξία (€)	Μερίδιο (%)	Αξία (€)	Μερίδιο (%)	
α/α	ΣΥΝΟΛΟ	234.545.027	100,00	418.876.702	100,00	-44%
1	43 - Γουνοδέρματα και γουναρικά. Τεχνητά γουνοδέρματα.	70.743.518	30	143.387.684	34,23	-51
2	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονικών	32.743.518	13,94	52.126.108	12,44	-37,1
3	24 - Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού.	18.304.823	7,80	15.373.977	3,67	+19,06
4	34 - Σαπούνια, οργανικές ουσίες επιφανειακής δράσης, παρασκευάσματα για πλύσιμο (αλυσίβες),.	17.220.466	7,3	19.724.359	4,71	-12,69
5	20 – Κονσερβοποιημένα φρούτα-λαχανικά	12.391.222	5,2	23.777.628	5,66	-47,8
6	76 - Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	9.683.289	4,1	6.420.555	1,53	+50,81
7	85 – Μηχανές – Συσκευές- Ηλεκτρικές	8.749.777	3,7	23.530.949	5,55	-62,81
8	84 – Πυρηνικοί ανηδραστήρες, λέβητες	8.207.457	3,4	31.689.485	7,57	-74,10
9	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από καουτσούκ	8.181.587	3,4	11.416.998	2,73	-28,33
10	56- Βάτες, υφάσματα	4.704.534	2%	-----	-----	---
11	03 –Ψάρια, και μαλακόστρακα	4.320.499	1,8	7.426.783	2,08	-41,82
12	33 - Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή. Προϊόντα αρωματοποιίας ή καλλωπισμού παρασκευασμένα και καλλυντικά παρασκευάσματα	4.123.277	1,7	5.751.791	1,37	-28,31
13	27 – Ορυκτά καύσιμα	3.766.075	1,6	14.129.475	3,38	-73,34
14	32 - Δεφικά και βαφικά εκχυλίσματα. Ταννίνες και τα παράγωγά τους. Χρωστικά και άλλες χρωστικές ύλες, χρώματα επίχρισης και βερνίκια. Μαστίχες (στόκοι). Μελάνια.	2.730.253	1,16	4.242.237	0,95	-35,64
15	56 - Βάτες, πιλήματα και υφάσματα μη υφασμένα. Νήματα ειδικά. Σπάγκοι, σχοινιά και χοντρά σχοινιά. Είδη σχινοποιίας.	3.657.754	1,55	1.489.976	0,35	+145,49
16	61 - Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, πλεκτά.	3.110.710	1,32	3.093.287	0,7	+0,56
17	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	2.774.572	1,18	7.356.589	0,16	-62,28
18	40 - Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	2.759.553	1,17	395.967	0,11	+596,91
19	21 - Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	2.693.488	1,14	2.010.828	0,56	+33,94
20	68 - Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο, αμιάντο, μαρμαρυγία ή ανάλογες ύλες	2.275.754	0,97	2.008.399	0,56	+13,31

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

**ΔΙΑΡΘΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΣΙΑ-20 ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (2009)**

Ελληνικές εισαγωγές ρωσικών προϊόντων		2009		2008		Μεταβολή (%)
		Αξία (€)	Μερίδιο (%)	Αξία (€)	Μερίδιο (%)	
α/α	ΣΥΝΟΛΟ	2.477.328.297	100,00	4.544.048.615	100,00	45,48
1	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώδεις ύλες. Κεριά ορυκτά.	2.188.283.739	69,91	3.862.543.009	86,72	-43,34
2	76 - Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	81.200.059	2,59	221.454.790	4,97	-63,33
3	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	63.678.429	2,03	147.549.544	3,31	-56,84
4	74 - Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	42.402.076	1,35	18.037.323	0,40	+135,07
5	48 - Χαρτί και χαρτόνια. Τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνια.	16.146.012	0,51	42.402.076	1,69%	-61,92
6	15 - Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά. Προϊόντα της διάσπασης αυτών. Λίπη βρώσιμα επεξεργασμένα. Κεριά ζωικής ή φυτικής προέλευσης.	14.818.872	0,47	14.707.162	0,33	+0,75
7	44 - Ξυλεία	10.225.942	0,32	26.679.288	0,60	-61,67
8	31 - Λιπάσματα	8.095.997	0,25	18.573.740	0,42	-56,41
9	28 - Χημικά	7.097.999	0,20	----	----	----
10	47 - Πολτοί από ξύλο ή από άλλες κυτταρινικές ινώδεις ύλες. Χαρτί ή χαρτόνια για ανακύκλωση (απορρίμματα και αποκόμματα)	6.060.770	0,19	8.726.605	0,20	-30,54
11	12 - Άλλα ελαιώδη	4.919.345	0,15	----	----	----
12	10 - Δημητριακά	4.919.345	0,15	----	----	----
13	43 - Γουνοδέρματα και γουναρικά. Τεχνητά γουνοδέρματα.	4.618.530	0,14	10.809.049	0,24	-57,27
14	87 - Οχήματα	4.461.478	0,14	1.627.921	0,04	+174,05
15	40 - Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	3.233.776	0,10	5.326.363	0,12	-39,28
16	84 - Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών.	2.917.024	0,09	16.898.880	0,19	-82,41
17	22 - Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξύδι	1.927.524	0,06	1.997.542	0,04	-3,5
18	23 - Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφές παρασκευασμένες για ζώα.	1.498.830	0,04	7.339.844	0,16	-79,570
19	88- Προϊόντα αεροναυπηγικής	1.472.940	0,04	----	----	----
20	29 - Οργανικά χημικά προϊόντα	1.031.509	0,03	4.887.661	0,11	-78,67

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Για το 2010, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των εξαγωγών της Ελλάδος προς τη Ρωσία της τάξεως του 37,18% και μεγάλη αύξηση των εξαγωγών των προϊόντων προέλευσης Ρωσίας προς τη χώρα μας κατά +57,74%.

Πιο συγκεκριμένα το έτος 2010 οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν σε 321,75 εκατ. Ευρώ έναντι 234,54 εκατομμύρια ευρώ το 2009. Παράλληλα, οι Ρωσικές εξαγωγές προς Ελλάδα παρουσίασαν μεγάλη

αύξηση κατά +57,74% και από 2,95 δισ. ευρώ το 2009 ανήλθαν σε 4,66 δισ. ευρώ το 2010. Ο όγκος εμπορίου παρουσίασε αύξηση κατά +56,23% και από 3,19 δισ. Ευρώ το 2009 ανήλθε σε 4,99 δισ. ευρώ το 2010. Αυτή η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δασμολογικών κατηγοριών, Γουναρικά και Γουνοδέρματα, Ροδάκινα, Ψάρια νωπά, Συσκευές τηλεφωνίας και των υπόλοιπων δασμολογικών κατηγοριών.

Οι εξαγωγές της Ρωσίας παρουσίασαν σημαντική αύξηση κατά +57,74% % που οφείλεται στην αύξηση των εξαγωγών: Λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο), Φυσικό αέριο, πετρέλαιο εσωτερικής καύσης.

Η αύξηση του εμπορικού ελλείμματος με την Ρωσία ήταν σημαντική, αφού το αρνητικό μας ισοζύγιο με την χώρα αυτή αυξήθηκε κατά +59,51% και ανήλθε σε -4,34 δισ. ευρώ έναντι αρνητικού ισοζυγίου της τάξεως των -2,72 δισ. ευρώ το 2009.

ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΓΑΘΩΝ

<i>ΛΕΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ</i>	<i>2010 (σε Ευρώ)</i>	<i>2009 (σε Ευρώ)</i>	<i>ΜΕΤΑΒΟΛΗ (σε %)</i>
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	321.751.885	234.543.887	+37,18
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΡΩΣΙΑΣ	4.668.914.942	2.959.729.909	+57,74
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	4.990.666.827	3.194.273.796	+56,23
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΊΣΟΖΥΓΙΟ	-4.347.163.057	-2.725.186.022	+59,51

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Επίσης, παρατηρούμε ότι οι ελληνικές εξαγωγές προϊόντων στην Ρωσία είναι λιγότερο συγκεντρωμένες σε κατηγορίες προϊόντων, αφού τα 10 πρώτα Ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα κατέχουν το 54,28% του συνόλου των προϊόντων, ενώ οι Ρωσικές εξαγωγές στην Ελλάδα αφορούν κατά μεγάλο μέρος σε εξαγωγές προϊόντων ενέργειας.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΡΩΣΙΑ 2010

Δασμολογική Κατηγορία	Περιγραφή	2010	% επί του συνόλου	2009	Μεταβολή %
43.03.10.90	Γουνοδέρματα	95.572.587	29,70	70.528.549	+35,50
08.09.30.90	Ροδάκινα	16.916.239	5,25	9.457.127	+78,87
85.17.69.90	Συσκευές τηλεφωνίας	12.464.302	3,87	80.114	+15.458,00
08.10.50.00	Ακτινίδια	12.250.833	3,80	11.145.196	+9,92
24.01.10.60	Καπνά ανατολικού τύπου	10.948.590	3,26	11.781.983	-7,07
34.05.30.00	Στιλβώματα για αμαξώματα	9.827.091	3,05	15.534.049	-36,73
89.01.90.10	Πλοία για θάλασσα ναυσιπλοΐα	5.997.900	1,86	-----	-----
08.09.30.10	Ροδάκινα, μπρουνιά και νεκταρίνια	5.854.562	1,81	2.213.388	+164,50
08.10.10.00	Φράουλες	5.687.013	1,76	6.347.508	-10,40
56.01.22.10	Πετσέτες, πάνες, από συνθετικές ίνες κλπ.	5.586.458	1,73	3.864.677	+44,55
27.10.19.21	Ειδικό καύσιμο αεριοθούμενων	5.146.504	1,59	3.335.847	+54,27
20.07.99.50	Πολτοί φρούτων	4.746.811	1,47	-----	-----
76.06.91.00	Πλάκες, ταινίες, φύλλα από αργίλιο αμιγές	4.671.609	1,45	4.564.349	+2,34
15.09.10.90	Ελαιόλαδο, άλλα	4.650.407	1,44	1.965.329	+136,62
03.02.69.99	Ψάρια νωπά θάλασσας, άλλα	4.607.348	1,43	2.144.507	+114,84
76.07.20.10	Φύλλα, ταινίες αργιλίου σε υπόθεμα	4.383.335	1,36	3.079.430	+42,34
20.07.99.39	Εσπεριδοειδή, άλλα	3.612.490	1,12	734.726	+391,67
20.05.70.00	Ελιές	3.478.732	1,08	1.319.295	+163,68
84.28.10.20	Ανελκυστήρες και αναβάτες φορτίου	3.285.980	1,02	1.528.081	+115,03
39.21.90.10	Πλάκες, μεμβράνες, ταινίες από πλαστικές ύλες, άλλα	3.279.551	1,01	-----	-----

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΡΩΣΙΑ 2010

Δασμολογική Κατηγορία	Περιγραφή	2010	% επί του συνόλου	2009	Μεταβολή %
27.09.00.90	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο), άλλα	2.749.413.361	58,88	1.429.893.687	+92,28
27.11.21.00	Φυσικό αέριο	579.247.570	12,40	411.240.151	+40,85
27.10.19.45	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης περιεκτικότητας σε θείο άνω του 0,05% αλλά κάτω από 0,2%	550.496.406	11,79	360.285.130	+52,79
27.10.19.51	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης που προορίζεται να υποστεί καθορισμένη επεξεργασία	170.375.149	3,64	327.086.662	-47,91
76.01.10.00	Αργίλιο όχι σε κράμα	118.506.111	2,53	54.939.047	+115,70
27.10.19.31	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης που προορίζεται να υποστεί καθορισμένη επεξεργασία	78.988.107	1,69	71.268.454	+10,83
27.10.19.61	Πετρέλαιο εσωτερικής περιεκτικότητας σε θείο κάτω από 1%	56.792.504	1,21	9.157.790	+520,15
74.03.11.00	Κάθοδοι και τμήματα καθόδων χαλκού	52.776.524	1,13	35.693.837	+47,85
76.01.20.10	Κράματα αργιλίου, πρωτεύοντα	45.004.936	0,96	23.121.987	+94,64
27.10.19.65	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης περιεκτικότητας σε θείο άνω του 2% και κάτω από 2,8%	21.117.175	0,45	3.652.017	+478,23
72.04.49.90	Απορρίμματα σιδήρου ή χάλυβα, άλλα	13.874.939	0,29	12.702.546	=9,22
72.08.39.00	Προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα με πάχος κάτω των 3mm	13.869.330	0,29	16.028.643	-13,47
48.01.00.00	Χαρτί εφημερίδων σε κυλίνδρους ή φύλλα	13.740.404	0,29	13.895.852	-1,11
27.10.19.63	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης περιεκτικότητας σε θείο άνω του 1% και κάτω από 2%	12.858.249	0,27	20.444.042	-37,10
27.01.12.90	Λιθάνθρακες, άλλοι	12.229.760	+168,026	2.075.488	+489,24
15.12.11.91	Λάδια ακατέργαστα ηλιοτρόπιου	11.836.901	0,25	12.202.594	-2,99
72.08.37.00	Προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα με πάχος 4,75mm	11.168.923	0,23	6.944.749	+60,82
72.04.49.10	Απορρίμματα σιδήρου ή χάλυβα, κομματιασμένα	10.794.548	0,23	5.715.515	+88,86
27.10.19.69	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης περιεκτικότητας σε θείο άνω 2,8%	10.696.597	0,22	-----	-----
10.01.90.99	Σιτάρι και σμιγάδι, άλλα	9.790.220	0,20	3.650.319	+168,20

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το 2011 παρατηρούμε ότι, συνεχίστηκε η ανοδική πορεία των εξαγωγών μας προς Ρωσία, αν και με ελαφρώς χαμηλότερο ρυθμό από το προηγούμενο έτος 22,6% (2010: 37,18%) φτάνοντας σε αξία τα 394,3 εκ. ευρώ (2010: 321,75 εκατ. ευρώ. Την ίδια στιγμή οι εισαγωγές μας από την ίδια χώρα μειώθηκαν κατά 15,2% και έφτασαν τα 4,05 δις (2010: 4,7 δις). Ο όγκος εμπορίου παρουσίασε μείωση κατά 13,1% και από 5,1 δις. Ευρώ το 2010 έπεσε στα 4,4 δις. Ευρώ το 2011. Τέλος το χρόνιο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου περιορίστηκε κατά 18,2% φτάνοντας τα 3,6 δις ευρώ.

Κυριότερο εξαγωγικό προϊόν της χώρας μας προς την Ρωσία παραμένουν οι γούνες καλύπτοντας το 25,8 επί του συνόλου. Στη συνέχεια βρίσκονται οι συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας σημειώνοντας εντυπωσιακή αύξηση 127,7% έναντι του προηγούμενου έτους, όπως αύξηση (+216.35%) σημείωσαν και

τα ολοκληρωμένα κυκλώματα που ανήκουν στην ίδια διψήφια κατηγορία. Ακολουθούν οι φράουλες και τα ακτινίδια, τα οποία κατέγραψαν εξαιρετική άνοδο της τάξης του 86,9% και ξεπέρασαν τα ροδάκινα και τα κεράσια. Αξιόλογη επίσης είναι και η αύξηση των εξαγωγών στην κατηγορία των σιλβωμάτων 36,78% όπως και στα ορυκτέλαια 56,16% τους ανελκυστήρες 33,86% και τις συσκευές παραγωγής ψύχους 86,31%, αλλά και ιδιαίτερα στους χάλκινους σωλήνες και στα φύλλα αλουμινίου, κατηγορία η οποία επίσης ξεπερνά τα 9 εκ. ευρώ. Τέλος, θεωρούμε σημαντικό να υπογραμμίσουμε την σταθερή αύξηση των εξαγωγών του ελαιολάδου (παρόλο που απέχει αρκετά από τις πραγματικές δυνατότητες της χώρας μας) και του μαρμάρου. Αρνητικά σημεία η κατηγορία των ιχθυηρών, η οποία για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια σημείωσε κάμψη αλλά και η συνέχιση της πτώσης των εξαγωγών καπνών.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΣΙΑ 2011

α/α	ΚΣΟ	ΠΡΟΪΟΝ	2011	2010	Μεταβολή	Μερίδιο
1	43.03	Γούνες	101.656.186	95.596.994	6,34%	25,8%
2	85.17	Ηλεκτρικές Συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας	33.959.518	14.909.478	127,77%	8,6%
3	08.10	Φράουλες, ακτινίδια	33.656.175	18.002.663	86,95%	8,5%
4	08.09	Ροδάκινα, Κεράσια	31.559.674	25.400.707	24,25%	8,0%
5	34.05	Στιλβώματα για παπούτσια, πατόματα, έπιπλα αμαξώματα κλπ	14.084.770	10.297.392	36,78%	3,6%
6	24.01	Καπνά	10.429.506	15.468.726	-32,58%	2,6%
7	27.10	Ορυκτέλαια	9.194.802	5.887.957	56,16%	2,3%
8	85.42	Ολοκληρωμένα κυκλώματα	8.591.713	2.715.918	216,35%	2,2%
9	20.07	Γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες κλπ	8.574.396	11.559.126	-25,82%	2,2%
10	74.11	Χάλκινοι Σωλήνες	8.348.204	1.132.743	636,99%	2,1%
11	03.02	Ψάρια νοπά	8.100.128	10.388.486	-22,03%	2,1%
12	56.01	Βάτες	6.845.824	5.586.458	22,54%	1,7%
13	84.28	Ανελκυστήρες	6.805.339	5.084.018	33,86%	1,7%
14	76.06	Πλάκες, ταινίες και φύλλα από αργίλιο	6.340.068	4.671.609	35,71%	1,6%
15	84.18	Συσκευές για τη παραγωγή ψύχους	6.301.622	3.382.300	86,31%	1,6%
16	15.09	Ελαιόλαδο	6.027.527	4.810.484	25,30%	1,5%
17	20.08	Κομπόστες	4.154.064	3.650.940	13,78%	1,1%
18	26.08	Μεταλλεύματα ψευδαργύρου	4.132.585	0	-	1,0%
19	08.05	Εσπεριδοειδή	4.050.359	859.570	371,21%	1,0%
20	20.05	Ελιές	3.744.001	3.626.132	3,25%	0,9%
21	76.07	Φύλλα, ταινίες λεπτά από αργίλιο	3.024.313	4.383.335	-31,00%	0,8%
22	39.21	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες από πλαστικές ύλες	3.016.631	5.560.983	-45,75%	0,8%
23	39.20	Άλλες Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες από πλαστικές ύλες	2.633.243	129.883	1927,40%	0,7%
24	08.08	Μήλα	2.199.092	2.448.314	-10,18%	0,6%
25	68.02	Μάρμαρο	2.040.213	655.742	211,13%	0,5%
ΣΥΝΟΛΟ			394313206	321792208	22,54%	100%

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Όσον αφορά στις εισαγωγές της χώρας μας από την Ρωσία, αυτές παρουσίασαν μείωση κατά +15,4%. Η πτώση ανάγεται κυρίως στην κατηγορία του πετρελαίου όπου οι εισαγωγές συρρικνώθηκαν κατά 38,72%. Τα λοιπά ενεργειακά προϊόντα (ορυκτέλαιο και φυσικό αέριο) κινήθηκαν ανοδικά. Στην κατηγορία των μετάλλων η εικόνα είναι αμφίροπη με το ακατέργαστο αλουμίνιο και τα απορρίμματα αυτού καθώς και τα ελάσματα σιδήρου ή χάλυβα να καταγράφουν άνοδο ενώ τα παλιοσίδηρα, και τα χάλκινα σύρματα πτώση. Επισημαίνεται η δυναμική εμφάνιση της κατηγορίας των δημητριακών (σιτάρι,

καλαμπόκι και πλιγούρι) που μαζί ξεπερνούν τα 46 εκ. ευρώ. Άλλα εισαγόμενα προϊόντα συνιστούν τα ακατέργαστα γουνοδέρματα, το καουτσούκ, τα λιπάσματα, το χαρτί και η ξυλεία.

Γενικά, παρατηρούμε ότι οι ελληνικές εξαγωγές προϊόντων στην Ρωσία αν και εξαιρετικά μικρές σε μέγεθος εμφανίζουν μεγάλη διασπορά σε είδη. Αντιθέτως οι Ρωσικές εξαγωγές στην Ελλάδα αφορούν κατά μεγάλο μέρος σε εξαγωγές προϊόντων ενέργειας και ακολουθούν άλλες πρώτες ύλες.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΡΩΣΙΑ 2011

α/α	ΚΣΟ	ΠΡΟΪΟΝ	2011	2010	Μεταβολή	Μερίδιο
1	27.09	Ακατέργαστο Πετρέλαιο	1720644882	2807794791	-38,72%	42,47%
2	27.10	Ορυκτέλαια	1136363017	985564911	15,30%	28,05%
3	27.11	Φυσικό Αέριο	817988511	579247570	41,22%	20,19%
4	76.01	Ακατέργαστο Αλουμίνιο	181907155	163511047	11,25%	4,49%
5	72.08	Ελάσματα Σιδήρου ή χάλυβα	43998856	28766770	52,95%	1,09%
6	10.01	Σιτάρι	33394137	9790220	241,10%	0,82%
7	72.04	Παλιοσίδηρα	12702419	24669487	-48,51%	0,31%
8	10.05	Καλαμπόκι	11848414	0	-	0,29%
9	43.01	Γουνοδέρματα ακατέργαστα	10511959	4859133	116,33%	0,26%
10	40.02	Καουτσούκ	7780990	5342823	45,63%	0,19%
11	31.05	Λιπάσματα από άζωτο, φωσφόρο και κάλιο	7143737	3817544	87,13%	0,18%
12	31.04	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά καλιούχα	6509053	6544393	-0,54%	0,16%
13	28.03	Αιθάλες από άνθρακα	5906508	4120023	43,36%	0,15%
14	76.02	Απορρίμματα Αλουμινίου	4620509	3117334	48,22%	0,11%
15	48.01	Χαρτί εφημερίδων σε κυλίνδρους ή σε φύλλα	4156169	13740404	-69,75%	0,10%
16	15.12	Ηλιέλαιο	4096349	12191763	-66,40%	0,10%
17	74.08	Σύρματα από χαλκό	3563920	9122953	-60,93%	0,09%
18	44.07	Ξυλεία	3374788	6144015	-45,07%	0,08%
19	44.12	Ξυλεία Κόντρα Πλακέ	3219786	4081695	-21,12%	0,08%
20	48.04	Χαρτί και χαρτόνια άλλα	3009609	2862070	5,15%	0,07%
21	10.03	Πλιγούρι	2832022	327319	765,22%	0,07%
22	47.03	Πολτός ξύλου	2216353	1264577	75,26%	0,05%
23	39.07	Πολυακετάλες (πλαστικά)	2142357	0	-	0,05%
24	23.06	Ζωοτροφές	1930574	2700358	-28,51%	0,05%
25	44.03	Ξυλεία ακατέργαστη	1620465	844278	91,94%	0,04%
ΣΥΝΟΛΟ			4051909063	4794233309	-15,48%	100,00%

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το 2012 η πορεία του διμερούς εμπορίου ανάμεσα σε Ελλάδα και Ρωσία παρουσίασε την εξής εικόνα:

ΛΕΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	2012 (σε Ευρώ)	2011 (σε Ευρώ)	μεταβολή (επί τοις %)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	467.651.720	411.898.856	+13,53
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΡΩΣΙΑΣ	6.011.732.120	4.891.638.814	+22,89
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	6.479.383.840	5.303.537.670	+22,17
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-5.544.080.400	-4.479.739.958	+23,75

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Κατά το τρέχον έτος παρατηρήθηκε αύξηση των ελληνικών εξαγωγών κατά 13,53% γεγονός που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξαγωγών των δασμολογικών κατηγοριών, γουνοδέρματα, ακτινίδια, φράουλες, ροδάκινα, ενώ εντυπωσιακή είναι η αύξηση που παρουσιάζει η κατηγορία, πολτοί καρπών και φρούτων, μαρμελάδες. Σημαντική επίσης είναι η αύξηση των εξαγωγών των κατηγοριών ηλεκτρικοί ανελκυστήρες και νεκταρίνια και χρώματα επίχρυσης και βερνίκι.

Αξίζει να σημειωθεί πως το μεγαλύτερο ποσοστό των δασμολογικών κατηγοριών των ελληνικών εξαγωγών παρουσιάζει αύξηση.

Τονίζεται πως οι εξαγωγές της δασμολογικής κατηγορίας γουνοδέρματα είναι στην πραγματικότητα μεγαλύτερες, διότι μεγάλος αριθμός Ρώσων αγοραστών προβαίνουν σε ιδιωτικές αγορές όταν επισκέπτονται την Ελλάδα, είτε ως τουρίστες είτε ως επισκέπτες οργανωμένων προς τούτο εκδρομών, τις οποίες πραγματοποιούν τουριστικά γραφεία σε συνεννόηση με ελληνικές επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας γουνών. Πλην όμως δεν υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία γι' αυτές τις αγορές και επομένως δεν μπορούμε να προβούμε σε οιαδήποτε εκτίμηση για το μέγεθός τους.

Ανησυχία προκαλεί όμως το γεγονός ότι η δασμολογική κατηγορία ελαιόλαδο εμφανίζει μικρή μείωση, παρόλο το συγκριτικό πλεονέκτημα ποιότητας του ελληνικού ελαιολάδου έναντι των ανταγωνιστικών, στη ρωσική αγορά, ισπανικού και ιταλικού.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΣΙΑ 2012

Δασμ. κατ/ρία	Περιγραφή	2012	% επί συνόλου	2011	Μεταβολή 2011/2012 %
43.03.10.90	Γουνοδέρματα	108.407.892	23,18	102.309.654	+5,96
08.10.50.00	Ακτινίδια	27.749.075	5,93	18.285.103	+51,75
08.09.30.90	Ροδάκινα	27.492.481	5,87	17.929.757	+53,33
20.07.99.50	Πολτοί καρπών και φρούτων, μαρμελάδες	23.367.240	4,99	3.460.593	+575,23
08.10.10.00	Φράουλες	23.225.846	4,96	15.686.009	+48,06
85.17.69.90	Ηλεκτρικές συσκευές για ενσύρματη τηλεφωνία	14.234.013	3,04	23.175.165	-38,58
32.08.10.90	Χρώματα επίχρυσης και βερνίκια	13.795.162	2,94	-----	-----
84.28.10.20	Ηλεκτρικοί ανελκυστήρες	11.906.509	2,54	5.351.278	+122,49
08.09.30.10	Μπρουνιόν και νεκταρίνια	11.105.818	2,37	4.219.663	+81,05
24.01.10.60	Καπνά sun cured ανατολικού τύπου	10.642.116	2,27	8.501.443	+25,18
03.02.84.90	Λαβράκια, άλλα	8.700.879	1,86	-----	-----
26.08.00.00	Μεταλλεύματα ψευδαργύρου	7.284.965	1,55	8.441.389	-13,69
76.06.91.00	Πλάκες, ταινίες από αργίλιο αμιγές	7.191.804	1,53	5.977.157	+20,32
56.01.22.10	Πετσέτες και ταμπόν υγείας, πάνες και παρόμοια είδη υγιεινής	6.087.264	1,30	6.845.824	-11,08
15.09.10.90	Ελαιόλαδο	6.034.116	1,29	6.323.904	-4,58

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Εντυπωσιακή είναι η αύξηση των ρωσικών εξαγωγών προς Ελλάδα που οφείλεται, αποκλειστικά, στην αύξηση των εξαγωγών προϊόντων ενέργειας. Παρατηρούμε δε ότι οι πρώτες έξι δασμολογικές κατηγορίες, οι οποίες όλες αναφέρονται σε προϊόντα ενέργειας, καταλαμβάνουν το συντριπτικό ποσοστό των ρωσικών εξαγωγών και ανέρχονται αθροιστικά στο 94,44% του συνόλου. Δίχως δε αυτές τις έξι δασμολογικές κατηγορίες το εμπορικό ισοζύγιο θα ήταν πλεονασματικό για τη χώρα μας.

Αντιθέτως, οι ελληνικές εξαγωγές παρουσιάζουν έντονη διαφοροποίηση με τις πρώτες δεκαπέντε σε αξία δασμολογικές κατηγορίες να αποτελούν αθροιστικά το 63,03% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΡΩΣΙΑ 2012

Δασμ. κατ/ρία	Περιγραφή	2012	% επί συνόλου	2011	Μεταβολή 2011/2012 %
27.09.00.90	Ακατέργαστο πετρέλαιο, άλλα	3.416.268.078	56,82	2.045.236.183	+67,03
27.11.21.00	Φυσικό αέριο	920.163.089	15,30	817.988.511	+12,49
27.10.19.47	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλούχα ορυκτά, άλλα, περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο μεταξύ 0,002% και 0,1%	499.844.250	8,31	-----	-----
27.10.19.51	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης (fuel oil) που προορίζεται να υποστεί καθορισμένη επεξεργασία	441.869.470	7,35	444.829.517	-0,66
27.10.19.31	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (gas oil) που προορίζεται να υποστεί καθορισμένη επεξεργασία	290.465.214	4,83	142.649.703	+103,62
27.10.19.48	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (gas oil), περιεκτικότητας σε θείο άνω του 0,1%	110.171.173	1,83	-----	-----
76.01.10.00	Αργίλιο όχι σε κράμα	65.595.122	1,09	111.319.364	-41,07
10.01.99.00	Μαλακός σίτος άλλης ποιότητας πλην της υψηλής	54.633.634	0,90	-----	-----
76.01.20.10	Κράματα αργιλίου	53.516.181	0,89	64.507.113	-17,03
27.10.12.11	Ελαφρά λάδια και παρασκευάσματα που προορίζονται για καθορισμένη επεξεργασία	22.125.421	0,36	-----	-----
10.05.90.00	Αραβόσιτος, άλλο	16.336.566	0,27	11.848.414	+37,87
72.08.39.00	Προϊόντα έλασης από σίδηρο ή κράμα χάλυβα πάχους κατώτερο των 3mm	15.841.796	0,26	17.348.380	-8,68
43.01.80.00	Άλλα γουνοδέρματα ολόκληρα	13.916.686	0,23	-----	-----
15.12.11.91	Λάδια ακατέργαστα ηλιοτρόπιου	10.464.346	0,17	4.096.349	+155,45
48.01.00.00	Χαρτί εφημερίδων σε κυλίνδρους ή φύλλα	9.076.588	0,15	4.156.169	+118,38

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Το διμερές εμπόριο της Ελλάδος με τη Ρωσική Ομοσπονδία το 2013 παρουσίασε την ακόλουθη

εικόνα:

	2013	2012	μεταβολή
ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	(σε Ευρώ)	(σε Ευρώ)	(επί τοις %)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	406.029.940	462.751.796	-12,25
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΡΩΣΙΑΣ	6.611.718.394	6.014.479.532	+9,93
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	7.017.748.334	6.477.231.328	+8,34
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-6.205.688.454	-5.551.727.736	+11,77

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Η μείωση των ελληνικών εξαγωγών κατά 12,25% οφείλεται κυρίως στη μείωση των εξαγωγών των δασμολογικών κατηγοριών 43.03.10.90 γουνοδέρματα, 08.10.50.00 ακτινίδια, νωπά, 08.09.30.90 ροδάκινα, νωπά.

Αύξηση παρουσίασαν οι εξής κατηγορίες: φράουλες νωπές, ηλεκτρικοί ανελκυστήρες, «βερικόκα, κεράσια, ροδάκινα, άλλα», ελαιόλαδο και τα κλάσματά του.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΣΙΑ 2013

Δασμ. κατ/ρία	Περιγραφή	2013	% επί συνόλου	2012	Μεταβολή 2012/2013 %
43.03.10.90	Γουνοδέρματα	87.453.032	21,53	108.407.892	-19,32
08.10.50.00	Ακτινίδια, νωπά	25.704.736	6,33	27.749.075	-7,36
08.09.30.90	Ροδάκινα, νωπά	24.561.307	6,04	27.492.481	-10,66
08.10.10.00	Φράουλες, νωπές	23.506.412	5,78	22.315.914	+5,33
84.28.10.20	Ηλεκτρικοί ανελκυστήρες	16.638.564	4,09	11.906.509	+39,74
32.08.10.90	Χρώματα επίχρυσης και βερνίκια	12.018.148	2,95	13.795.162	-12,88
08.09.29.00	Βερικόκα, κεράσια, ροδάκινα, άλλα	12.016.718	2,95	4.296.522	+179,68
08.09.30.10	Μπρουνιόν και νεκταρίνια, νωπά	10.033.604	2,47	11.105.818	-9,65
15.09.10.90	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	8.058.218	1,98	6.034.116	+33,54
20.07.99.50	Πολτοί καρπών και φρούτων, μαρμελάδες	6.398.431	1,57	-----	-----
03.02.84.90	Λαβράκια, άλλα	5.264.236	1,29	4.749.215	+10,84
76.07.20.10	Φύλλα και λεπτές ταινίες από αργίλιο	5.040.944	1,24	4.734.572	+6,47
07.07.00.05	Αγγούρια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	5.038.007	1,24	-----	-----
76.06.91.00	Ελάσματα και ταινίες	4.879.016	1,20	7.191.804	-32,15
20.05.70.00	Ελιές	4.831.687	1,18	4.822.348	+0,19

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Όσον αφορά τις ρωσικές εξαγωγές προς Ελλάδα, που παρουσιάζουν αύξηση κατά 9,93%, αποκλειστικά, παρατηρούμε ότι οι πρώτες έξι δασμολογικές κατηγορίες, οι οποίες όλες αναφέρονται σε προϊόντα ενέργειας, καταλαμβάνουν το συντριπτικό ποσοστό των ρωσικών εξαγωγών και ανέρχονται αθροιστικά στο 95,17% του συνόλου. Το γεγονός δε αυτό αποτελεί διαχρονικό χαρακτηριστικό των ρωσικών εξαγωγών προς τη χώρα μας. Δίχως δε αυτές τις έξι δασμολογικές κατηγορίες το εμπορικό ισοζύγιο θα ήταν πλεονασματικό για τη χώρα μας.

Αντιθέτως, οι ελληνικές εξαγωγές παρουσιάζουν έντονη διαφοροποίηση με τις πρώτες δεκαπέντε σε αξία δασμολογικές κατηγορίες να αποτελούν αθροιστικά το 61,84% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΣΙΑ 2013

Δασμ. κατ/ρία	Περιγραφή	2013	% επί συνόλου	2012	Μεταβολή 2012/2013 %
27.09.00.90	Ακατέργαστο πετρέλαιο, άλλα	3.619.505.768	54,74	3.417.401.541	+5,91
27.10.19.51	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης (fuel oil) που προορίζεται να υποστεί καθορισμένη επεξεργασία	1.124.532.494	17,00	442.562.006	+154,09
27.11.21.00	Φυσικό αέριο	983.154.212	14,86	920.163.089	+6,84
27.10.19.47	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα, περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο μεταξύ 0,002% και 0,1	255.700.771	3,86	500.213.398	-48,88
27.10.19.48	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (gas oil), περιεκτικότητας σε θείο άνω του 0,1%	187.325.681	2,83	110.171.173	+70,03
27.10.19.31	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (gas oil) που προορίζεται να υποστεί καθορισμένη επεξεργασία	124.565.879	1,88	290.474.271	-57,11
76.01.10.00	Αργίλιο όχι σε κράμα	79.742.438	1,20	65.595.122	+21,56
76.01.20.20	Κράματα αργιλίου, πλάκες και κολώνες	52.592.255	0,79	-----	-----
10.01.99.00	Σιτάρι, άλλα	40.142.524	0,60	54.633.634	-26,52
43.01.80.00	Άλλα γουνοδέρματα ολόκληρα	24.453.604	0,36	13.916.686	+75,71
27.10.19.43	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα, περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο λιγότερο από 0,001%	11.634.032	0,17	-----	-----
10.05.90.00	Καλαμπόκι	9.930.012	0,15	-----	-----
31.02.10.10	Ουρία με περιεκτικότητα αζώτου άνω του 45%	8.906.949	0,13	-----	-----
28.03.00.00	Άνθρακας	6.441.998	0,09	7.101.134	-9,28
27.01.12.90	Λιθάνθρακας ασφαλτούχος	5.666.969	0,08	-----	-----

Πηγή: Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Θεωρείται ότι, ότι καταλυτικό ρόλο στη μείωση των ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία είχε η διολίσθηση του Ρουβλίου έναντι του Ευρώ κατά 12% περίπου κατά το 2013. Αυτή λοιπόν η διολίσθηση αποδίδεται από οικονομικούς κύκλους στην προσπάθεια της ρωσικής Κυβέρνησης να αντιμετωπίσει το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, το οποίο έγινε περισσότερο εμφανές μετά την εισδοχή της χώρας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου τον Αύγουστο του 2012.

Η διολίσθηση του Ρουβλίου συνεχίζεται με εντονότερους και επιταχυνόμενους ρυθμούς το 2014, γεγονός που αντανακλά την κατάσταση της ρωσικής οικονομίας, η οποία παρουσιάζει σημαντικά δείγματα επιβράδυνσης. Πλην όμως, έχουν υπεισέλθει και άλλοι παράγοντες, όπως η κρίση στην Ουκρανία, οι οποίοι επηρεάζουν αρνητικά την ισοτιμία του Ρουβλίου, ενώ δεν αποκλείεται η εμφάνιση φαινομένων υποτιμητικής κερδοσκοπίας.

Μοιραία επηρεάζεται και η πορεία των ελληνικών εξαγωγών αφού η σημαντική διολίσθηση του ρωσικού νομίσματος είναι αναπόφευκτο να επηρεάσει αρνητικά τις ελληνικές εξαγωγές.

5.0 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Καταλήγοντας, μετά από την εκτενή αναφορά σε Ελλάδα και Ρωσία και τις σχέσεις που διέπουν τις δύο χώρες, γίνεται αντιληπτή η σπουδαιότητα των ελληνορωσικών σχέσεων.

Είναι γενικώς αποδεκτό ότι τόσο στο ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές στερέωμα ο όρος “φιλία” ανάμεσα σε δύο κράτη που έχουν κοινά συμφέροντα δεν υπάρχει. Ωστόσο οι ελληνορωσικές σχέσεις διακρίνονται από μια εξαιρετική ιδιαιτερότητα που πρωτίστως σχετίζεται με την γεωγραφική-γεωστρατηγική θέση της Ελλάδας και της διεξόδου των ρωσικών συμφερόντων στην Μεσόγειο και την Ευρώπη γενικότερα, και δευτερεύοντος με τον συμμαχικό ρόλο της Ρωσίας απέναντι ενός κοινού γεωστρατηγικού αντιπάλου, της Τουρκίας. Οι συμμαχικές σχέσεις των δύο κρατών έχουν ρίζες από την εποχή του Βυζαντίου, της Τουρκοκρατίας και, στα νεώτερα χρόνια, του Καποδίστρια και του Κολοκοτρώνη που συνεχίζονται ισχυροί έως τις ημέρες μας.

Τα ‘γενικότερα’ θα λέγαμε συμφέροντα που χαρακτηρίζουν Ελλάδα και Ρωσία ενάγονται για την Ρωσία συγκεκριμένα, στο χάσμα που προσπαθεί να γεφυρώσει μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

Η οικονομική άνοδος της Ρωσίας τα τελευταία χρόνια και το γεγονός ότι διαθέτει ένα πλούσιο σε, κοιτάσματα και ενεργειακές πρώτες ύλες έδαφος, μετατρέπουν τις περιοχές της Μαύρης θάλασσας, της Κασπίας και της Ανατολικής Μεσογείου σε ενεργειακά σταυροδρόμια και δίνουν στην Ρωσία ένα ειδικό βάρος που την καθιστά υπολογίσιμη οικονομική δύναμη σε παγκόσμια κλίμακα.

Παράλληλα οι χώρες της Δύσης θέλουν να βρουν νέους υποστηρικτές, πέραν από τις αραβικές χώρες, στο ενεργειακό ζήτημα, γι αυτό και επιχειρούν την ομαλοποίηση των σχέσεων γύρω από τις περιοχές αυτές.

Αυτό είναι που θέλει να κάνει η Ελλάδα με την σειρά της. Να εκμεταλλευτεί τη γεωγραφική της θέση και να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην περιοχή της, ενεργώντας ως ‘γέφυρα’ συνεργασίας ανάμεσα στον Δυτικό και Ανατολικό κόσμο και μεταφέροντας ενεργειακά και όχι μόνο προϊόντα από τη Ρωσία προς τον υπόλοιπο δυτικό κόσμο.

Έτσι η Ρωσία βρίσκει στο ‘πρόσωπο’ της Ελλάδας τον τρόπο διεξόδου των συμφερόντων της προς τον υπόλοιπο κόσμο μέσω ενός έμπιστου φίλου αλλά και υποστηρικτή και η Ελλάδα αποκτά τεράστια

οικονομικά και ενεργειακά οφέλη αλλά και πλεονέκτημα έναντι της Τουρκίας, μέσω ενός δυνατού υποστηρικτή των ελληνικών θέσεων και συμφερόντων στη γύρω περιοχή, όπως είναι η Ρωσία.

Πιο συγκεκριμένα, οι σχέσεις που διέπουν καθαρά Ελλάδα και Ρωσία έχουν γίνει αντικείμενο μελέτης από ομάδα επιστημόνων του Ρωσικού Συμβουλίου Διεθνών Υποθέσεων της Μόσχας (RIAC) και του Ερευνητικού Ινστιτούτου Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών Μελετών της Αθήνας (RIEAS). Και χωρίς όμως αυτά τα αποτελέσματα κάποια πράγματα είναι φανερά.

Αρχικά, είναι ολοφάνερη η στήριξη των Ρώσων τουριστών και η συμβολή τους στον ελληνικό τουρισμό. Τα τελευταία κυρίως χρόνια η Ελλάδα έχει γίνει ένας από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς για τους Ρώσους τουρίστες. Ενδεικτικό είναι πως το 2013 ο αριθμός των Ρώσων τουριστών στην Ελλάδα ξεπέρασε το 1 εκατομμύριο. Έτσι γίνεται αντιληπτό το πόσο σημαντικό είναι για την Ελλάδα όχι μόνο να καταφέρει να κρατήσει τον ήδη υπάρχον τουρισμό, αλλά να ενδυναμώσει ακόμα περισσότερο τις σχέσεις της με τη Ρωσία, να διαφημίσει ακόμα περισσότερο τον πλούσιο τουρισμό της, έτσι ώστε ο αριθμός των τουριστών να αυξηθεί κι άλλο τα επόμενα χρόνια.

Η προβολή της Ελλάδας ως προορισμός διακοπών και η τεχνογνωσία των Ελλήνων επιχειρηματιών στον τουρισμό και στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, αποτελούν για την Ελλάδα μία ακόμα καλή ευκαιρία για την ανάδειξη ξένων επενδύσεων, τις οποίες έχει ανάγκη η χώρα μας. Ήδη όπως προαναφέραμε αρκετές είναι οι επενδύσεις που έχουν γίνει από Ρώσους επενδυτές στη χώρα μας.

Η ανάπτυξη και ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις ατζέντες των δύο χωρών γιατί αποτελούν κομμάτι ζωτικής σημασίας και για τους δύο. Εντατικοποίηση επαφών εμπειρογνομόνων σε θέματα πολιτικής, ασφάλειας, ιστορίας, τουρισμού, ενέργειας, διοργανώσεις επιστημονικών σεμιναρίων και συνεδριών και στήριξη από τα ΜΜΕ, είναι κάποιες από τις ενέργειες που στοχεύουν στην σύσφιξη των σχέσεων των δύο χωρών.

6.0 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

 Διεθνές εμπόριο, Παπαδιοδώρου, Γ.Β – Εκδόσεις Ζυγός 2002.

 Ελληνική Στατιστική Αρχή

<http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A0515/PressReleases/A0515_DKT90_DT_MM_12_2013_01_F_GR.pdf

 Τράπεζα της Ελλάδος

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/default.aspx>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2007.pdf>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2008.pdf>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2009.pdf>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2010.pdf>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2011.pdf>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2012.pdf>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2013.pdf>

 Υπουργείο Εξωτερικών-

Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μόσχα Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

<http://www.mfa.gr/>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/radA430FANNUAL%20REPORT%202009.pdf>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/radF99CDANNUAL%20REPORT%202010%20teliko.pdf>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/rad71557ANNUAL%20REPORT%202011.pdf>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/rad68711ANNUAL%20REPORT%202012.pdf>

http://www.dramanet.gr/dramaimages/ANNUALREPORT2013_F1505000145.pdf

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/rad3DB45Dimeres%20Emporio%202011.pdf>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/rad0AD9Byear%202010%20russia.pdf>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/rad0A40Eenimerotiko%20Deltio%20December%202009.pdf>

<http://www.agora.mfa.gr/agora/images/docs/rad60713enimerotiko%20simioma%20Russia-Greece%2002-2010.pdf>

 Ινστιτούτο εργασίας- Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης

<http://inegsee.gr/>

http://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/files/EKTHESI_11.pdf

http://inegsee.gr/sitefiles/files/EKTHESH_12.pdf

http://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/files/EKTHESH_13.pdf

<http://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/files/EKTHESH%2014.pdf>

<http://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/files/ekthesh-15email.pdf>

 ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΙΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

<http://www.veth.gov.gr/>

http://www.veth.gov.gr/images/site/100/3543_%CE%95%CE%A4%CE%97%CE%A3%CE%99%CE%91%20%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%A1%CE%A9%CE%A3%CE%99%CE%91%CE%A3%20%202008.pdf

 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ

http://www.thetoc.gr/images/articles/1/article_31569/DT-RUSSIA-EXPORTS-JUL-2014.pdf

 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

<http://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2012/11/%CE%9D%CE%BF-21-%CE%97-%CE%95%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CE%94%CE%B9%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%95%CE%BE%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%8211.pdf>

 ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΣΕΤΕ)

<http://sete.gr/>

<http://sete.gr/el/stratigiki-gia-ton-tourismo/vasika-megethi-tou-ellinikoy-tourismoy/?year=2012>

<http://www.3comma14.gr/>

<http://www.3comma14.gr/pi/?survey=14607>

<http://www.3comma14.gr/pi/>

<http://www.3comma14.gr/pi/?survey=13721>

<http://www.3comma14.gr/pi/?survey=13721>

<http://www.anastasiadisproperties.gr/content-115.php>

<http://www.investingreece.gov.gr/>

http://www.investingreece.gov.gr/files/Sectors/Greek_pdfs/Energy_Sector_gr.pdf

<http://estia.hua.gr:8080/dspace/bitstream/123456789/995/1/Douvetzemi.pdf>

<http://www.contemporaryjournalism.gr/wp-content/uploads/2011/07/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF1.pdf>

<http://www.contemporaryjournalism.gr/wp-content/uploads/2011/07/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF1.pdf>

<http://www.europeanbusiness.gr/page.asp?pid=1368>

<http://www.antibaro.gr/article/9784>

<http://mignatiou.com/2014/08/aparetiti-i-endinamosi-ton-ellinorosikon-scheseon/>

<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15397/6/SigkoudisGrigoriosMsc2013.pdf>